

Cynllun Datblygu Lleol Rhondda Cynon Taf
Adroddiad Monitro Blynyddol 2018–2019

Ar gyfer y cyfnod 1 Ebrill 2018 – 31 Mawrth 2019

CYNNWYS**Tudalen**

	Crynodeb Gweithredol	3
1	Cyflwyniad	8
2	Fframwaith Monitro	9
3	Newid Cyd-destunol	13
4	Monitro'r Cynllun Datblygu Lleol	26
5	Monitro'r Gwerthusiad o Gynaliadwyedd	70
6	Casgliad ac Argymhellion	99
Atodiad 1	Statws Safleoedd wedi'u Dynodi yn y Cynllun Datblygu Lleol	105

CRYNODEB GWEITHREDOL

Cafodd Cynllun Datblygu Lleol (CDLI) Rhondda Cynon Taf ei fabwysiadu ar 2 Mawrth 2011. Yn rhan o broses y cynllun datblygu statudol, rhaid i'r Cyngor baratoi Adroddiad Monitro Blynnyddol (AMB). Bydd yr AMB yn fodd o fonitro cynnydd a chyflawniad y CDLI, ei gynaliadwyedd ac unrhyw newidiadau perthnasol a allai ddylanwadu ar y broses o'i weithredu.

Dyma'r wythfed AMB i gael ei lunio ers i Rongda Cynon Taf fabwysiadu'r CDLI. Mae'n rhoi cyfle ychwanegol i'r Cyngor asesu effaith y CDLI ar les cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol y Fwrdeistref Sirol.

Canfyddiadau Allweddol o Broses Fonitro Flynyddol 2018–2019

Newid Cyd-destunol

Yn yr adran yma mae trafodaeth ynghylch ffactorau lleol, rhanbarthol, cenedlaethol a rhyngwladol sydd wedi dylanwadu ar ddatblygiadau o ran defnydd tir yn Rhondda Cynon Taf, ac o ganlyniad i hynny, ar weithredu'r CDLI yn ystod 2018–2019. Mae'r rhain yn cynnwys:

A. Polisi, Canllawiau neu Ddeddfwriaeth Genedlaethol:

- Polisi Cynllunio Cymru (Argraffiad 10)
- Cylchlythyr 005/2018 – Cynllunio ar gyfer Safleoedd Sipsiwn, Teithwyr a Siewmyn
- Llawlyfr Cynlluniau Datblygu Drafft (Argraffiad 3) (Nid yn ystod y cyfnod monitro)

B. Ystadegau Cenedlaethol ac Ymchwil Polisi:

- Categorioidio Defnyddiau a Rheoli Newid: Adolygiad Cynllunio (Prifysgol Gorllewin Lloegr, Mai 2018)
- Llesiant Cymru (Llywodraeth Cymru, Medi 2018)

C. Amgylchiadau Allanol:

- O'i gymharu â'r un chwarter flwyddyn yn ôl, cafwyd cynnydd o 1.8% o ran Cynnyrch Domestig Gros y DU hyd at Chwarter 1 (mis Ionawr i fis Mawrth) 2019, sef cynnydd o 1.4% ers y cyfnod diwethaf.
- Cynnydd araf ac ansefydlog yn y nifer sy'n gweithio;
- Nifer y bobl sy'n gweithio wedi cynyddu wrth i gyfraddau diweithdra leihau;
- Mae gwaith adeiladu tai cenedlaethol yn parhau i fod yn sefydlog ac mae prisiau tai wedi cynyddu ychydig;
- Mesurau cyni pellach yn y sector cyhoeddus yng Nghymru.

Ch. Y Cyd-destun Datblygu Rhanbarthol:

- Y Fargen Ddinesig;
- Fframwaith Datblygu Cenedlaethol;
- Cynllun Datblygu Strategol;
- Yr Wybodaeth Ddiweddaraf am Gynlluniau Datblygu Lleol yn y Rhanbarth (De Ddwyrain Cymru).

D: Cyd-destun Datblygu Lleol

- Canllawiau Cynllunio Atodol – Tai Amlfeddiannaeth
- Cyd-astudiaeth Argaeledd Tir ar gyfer Tai Rhondda Cynon Taf 2018;
- Atodlen Argaeledd Tir Cyflogaeth 2018;
- Amgylchiadau'r Economi Leol;
- *Ein Cwm Taf* - Cynllun Drafft Lles Cwm Taf 2018-2023;
- Cyllid ar gyfer y Sector Cyhoeddus a'r Sector Preifat a buddsoddiad ynddyn nhw.

Monitro'r Cynllun Datblygu Lleol

Mae canlyniadau'r ymarfer monitro allbwn lleol ar gyfer 2018–2019 yn creu darlun diddorol ac amrywiol o ddatblygiad yn Rhondda Cynon Taf.

Mae dau sector o'r economi sy'n berthnasol yn arbennig o ran ystyried sut y gellir gweithredu'r CDLI yn llwyddiannus, sef gweithgarwch ym marchnadoedd tai a masnach. Dyma'r canfyddiadau mwyaf hynod yr AMB o ran y rhain:

- Cafodd 386 o anheddau newydd eu hadeiladu yn y Fwrdeistref Sirol yn ystod 2018–2019. Mae hyn yn ostyngiad o 30.07% ar nifer yr anheddau newydd a gafodd eu hadeiladu yn ystod 2017-2018 (552 o anheddau). Ffigur 2016-2017 oedd yr uchaf ers mabwysiadu'r CDL. Y ffigur oedd 716. Mae modd cymharu canlyniadau eleni â'r ffigurau oedd i'w gweld rhwng 2010 a 2013.
- Cafodd 79 o anheddau fforddiadwy newydd eu hadeiladu yn y Fwrdeistref Sirol yn ystod 2018-2019. Mae hyn yn ostyngiad o 60.1% ar gyfanswm y llynedd (198 o dai fforddiadwy). Ffigur 2016-2017 oedd yr uchaf ers mabwysiadu'r CDLI. Y ffigur oedd 248. Mae modd cymharu canlyniadau eleni â'r ffigurau oedd i'w gweld rhwng 2012 a 2014.
- Cymeradwyodd y Cyngor gynigion am 514 o anheddau newydd yn ystod 2018–2019. Mae hyn yn sylweddol o is na ffigur y llynedd, sef 1,153 o anheddau wedi'u cymeradwyo. Mae modd cymharu hyn â ffigur 2016-2017, sef 569 o anheddau wedi'u cymeradwyo.
- 12.37% oedd y gyfradd wacter ar gyfer Prif Drefi ac Aneddiadau Allweddol. Mae hyn yn gynydd bach o'i gymharu â chyfradd y flwyddyn flaenorol, sef 11.5% (2017-2018). Mae hyn 2.27% yn uwch na chyfradd swyddi gwag cyfartalog y DU, sef 10.1% ym mis Hydref 2018 ond yn well na chyfartaledd Cymru o 13.6% ar gyfer yr un cyfnod.

Mae ystyriaeth fanwl o ganlyniadau'r ymarfer monitro wedi galluogi'r Cyngor i wneud penderfyniad cytbwys ynghylch natur cynnydd yn ystod 2018–2019 o ran cyflawni targedau'r CDLI a'i bolisiau cysylltiedig.

Mae modd gweld canlyniadau o ran cyflawniad pob un o'r targedau yn y tabl dros y dudalen (ynghyd ag esboniad o'r system lliwiau):

MONITRO'R CDLI		
Targed Polisi Craidd		Canlyniad
SG 1	Datblygiadau yn y Gogledd	
SG 2	Datblygiadau yn y De	
SG 3	Safleoedd Strategol	
SG 4	Anghenion o ran Tai	
SG 5	Tai fforddiadwy	
SG 6	Anghenion o ran Cyflogaeth	
SG 7	Manwerthu	
SG 8	Cludiant	
SG 9	Trin Gwastraff	
SG 10	Mwynau	

Mae canlyniadau'r broses fonitro ar gyfer 2018-2019 yn nodi bod y targedau mewn perthynas â dau o'r deg polisi craidd yn mynd rhagddo, yn cael eu bodloni neu'n well na'r targedau (y rhai gwyrdd). Dyw tri tharged ddim yn cael eu bodloni ar hyn o bryd ond mae modd gwella'r sefyllfa heb ymyrraeth frys, neu mae cynnydd digonol, heb fod angen ymyrraeth uniongyrchol (y rhai ambr). Dyw pum targed polisi ddim yn cael eu bodloni ac mae'n annhebygol y bydd hyn yn newid heb ymyrraeth benodol.

Monitro'r Gwerthusiad o Gynaliadwyedd (GG)

Dyma ganfyddiadau allweddol a ddaeth i'r amlwg ar ôl y broses o fonitro'r GG:

- Cafodd 74.87% o anheddau newydd eu hadeiladu dros y flwyddyn fonitro ar dir a oedd wedi'i ddatblygu o'r blaen.
- Mae 99.61% o'r holl dai newydd a gafodd ganiatâd yn ystod 2018–2019 yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy.
- Mae 100% o'r holl gyflogaeth a gafodd caniatâd yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy.
- Mae 100% o ddatblygiadau manwerthu newydd a gafodd caniatâd yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un dull teithio neu fwy.

Mae modd gweld canlyniadau o ran cyflawniad pob un o dargedau'r GG yn y tabl dros y dudalen (ynghyd ag esboniad o'r system lliwiau):

MONITRO'R GWERTHUSIAD O GYNALIADWYEDD		
Targedau		Canlyniad
GG 1	Tai	
GG 2	Diwylliant a Threftadaeth	
GG 3	Cymunedau	
GG 4	Iechyd	
GG 5	Economi	
GG 6	Cyflogaeth	
GG 7	Trafnidiaeth	
GG 8	Yr Amgylchedd Adeiledig	
GG 9	Tirwedd	
GG 10	Bioamrywiaeth	
GG 11	Dŵr	
GG 12	Newid Hinsawdd	
GG 13	Ynni	
GG 14	Tir a Phridd	
GG 15	Gwastraff	
GG 16	Mwynau	
GG 17	Ansawdd Aer	

Mae canlyniadau'r broses fonitro ar gyfer y rhan helaethaf o dargedau yn parhau, yn bodloni'r targedau perthnasol neu'n well na'r targedau (y rhai gwyrdd). Maen nhw'n awgrymu nad oes angen ymyrraeth uniongyrchol yn achos lleiafrif o'r targedau er nad ydyn nhw'n bodloni'r targedau, naill ai oherwydd bod modd gwella'r sefyllfa, neu oherwydd bod disgwyl y bydd cynnydd digonol (y rhai oren). Mae'r canlyniadau hefyd yn dangos bod angen ailddiffinio dangosydd ar gyfer mwynau (gwyn) oherwydd nad yw'n rhoi'r wybodaeth briodol sydd ei hangen i asesu'r targed. Mae GG 8 a rhan o GG 13 mewn gwyn, gan nad yw'r Cod ar gyfer Tai Cynaliadwy yn berthnasol rhagor.

Mae'r cynllun yn tynnu at ddiwedd y cyfnod y cafodd ei roi ar waith felly mae bellach yn bosibl dod i gasgliad o ran ei lwyddiant. Ar y cyfan, mae'r cynllun yn symud mewn cyfeiriad cadarnhaol mewn perthynas â'r rhan fwyaf o agweddau ar gynaliadwyedd. Serch hynny, mae rhai dangosyddion yn awgrymu y dylai fod angen rhagor o ystyriaeth

o sut y mae modd cyflawni'r targedau perthnasol. Bydd hyn yn cael ei ystyried yn rhan o'r adolygiad o'r CDLI a'r weithdrefn ddiwygio.

Casgliad ac Argymhellion

Mae'r twf mewn rhai meysydd yn arafach na'r hyn a gafodd ei ddisgwyl wrth fabwysiadu'r cynllun. Serch hynny, mae'r dystiolaeth sydd wedi'i chasglu yn ystod y broses fonitro yn awgrymu bod cynnydd da o ran cyflawni'r rhan fwyaf o dargedau'r CDLI mewn perthynas â gweithredu polisïau a dynodiadau'r Cynllun. Mae disgwyl y bydd y gwaith datblygu sydd wedi digwydd yn Rhondda Cynon Taf ers mabwysiadu'r CDLI ynghyd â buddsoddiad arfaethedig gan y sectorau cyhoeddus a phreifat yn y dyfodol yn sicrhau y caiff strategaeth graidd y CDLI ei chyflawni'n llwyddiannus. Wedi dweud hynny, dylid nodi y bydd Adroddiadau Monitro Blynnyddol yn rhan o'r dystiolaeth sydd ei hangen i gynnal adolygiad o'r Cynllun Datblygu Lleol.

1. CYFLWYNIAD

- 2.1 Cafodd Cynllun Datblygu Lleol (CDLI) Rhondda Cynon Taf ei fabwysiadu ar 2 Mawrth 2011. Mae'r Cynllun yn fframwaith ar gyfer defnydd tir sy'n ffurfio sail i benderfyniadau ynghylch datblygiadau i'r Fwrdeistref Sirol yn y dyfodol.
- 2.2 Yn rhan o'r broses o weithredu cynllun datblygu statudol, rhaid i'r Cyngor baratoi Adroddiad Monitro Blynyddol (AMB) a'i gyflwyno i Lywodraeth Cymru erbyn 31 Hydref bob blwyddyn. Bydd yr AMB yn fodd o fonitro cynnydd a chyflawniad y CDLI, ei gynaliadwyedd ac unrhyw newidiadau perthnasol a allai ddylanwadu ar y broses o'i weithredu. Bydd canlyniadau'r broses fonitro hon yn bwydo i mewn i ddadansoddiad parhaus y CDLI.
- 2.3 Dyma'r wythfed AMB i gael ei lunio ers mabwysiadu CDLI Rhondda Cynon Taf. Mae'r adroddiad yn monitro'r cyfnod rhwng 1 Ebrill 2018 a 31 Mawrth 2019. Mae'n gyfle pwysig i'r Cyngor asesu'r effaith y mae'r Cynllun yn ei chael ar les cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol y Fwrdeistref Sirol.
- 2.4 Dyma strwythur yr Adroddiad Monitro Blynyddol;
- **Cyflwyniad** – amlinellu pam y mae angen yr AMB, ei ddiben a'i strwythur;
 - **Fframwaith Monitro** – egluro'r broses o fonitro'r CDLI, sut i fesur data ohono a sut y gallai canlyniadau'r broses fonitro lywio'r adolygiad ffurfiol;
 - **Newid Cyd-destunol** – dadansoddi effaith bosibl ffactorau fel newidiadau i bolisiâu cynllunio cenedlaethol, yr hinsawdd economaidd a materion lleol ar weithredu'r CDLI;
 - **Monitro'r Cynllun Datblygu Lleol** – dadansoddi effeithiolrwydd fframwaith polisi'r Cynllun o ran cyflawni targedau'r cynllun;
 - **Monitro'r Gwerthusiad o Gynnaladwyedd** – dadansoddi'r effaith y mae'r Cynllun yn ei chael ar les cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol Rhondda Cynon Taf a:
 - **Casgliadau ac Argymhellion** – trosolwg o gasgliadau'r Adroddiad Monitro Blynyddol ac argymhellion ynghylch materion sydd angen sylw pellach.
- 2.5 Mae'r AMB wedi cael ei baratoi yn unol â gofynion Rheoliadau Cynllunio Gwlad a Thref (Cynllun Datblygu Lleol) (Cymru) 2005; Rheoliadau Asesiadau Amgylcheddol Strategol (2004) a Rheoliadau Asesu Cynefinoedd (2004).

2 FFRAMWAITH MONITRO

- 2.1 Mae'r fframwaith monitro yn cynnwys 3 elfen allweddol. Mae'r rheini yn cynnwys monitro'r canlynol:
- Strategaeth, polisïau a chynigion craidd y CDLI;
 - Y Gwerthusiad o Gynaliadwyedd (GG) sy'n cynnwys yr Asesiad Amgylchedd Strategol (AAS);
 - Asesiad o Reoliadau Cynefinoedd (ARC) y CDLI.
- 2.2 Bydd llwyddiannau'r dogfennau hyn a'r polisïau sydd ynddyn nhw yn cael eu mesur yn erbyn cyfres o dargedau sy'n cael eu pennu'n rhan o broses y CDLI. Mae dangosyddion wedi cael eu llunio i benderfynu a yw'r targedau hyn wedi cael eu bodloni. Os yw'r dangosyddion monitro yn dangos nad yw targedau yn cael eu bodloni, a bod dogfennau'r CDLI (neu rannau/polisïau perthnasol) yn llawer llai effeithiol na'r disgwyl, bydd raid ystyried sut y dylai'r adolygiad ffurfiol o'r Cynllun barhau.

Targedau a Dangosyddion y CDLI

- 2.3 Mae fframwaith monitro'r Cynllun yn nodi 19 o dargedau unigol sy'n berthnasol i bob un o'r polisïau strategaethau craidd (gan gynnwys Safleoedd Strategol unigol). Caiff y targedau hyn eu hasesu yn erbyn 12 o ddangosyddion allbwn craidd ac 19 o ddangosyddion allbwn sydd wedi'u llunio'n benodol ar gyfer monitro cyflawniad y Cynllun. Noder: er bod y targedau a'r dangosyddion yn berthnasol i bob polisi strategaeth graidd, mae'r fframwaith wedi cael ei lunio'n benodol at ddiben sicrhau bod cysylltiadau yn cael eu nodi rhwng polisïau strategol craidd, polisïau maes cyfan, polisïau maes strategaeth ac amcanion y Cynllun. Mae monitro cyflawniad polisïau strategaeth graidd felly yn ffordd o fonitro'r CDLI yn ei gyfanrwydd.

Targedau a Dangosyddion y Gwerthusiad o Gynaliadwyedd (GG)

- 2.4 Mae GG y cynllun yn adnabod set o dargedau a dangosyddion o effaith sylweddol. Nod y rhain yw mesur effaith gymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol y CDLI. Mae'r GG yn adnabod 22 o dargedau a 25 o ddangosyddion sydd yn benodol ar gyfer monitro gwybodaeth am y CDLI ynghylch ei effaith ar yr amgylchedd.

Targedau a Dangosyddion yr Asesiad Rheoli Cynefinoedd (ARhC)

- 2.5 Yn ystod cam y Cynllun Drafft, penderfynwyd y dylai'r ARhC gael ei fonitro yn rhan o ddangosyddion y GG.

Newid Targedau a Dangosyddion

- 2.6 Pan nad oedd yn bosibl i'r Cyngor fonitro targed neu ddangosydd, neu os cafodd dangosydd ei newid, bydd esboniad yn yr adran berthnasol a bydd dangosydd newydd yn cael ei nodi.
- 2.7 Weithiau mae'n bosibl y bydd rhaid addasu targed neu ddangosydd. Efallai y bydd angen gwneud dangosydd yn gliriach neu sicrhau ei fod yn cyfateb yn gywir i'r setiau data. Mewn achosion o'r fath, bydd esboniad yn yr adran berthnasol a manylion am y targed neu ddangosydd newydd.

Monitro Cynnydd

- 2.8 Caiff y broses fonitro ei dadansoddi ar ffurf asesiadau ysgrifenedig manwl o ganlyniadau'r dangosyddion a thrafodaeth ar ôl hynny ynghylch llwyddiant y targedau ac effeithiolrwydd ei bolisiâu. Mae manylion am hyn i'w cael yn adrannau monitro perthnasol yr adroddiad yma ar gyfer CDLI a GG. Er mwyn dangos y canlyniadau monitro hyn yn weledol, mae system lliwiau syml wedi cael ei llunio. Caiff hon ei chynnwys yn nhablau unigol polisi craidd a chanlyniadau GG, fel a ganlyn:

	Mae'r canlyniadau'n parhau, yn bodloni targedau neu yn well na'r targedau
	Dyw'r targedau ddim yn cael eu bodloni ar hyn o bryd ond mae modd gwella'r sefyllfa, neu y bydd cynnydd digonol, heb ymyrraeth uniongyrchol.
	Dyw'r targedau ddim yn cael eu cyflawni ac mae'n annhebygol y bydd hyn yn newid heb ymyrraeth benodol.

- 2.9 Pan nad oes unrhyw wybodaeth newydd, bydd y blwch canlyniadau monitro yn aros yn wag.

Adolygiad o'r CDLI

- 2.10 Bydd gwaith monitro'r CDLI yn rhan allweddol o'r sail dystiolaeth i lywio unrhyw adolygiad o'r CDLI
- 2.11 Dyma faterion eraill a fydd yn dylanwadu ar raddfa'r adolygiad:
- A fu newidiadau sylweddol mewn polisi neu ddeddfwriaeth genedlaethol?
 - A fu newidiadau allanol sylweddol?

- A fu newidiadau sylweddol yn y cyd-destun lleol e.e. safle cyflogaeth pwysig yn cau gan danseilio'r economi lleol, neu effaith gyfun nifer o safleoedd cyflogaeth yn cau?
- A fu newidiadau sylweddol o ran pwysau datblygu, neu o ran anghenion a strategaethau buddsoddwyr cyhoeddus a phreifat pwysig?
- Pryderon sylweddol ynghylch canfyddiadau'r AMB o ran effeithiolrwydd polisi, cyflawniad safle, cyfraddau cynnydd ac unrhyw broblemau wrth roi'r cynllun ar waith.

Cynllun Datblygu Lleol Cymru (2005) a'r Canllaw CDLI (2015)

- 2.12 Mae'r Llawlyfr ar Gynlluniau Datblygu Lleol yn rhoi arweiniad ynghylch proses y Cynllun Datblygu Lleol. Mae'n cynnwys y canlynol ynghylch Adroddiadau Monitro Blynnyddol ym mharagraffau 9.4.2 – 9.4.3:

"Dylai'r AMB asesu i ba raddau y mae strategaethau, polisiâu a safleoedd allweddol y CDLI yn cael eu cyflawni... Yr AMB yw'r prif ddull o adolygu perthnasedd a llwyddiant y CDLI a nodi unrhyw newidiadau angenrheidiol o dueddiadau sefydlwyd a nodwyd yn yr 2^{il} neu'r 3^{ydd} AMB. Er mwyn cyflawni'r swyddogaeth hon, dylai fod gan yr adroddiad ffocws pendant iawn yn hytrach na chynhyrchu crynodeb ystadegol" (Llawlyfr ar Gynlluniau Datblygu Lleol, 2015, p117).

- 2.13 Gan nad oes yn Llawlyfr ar Gynlluniau Datblygu Lleol 2015 fframwaith monitro cenedlaethol; mae'r AMB yma wedi parhau i ddilyn y saith amcan yn CDLI Cymru (2005) er mwyn sicrhau cysondeb, dilyniant a modd hwylus o ddadansoddi rhwng adroddiadau.

- 2.14 Felly, yn ogystal â'r fframwaith monitro sydd wedi cael ei amlinellu yn CDLI y Cyngor, mae Llywodraeth Cymru, yn CDLI Cymru Paragraff 4.43 hefyd yn ei gwneud yn ofynnol:

"i'r AMB adnabod unrhyw bolisi nad yw'n cael ei roi ar waith gan roi rhesymau ac unrhyw gamau y mae'r awdurdod yn bwriadu eu cymryd i sicrhau bod y polisi yn cael ei roi ar waith. Dylai hefyd gynnwys unrhyw fwiad o adolygu'r CDLI i ddisodli neu addasu'r polisi. Dylai'r AMB gynnwys asesiad o'r canlynol:

- *A yw'r strategaeth sylfaenol yn gadarn o hyd (os nad yw, mae'n bosibl y bydd angen adolygiad cynllun cyfan)?*
- *Pa effaith y mae'r polisiâu yn ei chael yn fyd-eang, yn genedlaethol, yn rhanbarthol ac yn lleol?*
- *A oes angen newid y polisiâu er mwyn adlewyrchu newidiadau i bolisi cenedlaethol?*
- *A yw'r polisiâu a'r targedau perthnasol mewn Cynlluniau Datblygu Lleol wedi cael eu cyflawni neu yng nghanol cael eu cyflawni, gan gynnwys cyhoeddi Canllawiau Cynllunio Atodol (CCA) perthnasol?*

- *Os nad oes cynnydd wedi bod, beth yw'r rhesymau dros hyn a pha effaith gynyddol a allai ei chael?*
- *Pa agweddau, os oes rhai, o'r CDLI sydd angen cael eu haddasu neu eu newid oherwydd nad ydyn nhw'n gweithio'n gywir, neu oherwydd nad ydyn nhw'n cyflawni amcanion y strategaeth a/neu amcanion datblygu cynaliadwy; ac*
- *Os oes angen newid polisïau neu gynigion, pa gamau gweithredu posibl sydd eu hangen i gyflawni hyn?*

Rhaid i'r AMB hefyd gynnwys manylion am y cyflenwad o dir ar gyfer tai (o'r Astudiaeth Argaeledd Tir ar gyfer Tai cyfredol), am y nifer o anheddau fforddiadwy a chyffredinol y fasnach sydd wedi cael eu hadeiladu ar dir yr awdurdod, ac am ddangosyddion eraill yn y CDLI."

3 NEWID CYD-DESTUNOL

- 2.1 Mae canfyddiadau Fframwaith Monitro'r AMB yn rhan sylfaenol o werthuso cynnydd y CDLI yn nhermau ei weithredu a'i gyflawni. Serch hynny, mae deall sut y mae ffactorau cymdeithasol ac economaidd yn lleol, yn rhanbarthol, yn genedlaethol ac yn rhyngwladol wedi dylanwadu ar y gwaith o weithredu'r CDLI yr un mor bwysig.
- 2.2 Drwy anelu at ddeall sut y mae ffactorau gwahanol wedi effeithio ar y broses o gyflawni'r CDLI, bydd y Cyngor yn deall yn well sut y gall gynorthwyo i'w weithredu. Drwy ganolbwyntio ar y ffactorau y mae'n gallu dylanwadu arnyn nhw a chan dderbyn bod rhai ffactorau y tu hwnt i'w reolaeth, bydd y Cyngor yn gallu rhoi cymorth i gyflawni ei amcanion yn well ac i lywio strategaethau'r dyfodol.
- 2.3 Mae'r adran nesaf yn edrych yn benodol ar y ffactorau hynny sy'n dylanwadu ar ddatblygiad yn Rhondda Cynon Taf. Mae'r rhain yn cynnwys newidiadau yn y meysydd canlynol:
- Polisi neu ddeddfwriaeth genedlaethol;
 - Ystadegau Cenedlaethol ac Ymchwil Polisi;
 - Amgylchiadau Allanol;
 - Y cyd-destun rhanbarthol;
 - Y cyd-destun o ran datblygiadau lleol;

Deddfwriaeth, Polisi a Chanllawiau Cenedlaethol

- 2.4 Rhaid i'r Cyngor ystyried yn barhaus p'un a fydd goblygiadau i'r CDLI yn sgil newidiadau mewn deddfwriaeth, polisi a chanllawiau cenedlaethol ym maes cynllunio. Os bydd y goblygiadau yn sylweddol, bydd raid i'r Cyngor benderfynu ar sut y bydd yn mynd i'r afael â phroblemau.
- 2.5 Rhwng 1 Ebrill 2018 a 31 Mawrth 2019, cafodd y ddeddfwriaeth/dogfennau polisi canlynol eu cyhoeddi gan Lywodraeth Cymru:

Polisi Cynllunio Cymru (Argraffiad 10) (5 Rhagfyr 2018)

- 2.6 Yn ddiweddar, mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi fersiwn ddrafft o Bolisi Cynllunio Cymru 10 sydd, o ran y dylunio, yn gwrthgyferbynnu'n llwyr â'r fersiynau blaenorol lle mae'r fformat yn dyddio'n ôl i 2002. O gofio'r gwahanol ddarnau o ddeddfwriaeth sydd wedi'u cyflwyno dros yr ychydig flynyddoedd diwethaf, gan gynnwys Deddf Cynllunio (Cymru); Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru); a Deddf yr Amgylchedd (Cymru), y gred oedd bod angen ailstrwythuro'r ddogfen i ddangos gofynion deddfwriaethol y Deddfau yma, yn fwy clir.

Nod Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yw gwella lles cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol Cymru. Mae'n ei gwneud yn ofynnol i gyrff cyhoeddus (gan gynnwys Llywodraeth Cymru ac Awdurdodau Cynllunio Lleol) feddwl am y tymor hir, gweithio ar y cyd â phobl a chymunedau i atal problemau, a mabwysiadu agwedd gydlynol wrth gyflwyno datblygiad cynaliadwy. Mae'r ddogfen hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i gynllunwyr groesawu'r cysyniad o greu lleoedd wrth wneud penderfyniadau cynllunio a rheoli datblygu, er mwyn sicrhau lleoedd cynaliadwy. O gofio bod creu lleoedd yn ganolog i Ddeddf Lles Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru); y gred yw bydd raid manteisio ar asedau, ysbrydoliaeth a photensial y gymuned leol, gyda'r bwriad o greu datblygiad sy'n hybu iechyd, hapusrwydd a lles pobl (Llywodraeth Cymru, 2017). Bydd pob un o'r newidiadau yma yn cael eu hystyried yn yr adolygiad o'r Cynllun Datblygu Lleol.

Llawlyfr Cynlluniau Datblygu Drafft (Argraffiad 3) (7 Mehefin 2019)

- 2.7 Er ei fod y tu allan i gyfnod monitro'r AMB, mae cynnwys y llawlyfr drafft yn yr adran yma yn dangos y newidiadau sydd eu hangen wrth gychwyn ar Gynllun Datblygu Lleol diwygiedig.
- 2.8 Amcan y llawlyfr drafft newydd yw bod o'r math diweddaraf ac yn addas i'r diben wrth roi cyfarwyddyd ymarferol o ran paratoi cynllunio. Ers cyflwyno deddfwriaeth gynllunio newydd yn 2015 a newidiadau i bolisiau cenedlaethol; ystyriwyd yn gyfnod addas i ddechrau diwygio'r ddogfen.
- 2.9 Mae'r newidiadau arfaethedig yn cynnwys y ddarpariaeth y dylai dichonoldeb ariannol safleoedd gael ei asesu arni, a hynny ar y cam safleoedd posibl. Rhagwelir y bydd hyn yn rhwystro safleoedd nad ydyn nhw'n ddichonadwy rhag cael eu cynnwys yn y cynllun, yn ogystal â hwyluso ymgynghoriad strategaeth gwell sy'n fwy manwl, tryloyw ac ystyrlon. Bydd hyn, yn ei dro, yn galluogi dulliau ymgysylltu effeithiol â chymunedau a rhanddeiliaid. Mae newid pellach yn cynnwys yr opsiwn i Awdurdodau Lleol gynnal 'Asesiad Cynaliadwyedd Integredig'. Mae hyn yn cynnwys GG/AAS ac elfennau allweddol Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru), Deddf Cydraddoldeb, Asesiadau o'r Effaith ar y Gymraeg ac ar Iechyd. Bydd cynnwys yr uchod yn galluogi asesiad sy'n fwy tryloyw, cyfannol a chyflawn o oblygiadau cynaliadwyedd y cynllun. Mae'r llawlyfr yn rhoi cyfarwyddyd ar lunio Cynllun Datblygu Strategol, yn ogystal â rhoi'r diweddaraf am dai a thwf economaidd. Bydd yr holl newidiadau yn sicrhau bod Cynlluniau Datblygu Lleol wedi'u diweddarau a'u bod nhw'n cydymffurfio â newidiadau diweddar mewn polisiau a deddfwriaeth.

Cylchlythyr 005/2018 – Cynllunio ar gyfer Safleoedd Sipsiwn, Teithwyr a Siewmyn

- 2.10 Ym mis Mehefin 2018, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru y cylchlythyr newydd o'r enw *Cynllunio ar gyfer Safleoedd Sipsiwn, Teithwyr a Siewmyn*, sy'n cymryd lle cyngor wedi'i nodi yng nghylchlythyron 30/2007, 78/91 a 76/94.

- 2.11 Diweddarodd y cylchlythyr ddiffiniad 'Sipsi a Theithiwr' i gynnwys Siewmyn Teithiol. Caiff Teithiwr Newydd ddod o dan y diffiniad newydd os bydd modd iddyn nhw ddangos traddodiad diwylliannol o nomadiaeth neu fyw mewn cartrefi symudol.
- 2.12 Mae'r cylchlythyr hefyd yn ystyried Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 sy'n nodi fframwaith i awdurdodau lleol ledled Cymru i sicrhau'r 'egwyddor ddatblygu gynaliadwy'. Mae hyn yn golygu bod gofyniad i fodloni anghenion cenedlaethau'r dyfodol heb gyfaddawdu gallu cenedlaethau'r dyfodol i fodloni eu hanghenion eu hunain. Mae'r Deddf hefyd yn cyflwyno'r saith nod lles, y mwyaf perthnasol o fewn cyd-destun y cylchlythyr yw 'Cymru o gymunedau cydlynus' sy'n cynnwys cymunedau atyniadol, hyfyw a diogel sydd â chysylltiadau a 'Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu' sy'n cynnwys cymdeithas sy'n hyrwyddo ac yn gwarchod diwylliant a threftadaeth.

Casgliad: Deddfwriaeth, Polisi a Chanllawiau Cenedlaethol:

- 2.13 Mae'r Cyngor yn nodi'r newidiadau i bolisi, canllawiau a deddfwriaeth genedlaethol a bydd yn rhoi ystyriaeth iddyn nhw. Mae'r newidiadau i bolisi a deddfwriaeth, yn bennaf, Deddf Cynllunio (Cymru); Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru); Deddf yr Amgylchedd Hanesyddol (Cymru); a Pholisi Cynllunio Cymru newydd (Argraffiad 10) wedi cyflwyno amcanion a goblygiadau cenedlaethol newydd sy'n angenrheidiol eu gwneud fel adolygiad. Mae cwrpas ac effaith y newidiadau wedi'u nodi yn effeithio ar ddarpariaeth y Cynllun Datblygu Lleol presennol. Bydd angen i'r Cyngor asesu pob opsiwn o ran adolygu/diwygio'r Cynllun Datblygu Lleol.

Ystadegau Cenedlaethol ac Ymchwil Polisi

- 2.14 Yn ystod blwyddyn monitro 2018-19, cafodd y dogfennau ystadegol ac ymchwil canlynol eu cyhoeddi:

Categoreiddio Defnyddiau a Rheoli Newid: Adolygiad Cynllunio

- 2.15 Ar 31 Mai 2018, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru adroddiad ar *Gategoreiddio Defnyddiau a Rheoli Newid: Adolygiad Cynllunio* wedi'i lunio gan Brifysgol Gorllewin Lloegr. Mae'r adroddiad yn archwilio p'un a oes angen unrhyw newidiadau i'r Gorchymyn Dosbarthiadau Defnydd a hawliau datblygu a ganiateir cysylltiedig a/neu ydyn nhw'n ddymunol yng Nghymru. Bwriad yr ymchwil yma yw sicrhau bod y system gynllunio yn addas i'r diben fel adnodd rheoleiddio, wedi'i modelu ar y dull sy'n seiliedig ar effaith ac egwyddor gymesuredd. Mae'r adroddiad yn rhan o'r cyd-destun ehangach o adolygu a diwygio yng Nghymru. Deddf Cynllunio (Cymru) 2015 oedd wedi cychwyn hyn. Mae'r adroddiad yn cynnig argymhellion i gefnogi diwygio effeithiol Gorchymyn Dosbarthiadau Defnydd/Hawliau Datblygu a Ganiateir. Mae argymhellion allweddol yr adroddiad yn cynnwys:
- Diwygio Dosbarth A i gynnwys defnyddiau newydd, gyda siopiau betio a benthyciadau diwrnod cyflog yn symud i ddosbarth defnydd ar wahân (A4).

Bydd y categoraiddio A5 newydd yn rheoli siopau prydau parod tra bydd tafarnau yn cael eu hystyried yn erbyn cyfres o opsiynau i'w newid.

- Ailenwi Dosbarth B8 yn B3 er mwyn osgoi dryswch.
- Diwygio Dosbarth C i greu dosbarth defnydd newydd ar gyfer Tai Amlfeddiannaeth.
- Peidio â newid Dosbarth D, ond bydd datblygiadau casino yn parhau i gael eu monitro ar gyfer newid posibl yn y dyfodol gyda golwg ar ddod yn unigryw pe bai angen.

Llesiant Cymru

Ar 20 Medi 2018, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru adroddiad yn cyflwyno'r cynnydd wedi'i wneud fel cenedl, yn erbyn y saith nod llesiant wedi'u nodi yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Mae'r adroddiad yn monitro'r nodau llesiant ac yn asesu eu heffeithiolrwydd o ran gwella llesiant cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol Cymru. Mae'r adroddiad yn nodi nifer o bwyntiau allweddol, gan gynnwys y canlynol:

- Er bod disgwyliad oes wedi bod yn cynyddu dros y hirdymor, mae data diweddar wedi dangos ei fod wedi arafu ac, mewn rhai achosion, wedi parhau fel y mae. Er gwaethaf bod yr amser mewn ieuchyd da yn cynyddu ar y cyfan, mae anghydraddoldebau dal i'w gweld ymhlith grwpiau gwahanol.
- Mae cyflawniad y farchnad lafur wedi bod yn gryf ar y cyfan yng Nghymru dros y flwyddyn ddiwethaf, ond mae bylchau mewn cyflogaeth a chyfraddau anweithgarwch rhwng Cymru a'r DU, er bod y rhain wedi aros yn isel yn y gorffennol. Mae twf cyflog wedi aros yn wan o'i gymharu â'r duedd tymor hirach, fodd bynnag mae hyn yr un peth trwy'r DU gyfan.
- Mae cynnydd parhaus wedi bod o ran cyrhaeddiad addysgol gyda rhagor o bobl ifainc mewn addysg, cyflogaeth neu hyfforddiant. Mae'r anfantais economaidd-gymdeithasol yn aros yn anghydraddoldeb o ran mynd i'r afael â chyrhaeddiad addysgol ac anghenion.
- Mae tlodi incwm cymharol wedi aros yn gyson dros ddegawd ac mae'r ffigurau uchaf o ran plant.
- Yn nhermau cydlyniant cymunedol, mae ymdeimlad o berthyn/ysbryd cymdogaethol yn dibynnu ar ystod o ffactorau sy'n gysylltiedig â statws economaidd-gymdeithasol/amddifadedd. Yn gyffredinol, mae pobl yn fodlon â lle maen nhw'n byw, ond mae un ym mhob pump o bobl yn teimlo'n unig.
- Mae tua un ym mhob pump o bobl yn dweud bod modd iddyn nhw siarad Cymraeg ac mae hyn wedi aros yn gyson dros y blynyddoedd diweddar.

Amgylchiadau Allanol

Y Deyrnas Unedig

2.16 **Economi:** Mae data ONS yn dangos bod yr economi yn parhau i wella, er bod hynny'n digwydd yn ara' deg. Mae data diweddar y Swyddfa Ystadegau Gwladol

(ONS) yn dangos yr amcangyfrifir bod Cynnyrch Domestig Gros (GDP) wedi cynyddu 0.5% yn Chwarter 1 (mis Ionawr tan fis Mawrth) 2019, ar ôl arafu i dwf o 0.2% yn y chwarter blaenorol. O'i gymharu â'r un chwarter flwyddyn yn ôl, cynyddodd GDP y DU 1.8% o'i gymharu â Chwarter 1 (mis Ionawr tan fis Mawrth) 2019, sef cynnydd o 1.4% yn y cyfnod blaenorol. Cynyddodd allbwn cynhyrchu 1.4%, a chynyddodd allbwn gweithgynhyrchu 2.2%. Arafodd twf allbwn gwasanaeth, ond cynyddodd 0.3% yn Chwarter 1 2019, ar ôl y cyflawniad gweddol gryf yn ail hanner 2018. Ar ôl diwedd gwan i 2018, gwellodd yr allbwn adeiladu yn Chwarter 1, gan gynyddu 1.0%. Dylid nodi bod y sector adeiladu wedi bod yn eitha cyfnewidiol dros y misoedd diwethaf. Cafodd amaethyddiaeth effaith ar GDP hefyd a ostyngodd 1.8% yn y chwarter cyntaf. Dyma oedd yr unig gyfraniad negyddol at dwf. Er bod nifer o effeithiau ar GDP ar hyn o bryd o ran ansicrwydd presennol yn y DU, roedd yr effeithiau, yn gyffredinol, yn weddol fach o hyd (ONS, 2019).

- 2.17 **Tai:** Mae'r data diweddaraf ynghylch tai yn dangos bod y sector tai wedi tyfu'n rhesymol fach a chyson yn ystod y flwyddyn hyd at fis Chwefror 2019. Dengys ffigurau ONS fod prisoedd tai, ar gyfartaledd, wedi codi 1.4% yn y DU yn ystod y flwyddyn hyd at fis Mawrth 2019. Mae hyn wedi cynyddu 1.0% ers mis Chwefror 2019. Serch hynny, mae'r gyfradd twf blynyddol wedi arafu dros y tair blynedd ddiwethaf. Y rheswm bennaf dros hyn yw arafiad ym marchnad de a dwyrain Lloegr. Y twf blynyddol is oedd yn Llundain, lle gostyngodd prisoedd 1.9% dros y flwyddyn hyd at fis Mawrth 2019. Mae'r ffigur yma yn well na'r cwmp o 2.7% ym mis Chwefror 2019. Pris tai, ar gyfartaledd, yn y DU oedd £227,000 ym mis Mawrth 2019, sef £3,000 yn uwch na'r un cyfnod flwyddyn yn ôl (Mawrth 2018). Ar sail heb ei haddasu'n dymhorol, gostyngodd prisoedd tai yn y DU, ar gyfartaledd, 0.2% rhwng mis Chwefror a mis Mawrth, o'i gymharu â chwymp o 0.6% ym mhrisoedd tai yn ystod yr un cyfnod flwyddyn yn gynt. Noda'r data, er gwaethaf y ffaith bod y farchnad dai wedi gwella'n gyffredinol, roedd y farchnad wedi arafu ers canol 2016. Er gwaethaf hyn, mae twf o hyd ar hyd a lled y DU i raddau (ONS, 2019).
- 2.18 Cynyddodd pris tŷ ar gyfartaledd yn Lloegr 1.1% dros y flwyddyn hyd at fis Mawrth 2019, sef cynnydd bach o 1.0% ym mis Chwefror 2019. Pris tŷ yn Lloegr, ar gyfartaledd, yw £243,000. Cynyddodd twf prisoedd tai yng Nghymru 3.0% yn ystod y flwyddyn hyd at fis Mawrth, sef ffigur is na mis Chwefror 2019 (3.6%). Cyrhaeddodd pris tai, ar gyfartaledd, £159,000. Yn yr Alban, cynyddodd prisoedd tai 3.3% yn ystod y flwyddyn hyd at fis Mawrth, sef cynnydd o 0.5% yn ystod y flwyddyn hyd at fis Chwefror 2019. Y pris, ar gyfartaledd, yw £149,000 ar hyn o bryd. Gogledd Iwerddon yw gwlad ratach y DU i brynu tŷ o hyd. Pris tŷ, ar gyfartaledd, yw £135,000 (ONS, 2019).
- 2.19 **Cyflogaeth:** Mae amcangyfrifon diweddaraf yr Arolwg o'r Llafurlu yn nodi mai amcangyfrif cyfradd cyflogaeth y DU yw 76.1%, sy'n uwch na'r ffigur flwyddyn yn gynt (75.6%) a'r ffigur uchaf erioed ar y cyd. Amcangyfrif y gyfradd ddiweithdra oedd 3.8%; dydy'r ffigur ddim wedi bod yn is ers rhwng mis Hydref a mis Rhagfyr 1974. Yn ogystal â hyn, amcangyfrif cyfradd gweithgarwch economaidd y DU oedd 20.8%, sy'n is na'r ffigur flwyddyn yn gynt (21.0%) ac sydd bron y ffigur isaf erioed.

- 2.20 Mae cyflogaeth yn mesur nifer y bobl dros 16 oed wedi'u cyflogi â thâl. Y 'gyfradd gyflogaeth' yw'r gyfran o bobl rhwng 16 a 64 oed sy'n gweithio â thâl. Mae amcangyfrifon cyfraddau cyflogaeth ar gyfer dynion a menywod 16-64 oed, yn gyffredinol, wedi bod yn cynyddu ers yn gynnar yn 2012. O safbwynt mis Chwefror tan fis Ebrill 2019, amcangyfrifon cyfraddau cyflogaeth oedd: 76.1% i bawb; 80.3% i ddynion; a 72.0% i fenywod. Y rheswm pennaf dros y cynnydd yng nghyfradd cyflogaeth menywod, sef y ffigur uchaf ers i'r cofnodion cymharol ddechrau yn 1971, yw'r newidiadau i oedran Pensiwn y Wladwriaeth menywod. Mae hyn wedi arwain at lai o fenywod yn ymddeol rhwng 60 a 65 oed.
- 2.21 Mae amcangyfrifon mis Chwefror tan fis Ebrill 2019 yn dangos bod 32.75 miliwn o bobl 16 oed a hŷn mewn cyflogaeth; sef 375,000 yn fwy na'r flwyddyn flaenorol. Y rheswm dros y cynnydd blynyddol, sef 357,000, oedd rhagor o bobl yn gweithio'n llawn amser (cynnydd o 402,000 ar y flwyddyn i gyrraedd 24.15 miliwn). Dangosodd gweithio rhan-amser gwypm o 45,000 ar y flwyddyn i gyrraedd 8.60 miliwn.
- 2.22 Mae diweithdra yn mesur pobl heb swydd sydd wedi bod yn chwilio am swyddi o fewn y pedair wythnos ddiwethaf ac sydd ar gael i weithio o fewn y pythefnos nesaf. Y gyfradd ddiweithdra yw'r gyfran o bobl â swyddi a heb swyddi (nid cyfran cyfanswm y boblogaeth sydd heb swyddi). Mae amcangyfrifon cyfraddau diweithdra ar gyfer dynion a menywod 16 oed a hŷn wedi bod yn cwmpo'n gyffredinol ers yn hwyr yn 2013. O ran mis Chwefror tan fis Ebrill 2019, amcangyfrifon cyfraddau diweithdra oedd: 3.8% i bawb; 4.0% i ddynion; a 3.7% i fenywod. O ran mis Chwefror tan fis Ebrill 2019, amcangyfrifwyd bod 1.30 miliwn o bobl heb swydd, sef 112,000 yn llai na'r ffigur flwyddyn yn gynt, a 857,000 yn llai na phum mlynedd yn gynt.
- 2.23 Mae gweithgarwch economaidd yn mesur pobl heb swyddi nad ydyn nhw wedi'u dosbarthu'n ddi-waith, gan nad ydyn nhw'n chwilio am swydd a/neu allu dechrau gweithio o fewn y pythefnos nesaf. Ers i gofnodion cymharol ddechrau yn 1971, mae'r gyfradd gweithgarwch economaidd ar gyfer pobl 16-64 oed wedi bod yn cwmpo (er iddi gynyddu yn ystod dirwasgiadau ariannol). Roedd hyn oherwydd cwmp graddol yng nghyfradd gweithgarwch economaidd i fenywod. O ran mis Chwefror tan fis Ebrill 2019, amcangyfrifon cyfraddau gweithgarwch economaidd ar gyfer pobl 16-64 oed oedd: 20.8% i bawb; 16.3% i ddynion; a 25.2% i fenywod (y ffigur isaf ers i gofnodion cymharol ddechrau). Dangosodd amcangyfrifon mis Chwefror tan fis Ebrill fod y 8.58 miliwn o bobl 16-64 oed nad oedden nhw yn y llafurlu (economaidd anweithgar) 87,000 yn llai na'r ffigur flwyddyn yn gynt, a 381,000 yn llai na phum mlynedd yn gynt.
- 2.24 Ac eithrio bonysau, amcangyfrifwyd bod enillion wythnosol gweithwyr y DU, ar gyfartaledd, wedi cynyddu 3.4% cyn iddyn nhw gael eu haddasu ar gyfer chwyddiant, ac 1.5% ar ôl chwyddiant, o'u cymharu â'r ffigur flwyddyn yn gynt. Gan gynnwys bonysau, amcangyfrifwyd bod enillion wythnosol gweithwyr y DU, ar gyfartaledd, wedi cynyddu 3.0% cyn iddyn nhw gael eu haddasu ar gyfer chwyddiant, ac 1.2% ar ôl chwyddiant, o'u cymharu â'r ffigur flwyddyn yn gynt.

- 2.25 Mae'r data yn pwysleisio'r ffaith bod yr economi wedi parhau i wella, yn araf deg (ONS, 2019).

Cymru

- 2.26 **Tai:** Yn ystod 2018-2019, dechreuwyd adeiladu cyfanswm o 5,974 o anheddau newydd yng Nghymru. Mae hyn 63 o anheddau yn llai na'r nifer y dechreuwyd eu hadeiladu yn 2017-2018 (6,037), sef 1.04% yn llai na'r llynedd. Mae ystadegau Llywodraeth Cymru ynghylch cwblhau anheddau yn ystod 2018–2019 yn dangos y cafodd 5,777 o anheddau eu cwblhau yn ystod y cyfnod yma. Mae hyn yn lleihad o 13.29% ers y flwyddyn flaenorol (6,663) ac mae'n dangos bod cynnydd cadarnhaol o flwyddyn i flwyddyn, er nad yw Cymru wedi adfer yn llawn i lefelau cyn y dirwasgiad. Roedd y mwyafrif o anheddau newydd a gafodd eu cwblhau yn cynnwys 3 ystafell wely (2,272); roedd 1,445 yn cynnwys 4 ystafell wely neu ragor; roedd 1,362 yn cynnwys 2 ystafell wely ac roedd 698 yn cynnwys 1 ystafell wely (StatsCymru).
- 2.27 **Cyflogaeth:** Ym mis Mai 2019, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru ystadegau economaidd allweddol i Gymru yn seiliedig ar amcangyfrifon yr Arolwg o'r Llafurlu. Yn ôl y rhain, roedd 76.7% o'r rheini rhwng 16 a 64 oed yn gweithio yn ystod y flwyddyn hyd at fis Rhagfyr 2018, sy'n uwch na'r gyfradd o 76.1% flwyddyn yn gynt, a chynnydd o 1.9% o 2016. Cyfradd y DU ar gyfer yr un cyfnod oedd 78.3% sy'n gynnydd o 0.1% ers y flwyddyn gynt (StatsCymru, 2019).
- 2.28 Y gyfradd ddiweithdra yng Nghymru oedd 4.5% hyd at fis Rhagfyr 2018. Dyma'r rheiny sy'n ddiwaith, rhwng 16 a 64 oed sy'n chwilio am swydd ac sydd ar gael i ddechrau gwaith o fewn dwy wythnos. Mae'r ffigur yma 0.2% yn is na'r flwyddyn gynt (4.7%) 4.2% yw cyfradd y DU ar gyfer yr un cyfnod hyd at fis Rhagfyr 2018, sef 0.2% yn is na'r flwyddyn gynt. Mae hyn yn dangos bod ffigurau Cymru yn gyffredinol yn ymdebygu i ffigurau gweddill y DU.
- 2.29 Y gyfradd gweithgarwch economaidd yng Nghymru, hyd at fis Rhagfyr 2018, oedd 19.7%; mae hyn 0.1% yn is na'r flwyddyn gynt. Cyfradd gweithgarwch economaidd y DU dros yr un cyfnod oedd 17.7%. Mae hyn 0.1% yn is na'r flwyddyn flaenorol. Mae hyn yn tynnu sylw at y ffaith bod tueddiadau'r DU yn cael eu hadlewyrchu yng Nghymru.
- 2.30 Roedd 385,300 o bobl yn cael eu cyflogi yn y sector cyhoeddus yng Nghymru ym mis Rhagfyr 2018, sef 26.6% o'r cyfanswm mewn cyflogaeth. Mae hyn 0.92% yn is na nifer y bobl wedi'u cyflogi yn y sector cyhoeddus adeg Rhagfyr 2017 (388,900 o bobl). Mae hyn yn cymharu â 6,902,200 yn y sector cyhoeddus yn y DU gyfan, sy'n cyfateb i 21.6% o'r cyfanswm mewn cyflogaeth (StatsCymru 2019). Mae'r ONS yn adrodd bod 5.39 miliwn o bobl wedi'u cyflogi yn y sector cyhoeddus ym mis Mawrth 2019; dyma 15,000 yn fwy na mis Rhagfyr 2018 (ONS, 2019).

- 2.31 Mae'r economi wedi parhau i ddangos arwyddion bach o welliant trwy gydol 2017-2018, er bod y twf wedi bod yn araf iawn dros y tair blynedd ddiwethaf. Wedi dweud hynny, mae'r twf gwael ynghyd ag arafu sylweddol ers canol 2016, wedi arwain at y gyfradd dwf flynyddol yn parhau i fod o dan 5%. Er bod twf wedi bod yn yr economi, fel y gwelir yn y lleihad yn y nifer sy'n ddi-waith; cynnydd mewn prisoedd tai ar draws y DU; a chyfraddau adeiladu tai uwch, y disgwyl yw bydd y twf yn yr economi yn arafu yn unol â'r mynegai gwerthiannau adwerthu. Gallai hyn, law yn llaw â'r penderfyniad i adael yr Undeb Ewropeaidd, arwain at ddirywiad yn y sectorau sy wedi'u nodi eisoes, fel y diwydiant cynhyrchu, y diwydiant adeiladu, gwasanaethau a'r diwydiant amaeth, neu fydd dim cynnydd yn y diwydiannau yma. Mae'n bosibl, felly, bydd yn anodd annog datblygiad dros y blynyddoedd nesaf, yn unol â'r CDLI. Er gwaethaf hyn, bydd y Cyngor yn parhau i fynd ar drywydd atebion arloesol, gyda'r gobaith o fynd i'r afael â'r amodau economaidd fydd yn ei wynebu.

Y Cyd-destun Rhanbarthol

Y Fargen Ddinesig

- 2.32 Cafodd Bargaen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd ei harwyddo yn ystod seremoni arbennig a gafodd ei chynnal ar Ddydd Gŵyl Dewi 2017. Bydd y Fargen, sy werth £1.2 biliwn, yn trawsffurfio economi de-ddwyrain Cymru. Nod y Fargen Ddinesig yw sefydlu swyddi a thyfu'r economi, a hynny drwy wella cynhyrchiant, mynd i'r afael â diweithdra, adeiladu ar seiliau arloesedd, buddsoddi yn y seilwaith ffisegol a digidol, a rhoi cymorth i fusnesau. Y nod yw sicrhau bod pob rhan o'r rhanbarth yn elwa o'r holl fuddion economaidd a ddaw yn sgil y Fargen Ddinesig.
- 2.33 Mae'r Fargen Ddinesig yn cynnwys talu am Fetro De Cymru sy werth £734 miliwn. Mae Llywodraeth Cymru wedi rhoi £500 miliwn, ac mae Llywodraeth San Steffan wedi rhoi £125 miliwn tuag ato. Yn rhan o'r Gronfa Fuddsoddi Ehangach, mae Llywodraeth San Steffan wedi rhoi £375 miliwn, ac mae'r 10 awdurdod lleol wedi cytuno i fenthyl £120 miliwn. Yn dilyn arwyddo'r Fargen Ddinesig, bydd y broses bontio nawr yn digwydd.
- 2.34 Ar 12 Chwefror 2018, cymeradwyodd Cabinet Prifddinas-Ranbarth Caerdydd sy'n cynnwys arweinwyr y 10 awdurdod lleol y cynllun busnes strategol sy'n nodi sut y bydd y 'Gronfa Fuddsoddi Ehangach' o £1.2 biliwn yn cael ei defnyddio dros y pum mlynedd nesaf er mwyn bwrw camau ymlaen. Mae'r Cynllun yn pennu amcanion strategol rhanbarthol y Fargen Ddinesig, sef: ffyniant a chyfle; cynhwysiant a chydardoddeb; a hunaniaeth, diwylliant, cymuned a chynaliadwyedd. Amcanion economaidd cyffredinol y Fargen Ddinesig yw creu 25,000 o swyddi newydd a rhoi £4 biliwn mewn buddsoddiad yn y sector preifat.

Fframwaith Datblygu Cenedlaethol:

- 2.35 Mae Deddf Cynllunio (Cymru) 2015 yn ei gwneud hi'n ofynnol i Weinidogion Cymru baratoi a chadw Fframwaith Datblygu Cenedlaethol diweddar yn lle Cynllun Gofodol Cymru. Bydd gyda'r Fframwaith sawl rôl a swyddogaeth, gan gynnwys nodi blaenoriaethau Llywodraeth Cymru o ran defnydd tir a chynnig fframwaith defnydd tir cenedlaethol ar gyfer cynlluniau strategol a datblygu lleol (Llywodraeth Cymru, 2017). Bydd y Fframwaith yn canolbwyntio ar broblemau defnydd tir a datblygiadau o bwysigrwydd cenedlaethol y bydd modd i'r system gynllunio eu llywio a'u cyflwyno.
- 2.36 Dechreuodd ymgynghoriad ar y prif faterion, opsiynau a'r opsiwn a ffeirir ar 30 Ebrill 2018. Daeth yr ymgynghoriad i ben ar 23 Gorffennaf 2018. Cynhaliwyd ymgynghoriad ar y fframwaith drafft ym mis Awst 2019, ac mae disgwyl i'r fersiwn derfynol gael ei chyhoeddi ym mis Medi 2020.
- 2.37 Mae'r Fframwaith yn: nodi lle mae angen twf a seilwaith sy'n bwysig yn genedlaethol a sut y bydd modd i'r system gynllunio - yn genedlaethol, yn rhanbarthol ac yn lleol - gyflawni; darparu cyfeiriad ar gyfer Cynlluniau Datblygu Lleol a Strategol a chefnogi penderfyniad Datblygiadau o Bwys Arwyddocaol Cenedlaethol; gweithredu ochr yn ochr â Pholisi Cynllunio Cymru, sy'n nodi polisiau cynllunio Llywodraeth Cymru ac a fydd yn parhau i ddarparu'r cyd-destun ar gyfer cynllunio defnydd tir; cefnogi strategaethau cenedlaethol economaidd, trafnidiaeth, amgylcheddol, tai, ynni a diwylliannol cenedlaethol a sicrhau bod modd eu darparu drwy'r system gynllunio; ac adolygu bob pum mlynedd (Llywodraeth Cymru, 2019).

Cynllun Datblygu Strategol:

- 2.38 Yn yr un modd â Fframwaith Datblygu Cenedlaethol, mae Deddf Cynllunio (Cymru) 2015 yn cynnig fframwaith cyfreithiol ar gyfer paratoi Cynllun Datblygu Strategol. Mae Llywodraeth Cymru yn awgrymu bod tystiolaeth i'w chael sy'n dangos bod yna sawl problem cynllunio strategol dyw'r CDLlau cynharaf ddim wedi mynd i'r afael â nhw. O ganlyniad i hyn, mae modd i'r problemau hynny sy'n 'fwy na lleol' gael eu goresgyn ar lefel strategol i sicrhau eu bod yn cael eu hystyried a bod cynlluniau cynhwysfawr ar eu cyfer. Mae tai, cyflogaeth a thrafnidiaeth yn enghreifftiau o'r rhain. Mae gwaith yn mynd rhagddo rhwng y 10 awdurdod lleol i nodi a chytuno ar y materion paratoi allweddol, gan gynnwys ffiniau, llywodraethu a chynnwys. Bydd raid i RCT weithio ar y cyd ag awdurdodau De Ddwyrain Cymru eraill, a hynny er mwyn llunio cynllun ar gyfer Prifddinas-Ranbarth Caerdydd; mae'n bosibl bydd yr ardal yma'n cynnwys rhan o RCT neu RCT cyfan. Mae RhCT wedi cytuno ar waith paratoi arfaethedig y Cynllun Datblygu Strategol, er bod hynny y tu allan i'r cyfnod monitro.

CDLlau Awdurdodau Lleol Eraill De-ddwyrain Cymru

- 2.39 **Caerdydd:** Cafodd Cynllun Datblygu Lleol Caerdydd ei fabwysiadu ar 28 Ionawr 2016. Mae'n bosibl bydd tri safle strategol tir glas yng Nghynllun Datblygu Lleol Caerdydd yn cael effaith syfrdanol bosibl ar RCT, er bod yr effeithiau wedi'u trafod mewn perthynas â pholisiau. Bydd llwyddiant y polisi yn amodol ar gydweithrediad

a chytundeb y ddau awdurdod, yn benodol o safbwynt y cam ceisiadau cynllunio. Mae'r newidiadau polisi yn datgan y caiff darpariaethau ar gyfer cartrefi newydd a chyfleoedd cyflogaeth leol yn yr ardaloedd hyn eu cyflawni yn raddol. Bydd yn cynnwys gwasanaeth bysiau cyflym drwy'r lleoliadau; seilwaith oddi ar y safle; estyniadau o'r rhwydwaith bysiau a rhagor o fysiau o fewn y gwasanaeth i'w wneud yn fwy dibynadwy; cyfleuster parcio a theithio strategol i'r gogledd o Gyffordd 33 yr M4; a chysylltiadau gwell â Rhondda Cynon Taf.

- 2.40 **Merthyr Tudful:** Dechreuodd Cynllun Datblygu Lleol newydd cyntaf yn 2016, a bydd yr archwiliad yn dechrau yn yr haf 2019. Mae nifer o faterion trawsffiniol i'w hystyried gyda RhCT, er bod addysg uwchradd cyfrwng Cymraeg wedi'i darparu ar gyfer y Fwrdeistref Sirol yn RhCT. Mae Ysgol Gyfun Rhydywaun bron â llawn, a dylai cyfraniadau ariannol priodol ar gyfer ei hehangu ddod o ddatblygiad newydd ym Merthyr Tudful.
- 2.41 **Sir Fynwy:** Dechreuodd adolygiad llawn o Gynllun Datblygu Lleol Sir Fynwy yn 2017 a dechreuodd gweithdrefn adolygu lawn ar gyfer y cyfnod 2018-2033. Daeth galw am safleoedd ymgeisio i ben ar 19 Tachwedd 2018, fydd yn helpu i lywio'r Strategaeth a Ffefrir.
- 2.42 **Pen-y-bont ar Ogwr:** Dechreuodd adolygiad statudol o Gynllun Datblygu Lleol Pen-y-bont ar Ogwr yn 2017. Cymeradwyodd Llywodraeth Cymru y Cytundeb Cyflawni i gymryd lle'r Cynllun Datblygu Lleol ar 25 Mehefin 2018, a oedd wedi caniatáu i waith ar y cynllun ddechrau'n swyddogol. Yn dilyn hyn, cafwyd galw cychwynnol am safleoedd ymgeisio, a daeth i ben ar 9 Tachwedd 2018. Dechreuodd ymgynghoriad y Strategaeth a Ffefrir ar ddiwedd mis Medi 2019. Bydd angen ystyried hyn yn fanwl o ran ei heffaith ar RCT.
- 2.43 **Torfaen:** Dechreuodd Cyngor Torfaen adolygiad statudol o'i Gynllun Datblygu Lleol yn 2017. Cafodd yr Adroddiad Adolygu Drafft ei gyhoeddi ym mis Ebrill 2018 fydd yn arwain at Gynllun Datblygu Lleol newydd i Dorfaen ar gyfer y cyfnod hyd at 2033.
- 2.44 **Blaenau Gwent:** Dechreuodd Blaenau Gwent adolygu'i CDLI ym mis Tachwedd 2016. Cafodd yr Adroddiad Adolygu ei gyhoeddi ym mis Medi 2017, yn seiliedig ar ganfyddiadau Adroddiadau Monitro Blynnyddol wedi'u cyhoeddi. Yn dilyn hyn, cyflwynodd y Cyngor y Cytundeb Cyflawni a gafodd ei gymeradwyo gan Lywodraeth Cymru ar 19 Medi 2018, gan ganiatáu i waith ar y Cynllun Datblygu Lleol ddechrau'n ffurfiol.

Cyd-destun Datblygu Lleol

- 2.45 Er mwyn deall cyd-destun lleol y CDLI yn llawn, mae angen ystyried ystod o ffactorau sy'n effeithio ar weithredu. Mae'r rhain yn cynnwys newidiadau i fframwaith polisiâu lleol, amodau economaidd lleol (gweithrediadau'r marchnadoedd masnachol a thai yn bennaf) a strategaethau buddsoddi sefydliadau mawr y sector cyhoeddus a phreifat.

Fframwaith y Polisi Lleol

2.46 Mae'r ddogfen ganlynol wedi'i hychwanegu at y fframwaith polisi yn 2018-2019:

Canllawiau Cynllunio Atodol – Tai Amlfeddiannaeth

2.47 Mabwysiadodd y Cyngor Ganllawiau Cynllunio Atodol – Tai Amlfeddiannaeth ym mis Mai 2018 yn dilyn cyfnod ymgynghori o 25 Ionawr tan 23 Mawrth 2018. Ystyriwyd bod Canllawiau Cynllunio Atodol – Tai Amlfeddiannaeth yn angenrheidiol gan fod y mathau yma o eiddo wedi'u clystyru'n drwm o gwmpas campws Prifysgol De Cymru yn Nhrefforest. Mae'r gymuned leol wedi mynegi pryderon cynyddol bod crynhoad y tai amlfeddiannaeth wedi cyrraedd lefel sy'n cael effaith niweidiol sylweddol ar gydlyniant cymunedol. Mae dau ddiben i'r Canllawiau Cynllunio Atodol, sef: yn gyntaf, amlygu'r adeg pan fydd crynhoad y tai amlfeddiannaeth mewn ardal benodol yn dechrau cael effaith anffafriol ar y gymuned; ac yn ail, roi arweiniad ar safonau tai amlfeddiannaeth, a sut dylen nhw gael eu datblygu.

2.48 Nod Canllawiau Cynllunio Atodol – Tai Amlfeddiannaeth yw cefnogi Cynllun Corfforaethol y Cyngor mewn perthynas â Phobl, Lle ac Economi, trwy sicrhau na chaiff cymunedau sefydledig eu dadleoli ac na chaiff cydlynu ei danseilio gan grynodiadau tai sy'n dod i'r amlwg ar gyfer preswylwyr tymor byr. Bydd y ddogfen hefyd yn helpu'r Cyngor i sicrhau bod modd i gymunedau gynnal eu cyfleusterau, a bod modd iddyn nhw barhau'n fannau bywiog, a hynny drwy atal clystyrau mawr o dai amlfeddiannaeth. Yn ogystal â hyn, gan fod y canllawiau wedi'u cynllunio i osgoi effeithiau negyddol crynodiadau o dai amlfeddiannaeth, byddan nhw hefyd yn cyfrannu at yr nodau llesiant a gafodd eu nodi o ganlyniad uniongyrchol i Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) (2015).

2.49 Mae'r dogfennau canlynol wedi'u hychwanegu at sail dystiolaeth y CDLI yn 2018-2019:

Cyd-astudiaeth Argaeledd Tir ar gyfer Tai Rhondda Cynon Taf 2019, wedi'i gyhoeddi ym mis Gorffennaf 2019

2.50 Mae'r Cyd-astudiaeth Argaeledd Tir ar gyfer Tai yn rhoi gwybodaeth fanwl am argaeledd tir yn Rhondda Cynon Taf. Er bod angen digon o dir ar gyfer tai am y 5 mlynedd nesaf, mae canfyddiadau'r astudiaeth yn dangos bod yna dim ond digon ar gyfer 1.3 o flynyddoedd ar 1 Ebrill 2019. Roedd digon ar gyfer 1.4 o flynyddoedd ar 1 Ebrill 2018, 1.3 o flynyddoedd ar 1 Ebrill 2017, ac roedd digon ar gyfer 1.5 o flynyddoedd ar 1 Ebrill 2016. Mae'r cyflenwad wedi lleihau 1.1 blynedd ers astudiaeth 2015. Mae'r Cyngor wedi amlinellu nifer o gamau gweithredu er mwyn gwella'r sefyllfa yn Adroddiad y CAATT. Ystyrir bod y diffyg yn ffactor bwysig i'w hystyried yn ystod proses diwygio Cynllun Datblygu Lleol.

Atodlen Argaeledd Tir Cyflogaeth 2019

- 2.51 Mae Atodlen Argaeledd Tir Cyflogaeth 2019 yn amlinellu'r sefyllfa gyfredol mewn perthynas â thir cyflogaeth yn Rhondda Cynon Taf. Mae canfyddiadau'r astudiaeth yn dangos bod gan Ronda Cynon Taf 730.99 o hectarau o dir cyflogaeth yn y Fwrdeistref Sirol. Mae hyn yn cynnwys tir wedi'i ddynodi, safleoedd presennol a safleoedd gwag/sy ddim yn cael eu defnyddio mwyach a gâi eu defnyddio ar gyfer gweithdrefnau cyflogaeth. Mae 145 hectar o dir ar gael i'w datblygu yn y banc tir. Pan dynnir y dynodiadau heb eu datblygu o'r cyfanswm yma, yr ardal ddatblygadwy sydd ar ôl yw 54.19 hectar. Bydd angen asesu'r portffolio o dir cyflogaeth yn rhan o weithdrefn adolygu i bennu beth ddylid ei gadw at ddibenion cyflogaeth a beth ddylai fod ar gael at ddefnydd arall.

Amgylchiadau'r Economi Leol

- 2.52 Dau sector o'r economi leol sy'n berthnasol i waith gweithredu'r CDLI yn llwyddiannus yw'r farchnad dai a'r farchnad eiddo masnachol.
- 2.53 Mae Cyd-astudiaeth Argaeledd Tir ar gyfer Tai 2019 yn dangos bod gan y Cyngor ddigon o dir ar gyfer tai am 1.3 o flynyddoedd ar 1 Ebrill 2019 yn seiliedig ar y dull gweddilliol. Mae hyn 1.1 blwyddyn yn llai ers astudiaeth 2015 (2.4 o flynyddoedd). Dangosodd CAATT 2018 fod gennym ni ddigon o dir ar gyfer tai am 1.4 o flynyddoedd, ond ar 1 Ebrill 2017 y ffigur oedd 1.3 o flynyddoedd. Yn ogystal â hyn, cyfanswm y tai a gafodd eu hadeiladu yn RhCT yn 2018-2019 oedd 386 annedd. Tai fforddiadwy oedd 79 ohonyn nhw. Mae cyfanswm 2018-2019 386 yn llai na ffigur y flwyddyn gynt (552) a'r ffigur uchel (716) ar ôl mabwysiadu'r cynllun yn 2016-2017. Yn ystod y flwyddyn fonitro bresennol, cafodd 514 o dai ychwanegol eu cymeradwyo ledled y Fwrdeistref Sirol, gan gyfrannu at gyfanswm o 9,192 o unedau ers mabwysiadu'r Cynllun.
- 2.54 Yn ystod 2018-2019, cafodd 14,844m² o ddatblygiad manwerthu, swyddfeydd a hamdden mawr ei ganiatáu yn y Fwrdeistref. Roedd 14,844m² yn ddatblygiad swyddfeydd yn unig ar Main Avenue, Ystad Ddiwydiannol Trefforest. Doedd dim datblygiadau hamdden ac adwerthu sylweddol yn 2018-2019. Yn ogystal â hyn, cyhoeddodd y Cyngor ym mis Chwefror 2018 fod £2.58miliwn o arian Ewrop wedi'i sicrhau tuag at becyn o £3.93miliwn i greu unedau busnes modern ar Safle Strategol Tresalem (Robertstown).
- 2.55 Cafodd effaith y dirwasgiad economaidd byd-eang ar economi Rhondda Cynon Taf effaith sylweddol ar gyflawni'r Cynllun Datblygu Lleol yn y blynyddoedd cyntaf ar ôl ei fabwysiadu (2011). Er bod yr economi yn dangos rhai arwyddion o welliant, gydag ychydig o dwf o ran y marchnadoedd masnachol a thai yn y Fwrdeistref Sirol; mae'r anawsterau economaidd ar ddechrau cyfnod y cynllun wedi cael effaith ddrwg ar gyflawni rhai elfennau'r Cynllun Datblygu Lleol. Mae penderfyniad mis Mehefin 2016 i adael yr Undeb Ewropeaidd a'r ansicrwydd o ran trafodaethau ymadael hefyd yn cael effaith ledled y DU. Does neb yn gwybod graddfa'r canlyniadau yma eto.

Ein Cwm Taf – Cynllun Llesiant Cwm Taf 2018-2023

- 2.56 Yn dilyn cyflwyno Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, mae'r gwasanaethau cyhoeddus yn ardal Cwm Taf wedi cytuno i gydweithio i wella lles pawb yn yr ardal. Mae'r ymagwedd newydd yn ceisio gwella gwasanaethau cyhoeddus mewn ffordd gynaliadwy, wrth weithio tuag at y saith nod o ran lles. Mae Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Cwm Taf wedi cytuno i ddatblygu gwasanaeth cyhoeddus cydweithredol sy'n rhoi pobl yng nghymunedau Cwm Taf wrth ei galon. Y nod yw torri'r rhwystrau rhwng gwasanaethau cyhoeddus a newid y ffordd y maen nhw'n gweithio fel eu bod yn atal problemau rhag digwydd yn hytrach na gorfod ymateb iddyn nhw.
- 2.57 Mae'r Cynllun Lles yn datgan yn glir bod y CDLlau yn bwysig wrth weithio gyda'n cymunedau i leihau lefelau gordewdra. Gwneir hyn trwy gynyddu mynediad diogel i'r awyr agored ac annog cerdded a beicio. Mae'r cynllun yn pwysleisio ymhellach rôl y CDLlau wrth dyfu economi leol gref gyda thrafnidiaeth gynaliadwy sy'n caniatáu i bobl fyw, gweithio a chwarae yng Nghwm Taf. Ystyrir bod CDLlau yn rhan annatod o dargedu adfywio ar gyfer cymdogaethau difreintiedig a chynyddu cyfleoedd i gysylltu â'n mannau gwyrdd a'n seilwaith er mwyn helpu i wella lles corfforol a meddyliol.

Cyllid ar gyfer y Sector Cyhoeddus a'r Sector Preifat a buddsoddiad ynddyn nhw

Ardaloedd Cyfleoedd Strategol

- 2.58 Ym mis Medi 2017, nododd y Cyngor ardaloedd cyfleoedd strategol penodol ar gyfer twf economaidd a sefydlu swyddi yn Rhondda Cynon Taf. Gwnaeth y Cyngor ymrwymiad i archwilio, datblygu a nodi'r ardaloedd yma'n bellach, lle bo'n addas.
- 2.59 Mae Datblygu Economi Gref yn flaenoriaeth allweddol yng Nghynllun Corfforaethol y Cyngor *Y Ffordd Ymlaen* (2016-2020). Mae llawer o waith yn mynd rhagddo yn y Cyngor a gyda phartneriaid i gefnogi'r flaenoriaeth yma ledled Rhondda Cynon Taf. Mae'r ardaloedd lle mae cyfle mwyaf ar gyfer datblygiad strategol i gefnogi economi RhCT a Phrifddinas-Ranbarth Caerdydd ehangach wedi'u nodi'n 'Ardaloedd Cyfleoedd Strategol'.
- 2.60 O fewn cyd-destun Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd a Thasglu'r Cymoedd, mae'n hanfodol bod y Cyngor yn nodi twf economaidd ac yn gweithio tuag ato yn yr ardaloedd rhanbarthol bwysig, lle mae potensial sylweddol i greu swyddi a ffyniant, a hynny ledled RhCT a'r rhanbarth ehangach.
- 2.61 Gan gymryd y Cynllun Datblygu Lleol (CDLI) fel man cychwyn, a gan ystyried gweithgarwch economaidd diweddar, y potensial ar gyfer twf rhanbarthol sylweddol, gallu'r sector preifat a phartneriaid eraill i gyflawni, ynghyd â graddfa'r cyfle ac arwyddocâd yn rhanbarthol; mae nifer o Ardaloedd Cyfle Strategol (SOA) wedi'u datblygu yn RhCT.
- 2.62 Dyma'r ardaloedd:

- Porth Cwm Cynon - Gwefru'r rhanbarth;
- Pontypridd Ehangach, Trefforest – Cyrion y ddinas, calon y rhanbarth
- Tref Pontypridd – Canolbwynt y rhanbarth
- Coridor yr A4119 - Porth rhanbarthol Cwm Rhondda
- Llanilid ar yr M4 - Llywio'r Economi Ranbarthol.

2.63 Mae pob amlinelliad o'r strategaethau yn wahanol, gan ddibynnu ar natur y cyfle. Mae'r cyfleoedd yn amrywio ar sail ffurf – p'un ai tymor hir neu dymor byr, os oes gyda nhw'r potensial i'r sector preifat gyflawni ac at ba lefel y mae'r angen am ymyrraeth bosibl o du'r sector preifat.

4 MONITRO'R CYNLLUN DATBLYGU LLEOL

- 2.1 AMB 2019 yw'r wythfed adroddiad monitro i gael ei lunio ers mabwysiadu CDLI Rhondda Cynon Taf. Mae'n gyfle pwysig i'r Cyngor asesu'r effaith y mae'r Cynllun yn ei chael ar les cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol y Fwrdeistref Sirol. Mae modd i wyth mlynedd ddechrau rhoi darlun hirdymor o lwyddiant proses y cynllun datblygu yn Rhondda Cynon Taf. Mae'r wythfed Adroddiad Monitro Blyneddol yma'n caniatáu nodi patrymau datblygu sy'n dod i'r amlwg a materion cysylltiedig.
- 2.2 Bydd yr adran yma o'r adroddiad yn amlinellu'r Dangosyddion Craidd (DC) ac Allbwn Lleol yn y lle cyntaf ynghyd â'u Canlyniadau Monitro ar gyfer 2018-2019. Bydd yna'n dadansoddi'r canlyniadau mewn perthynas â'r Polisiâu Craidd, gan asesu cyflawniad y polisiâu yma wrth gyflawni targedau'r cynllun.

Dangosyddion Craidd	Allbwn	Canlyniadau Monitro
DC 1	Y cyflenwad o dir ar gyfer tai o'r Gyd-astudiaeth Argaeledd Tir ar gyfer Tai (CAATT) ddiweddaraf yn flynyddol.	Dangosodd Cyd-astudiaeth Argaeledd Tir ar gyfer Tai (CAATT) 2019 fod gan Rhondda Cynon Taf ddigon o dir ar gyfer tai am 1.3 o flynyddoedd (1 Ebrill), o'i gymharu â'r gofyniad am gyflenwad o 5 mlynedd yn ofynnol. Dangosodd CAATT 2018 fod gan RhCT ddigon o dir ar gyfer tai am 1.4 o flynyddoedd.
DC 2	Y nifer o anheddau fforddiadwy ac anheddau marchnad cyffredinol ychwanegol (net) sy'n cael eu hadeiladu yn ardal y Cynllun yn flynyddol.	Y cyfanswm o dai a gafodd eu cwblhau (fforddiadwy a marchnad) 2018-2019 – 386 2017-2018 – 552 2016-2017 – 716 2015-2016 – 569 2014-2015 – 553

		2013-2014 – 534 2012-2013 – 414 2011-2012 – 357 2010-2011 – 462 Tai fforddiadwy a gafodd eu cwblhau (ac eithrio rhai'r farchnad) 2018-2019 – 79 2017-2018 – 198 2016-2017 – 248 2015-2016 – 98 2014-2015 – 114 2013-2014 – 75 2012-2013 – 77 2011-2012 – 39 2010-2011 – 78 Tai marchnad a gafodd eu cwblhau (ac eithrio'r rhai fforddiadwy) 2018-2019 – 307 2017-2018 – 354 2016-2017 – 480 2015-2016 – 471 2014-2015 – 439 2013-2014 – 459 2012-2013 – 337 2011-2012 – 318 2010-2011 – 384									
DC 3	Y cyflenwad/datblygiad (net) o dir cyflogaeth yn flynyddol.	Mae 98 o hectarau o dir cyflogaeth wedi'u dynodi yn y CDLI. Mae gwaith yn parhau ar ddatblygiad safle 4.17ha yn Ystad Ddiwydiannol Hirwaun (ASO 14.2 - tua'r gogledd o 5th Avenue, Hirwaun). Yn ystod 2018-2019, chafodd dim un datblygiad ei gynnal ar y safleoedd wedi'u dyrannu sy'n weddill.									
DC 4	Canran y datblygiadau, gan gynnwys tai, sydd wedi cael caniatâd ar safleoedd wedi'u dynodi o'r holl safleoedd wedi'u dynodi yn y cynllun datblygu ac o'r holl ddatblygiadau sydd	Yr holl ddatblygiadau a gafodd ganiatâd ar safleoedd wedi'u dynodi yn ystod 2018–2019 (o gyfanswm o 841 o hectarau): <table border="1"> <thead> <tr> <th></th><th>Maint (ha)</th><th>% o Dir wedi'i Ddynodi</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Hyd at 2011</td><td>36.93ha</td><td>4.4%</td></tr> <tr> <td>2011 - 2012</td><td>10.98ha</td><td>1.3%</td></tr> </tbody> </table>		Maint (ha)	% o Dir wedi'i Ddynodi	Hyd at 2011	36.93ha	4.4%	2011 - 2012	10.98ha	1.3%
	Maint (ha)	% o Dir wedi'i Ddynodi									
Hyd at 2011	36.93ha	4.4%									
2011 - 2012	10.98ha	1.3%									

wedi cael caniatâd (ha ac unedau).	2012 - 2013	5.37ha	0.6%
	2013 - 2014	28.46ha	3.4%
	2014 - 2015	109.5ha	13%
	2015 - 2016	76.12ha	9%
	2016 - 2017	0.6ha	0.07%
	2017 - 2018	24.3ha	3%
	2018 - 2019	0.87ha	0.1%
	Cyfansymiau hyd yn hyn	292.59ha	34.87%
	Chafodd dim anheddau preswylfeydd ganiatâd ar safleoedd wedi'u dynodi yn ystod 2018-2019.		
		<i>Maint (ha)/Unedau</i>	<i>% o Dir wedi'i Ddynodi/ % o Unedau wedi'u Dynodi</i>
	Hyd at 2011	30.76 / 589	7.96% / 6.4%
	2011 - 2012	10.98 / 244	2.84% / 2.65%
	2012 - 2013	5.37 / 151	1.39% / 1.64%
	2013 - 2014	19.38 / 531	5.02% / 5.77%
	2014 - 2015	50.58 / 950	13.1% / 10.32%
	2015 - 2016	76.12 / 1,852	19.7% / 20.1%
	2016 - 2017	0.6 / 14	0.16% / 0.152%
	2017 - 2018	19.8 / 460	5.13% / 5%
	2018 - 2019	0 / 0	0% / 0%
	Cyfansymiau hyd yn hyn	213.4 / 4,791	55.3% / 52.03%

		Mae'r 0.87 o hectarau sydd wedi cael caniatâd ar safleoedd wedi'u dynodi yn ystod 2018–2019 yn 2.68% o'r holl hectarau lle mae datblygiad wedi cael caniatâd yn ystod y flwyddyn, sef 32.44. Chafodd dim anheddau ganiatâd ar safleoedd wedi'u dynodi yn ystod 2018-2019 serch hynny, cafodd 514 o anheddau eu cymeradwyo rywle arall yn ystod y flwyddyn.
DC 5	Y dwysedd, ar gyfartaledd, o ddatblygiadau tai a gafodd ganiatâd ar safleoedd datblygu wedi'u dynodi yn y Cynllun.	Chafodd dim anheddau ganiatâd ar safleoedd wedi'u dynodi yn ystod cyfnod monitro 2018-2019. Felly does dim modd cyfrifo'r dwysedd ar gyfartaledd.
DC 6	Y datblygiadau newydd (ha) a gafodd ganiatâd ar dir wedi'i ddatblygu o'r blaen wedi'u mynegi'n ganran o'r holl ddatblygiadau wedi'u caniatáu yn flynyddol.	Yn ystod 2018–2019, roedd 23.66 o'r 32.44 o hectarau o dir lle cafodd datblygiadau ganiatâd ar dir wedi'i ddatblygu eisoes neu ar dir lle cafodd datblygiadau eu gwneud o fewn hen adeiladau. Mae hyn yn cyfateb i 72.93%.
DC 7	Datblygiadau sylweddol ar gyfer manwerthu, swyddfeydd a hamdden (metr sgwâr) a gafodd ganiatâd yng nghanol trefi wedi'u mynegi'n ganran o'r holl ddatblygiadau sylweddol ar gyfer manwerthu, swyddfeydd a hamdden. (Dangosydd wedi'i ddiwygio yn sgil cytundeb).	Yn ystod 2018-2019, cafodd 14,844m ² o ddatblygiad manwerthu, swyddfeydd a hamdden mawr ei ganiatáu yn y Fwrdeistref. Roedd y 14,844m ² yn ddatblygiad swyddfeydd ar Main Avenue, Ystad Ddiwydiannol Trefforest. Doedd dim datblygiadau hamdden na manwerthu sylweddol yn ystod 2018-2019.
DC 8	Y nifer o ddatblygiadau (yn ôl y categori o ddatblygiad wedi'i nodi ym mharagraff 5.1 o NCT 15) a gafodd ganiatâd mewn	Yn ystod 2018-2019, cafodd naw cais am 36 annedd ganiatâd o fewn parth perygl llifogydd categori C. Roedd 35 o anheddau mewn parth perygl llifogydd C2, ac roedd 1 mewn parth perygl llifogydd C1.

	ardaloedd o orlifdir C1 ac C2 nad ydyn nhw'n bodloni gofynion yr holl brofion yn NCT 15 (paragraff 6.2i-v).	Cafodd newid defnydd i ddarparu hostel ganiatâd o fewn y parth perygl llifogydd C2.
DC 9	Y cyfanswm o dir glas a mannau agored a gafodd eu defnyddio ar gyfer datblygiadau nad ydyn nhw'n rhan o'r cynllun datblygu.	Yn ystod 2018–2019, cafodd datblygiadau ganiatâd cynllunio ar 8.78 o hectarau o dir glas nad ydyn nhw wedi'u dynodi yn y CDLI.
DC 10	Y tir a gafodd ganiatâd ar gyfer rheoli gwastraff wedi'i fynegi'n ganran o'r holl dir sydd ei angen at y dibenion hyn yn unol â'r Cynllun Rheoli Gwastraff Rhanbarthol (NCT 21) yn flynyddol.	Yn ystod 2018–2019, chafodd dim un hectar ganiatâd ar gyfer rheoli gwastraff.
DC 11	Yr agregau crai a gafwyd o'r tir yn unol â'r Datganiad Technegol Rhanbarthol ynghylch Agregau wedi'u mynegi'n ganran o'r cyfanswm sydd ei angen. Mae hwn wedi'i nodi yn y Datganiad Technegol Rhanbarthol (MTAN).	Chafodd dim gwaith ganiatâd i gloddio am agregau crai yn ystod 2018–2019.
DC 12	Cyfanswm yr ynni y mae modd ei gynhyrchu yn sgil datblygiadau Ynni Adnewyddadwy (MW) yn Ardaloedd Chwilio Strategol yn flynyddol.	Chafodd dim un datblygiad ynni adnewyddadwy ei gyflwyno o fewn ffin Ardal Chwilio Strategol F yn ystod 2018-2019.

Dangosyddion Cynnyrch Lleol	Canlyniadau Monitro
-----------------------------	---------------------

DLI 1	Y nifer o anheddau sy'n cael caniatâd y tu allan i ffiniau aneddiadau sydd wedi'u diffinio yn flynyddol.	Cafodd 22 o anheddau ganiatâd y tu allan i ffiniau aneddiadau sydd wedi'u diffinio yn ystod 2018–2019. Roedd 10 o'r anheddau yma'n ymwneud â'r un cais, a chyfagos i'r ffin aneddiadau yn unol â pholisi ASO 12. Roedd dau ar gyfer anheddau gweithwyr amaeth, un dros dro. Roedd 2 annedd wedi'u dymchwel a'u hailadeiladu ac roedd 3 yn addasiad ysgubor. Cafodd 5 ganiatâd yn y cefn gwlad agored.
DLI 2	Y nifer o anheddau fforddiadwy sy'n cael eu hadeiladu ar safleoedd eithriedig gwledig ledled Rhondda Cynon Taf yn flynyddol.	Yn ystod 2018-2019, chafodd dim un annedd fforddiadwy ei hadeiladu ar safleoedd eithriedig gwledig.
DLI 3	Pris tai ar gyfartaledd yn Rhondda Cynon Taf yn flynyddol.	Pris tai ar gyfartaledd yn y Fwrdeistref Sirol yn ystod 2018-2019 oedd £111,604. Dyma gynnydd ar y pris ar gyfartaledd flwyddyn yn gynt (2017-2018), sef £108,237. Pris tŷ ar wahân ar gyfartaledd yn Rhondda Cynon Taf yw £192,225, pris tŷ pâr ar gyfartaledd yw £119,118, pris tŷ teras ar gyfartaledd yw £92,189 a phris fflat/fflat deulawr ar gyfartaledd yw £73,578 (Cofrestrfa Tir, Mai 2019).
DLI 4	Y nifer o dai fforddiadwy y mae Grant Tai Cymdeithasol yn eu hariannu yn flynyddol.	Ariannodd Grant Tai Cymdeithasol 72 o dai fforddiadwy yn ystod 2018-2019.
DLI 5	Y ganran o dir cyflogaeth sy'n cael ei golli at ddibenion eraill yn flynyddol.	Chafodd dim tir cyflogaeth ei golli at ddibenion eraill yn ystod 2018–2019. Serch hynny, cafodd 0.78ha o le swyddfeydd ei golli yn yr hen Dŷ Arloesi, Heol Pen-y-bont ar Ogwr, Llanharan at ddibenion adeiladu tai.
DLI 6	Y cyfanswm o arwyneb llawr sy'n cael ei ddatblygu at ddibenion manwerthu nwyddau cyfleus/cymharol yn flynyddol.	Cafodd cyfanswm o 2,553.29m ² ei ddatblygu yn 2018-2019 ar gyfer arwyneb llawr manwerthu. Roedd hyn wedi cynnwys 1,758m ² ar gyfer archfarchnad Aldi yn y Porth, 466m ² ar gyfer siop Co-op yn Hirwaun, 214.29m ² ym Mharc Manwerthu

		Bro Morgannwg ar gyfer lledlawr a 115m ² ar gyfer siop fferm yn Abergorci.
DLI 7	Cyfraddau gwacter pob Prif Dref ac Anheddiad Allweddol.	Dyma gyfraddau gwacter blynyddol y Prif Drefi ac Aneddiadau allweddol canlynol yn ôl yr Arolwg Manwerthu Canol Tref yn ystod 2018-2019: Aberdâr 13.51% Pontypridd 12.2% Llantrisant / Tonysguboriau 3.41% Glynrhedynog 6.52% Hirwaun 9.5% Llanharan 5.0% Aberpennar 21.5% Y Porth 15.8% Tonypandy 18.0% Tonyrefail 24.07% Treorci 6.6% At ei gilydd, 12.37% oedd cyfradd wacter y canolfannau hyn yn ystod 2018–2019. 11.55% oedd y gyfradd yma yn 2017-2018, 12.5% yn 2016-2017, 10.6% yn 2015-2016, 10.8% yn 2014-2015.
DLI 8	Y nifer o geisiadau sy'n cael eu cymeradwyo yn flynyddol i ddefnyddio safleoedd siopa cynradd ac eilaidd at ddibenion heblaw manwerthu.	Cafodd dau gais eu cymeradwyo yn ystod 2018–2019 i ddefnyddio safleoedd siopa cynradd at ddibenion heblaw manwerthu. Roedd un yn Aberdâr ar gyfer Canolfan Adloniant i Deuluoedd unigryw; roedd y llall ar gyfer campfa D2 ym Mhontypridd.
DLI 9	Y nifer o briffyrdd, heolydd, llwybrau trafnidiaeth gyhoeddus a chynlluniau cerdded a seiclo sy'n cael eu rhoi ar waith yn flynyddol.	Mae gwaith wedi dechrau i adeiladu'r rhan sy'n weddill o'r llwybr i'r gymuned ger Cross Inn fydd yn darparu cyswllt parhaus rhwng Tonysguboriau a Phontypridd. Mae gwaith hefyd wedi dechrau i gynnal nifer o gynlluniau priffyrdd gan gynnwys deuoli'r A4119 rhwng Ynysmaerdy a Choed-elái, yn ogystal ag adeiladu Ffordd Osgoi Llanharan.

DLI 10	Y gyfran o ddatblygiadau tai, cyflogaeth a manwerthu newydd y mae modd eu cyrraedd yn hawdd drwy sawl modd o deithio yn flynyddol.	Mae'r holl dai newydd ac eithrio dau, neu 99.61% o 514 o dai newydd a gafodd ganiatâd yn ystod 2018–2019 yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy. Mae'r ddau dan sylw nad oedden nhw o fewn 400 o fetrau ar gyfer anheddau gweithwyr amaeth (un dros dro). Mae'r holl safleoedd cyflogaeth a gafodd ganiatâd yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy. Mae'r holl safleoedd manwerthu newydd a gafodd ganiatâd yn ystod 2018–2019 yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu ragor.
DLI 11	Y nifer o Safleoedd o Bwysigrwydd o ran Gwarchod Natur (SINC) sydd wedi cael eu heffeithio gan ddatblygiadau a'r nifer o gynlluniau lliniaru sydd wedi cael eu cadarnhau yn flynyddol (dangosydd wedi'i ddiwygio yn sgil cytundeb).	Yn ystod 2018-2019, doedd dim cynlluniau a gafodd effaith ar Safle o Bwysigrwydd o ran Gwarchod Natur.
DLI 12	Cyfraddau ailgylchu/ailddefnyddio/compostio blynyddol.	Dyma'r cyfraddau ailgylchu/ailddefnyddio/compostio ar gyfer 2018-2019: Ailgylchu – 45.02%; Ailddefnyddio – 0.98%; Compostio – 15.01%; Adfer Ynni – 46.14%; a Tirlenwi – 1.97%.
DLI 13	Datblygiadau newydd sy'n gwneud dyddodion mwynau yn annefnyddadwy yn flynyddol.	Dyma'r dyddodion mwynau sydd bellach o bosibl yn annefnyddadwy o ganlyniad i ddatblygiadau newydd yn ystod 2018–2019: • Tywodfaen 0.27 o hectarau • Tywod a gro 0 o hectarau • Calchfaen 0 o hectarau • Glo 0 o hectarau Yn unol â pharagraffau mwynau (5.14 ymlaen) ym mhennod 5 o Bolisi Cynllunio

		Mwynau Cymru (Argraffiad 10), penderfynwyd y caiff datblygiadau parhaol y tu allan i ffiniau aneddiadau, sydd hefyd wedi'u dosbarthu'n ddatblygiadau sensitif, yn unig eu hystyried yn peri i adnodd fod yn annefnyddadwy. Ymhellach, fydd unrhyw ran o'r ardaloedd diogelu mwynau a oedd yn ymarferol annefnyddadwy eisoes oherwydd adeiladau presennol (sydd â'r nodweddion uchod) ddim yn cael eu hystyried wrth gyfrifo'r effaith ar y dyddodyn.
DLI 14	Trafodaethau cyn gwneud cais ac ymarferion uwchgynllunio gyda datblygwyr mewn perthynas â datblygu Safleoedd Strategol.	Bu trafodaethau a/neu ymarferion uwchgynllunio cyn gwneud cais mewn perthynas â Safleoedd Strategol yn Nhresalem/Aber-nant, y tir i'r de o Hirwaun a Llanilid a Mwyndy/Tonysguboriau yn ystod 2018–2019.
DLI 15	Caniatâd cynllunio ar gyfer Safleoedd Strategol.	Yn 2018-2019, cymeradwyodd y Pwyllgor gais materion wedi'u cadw'n ôl (Mawrth 2019) ar gyfer cam cyntaf Parc Llanilid. Cafodd y penderfyniad terfynol ei gyflwyno ym mis Ebrill 2019, sef 216 o anheddau.
DLI 16	Y gyfradd ddatblygu flynyddol o breswylfeydd a/neu fasnach ar Safleoedd Strategol.	Yn ystod 2018-2019, cafodd 22 o anheddau eu hadeiladu ar Ddôl Sant Ildid, Llanilid. Dyma gyfanswm o 243 o anheddau ar Safleoedd Strategol. (Ffigurau wedi'u diwygio 2018-2019).
DLI 17	Canolfannau lleol, ysgolion cynradd, lleoliadau awyr agored a chynlluniau rheoli bioamrywiaeth newydd ar Safleoedd Strategol yn flynyddol.	Mae dulliau o liniaru bioamrywiaeth wedi cael eu gweithredu yn sgil y gwaith ar y mwynglawdd brig ar Safle Strategol Hirwaun ac maen nhw'n parhau. Cytunwyd ar gynllun rheoli hefyd yng Nghefn-yr-hendy trwy gytundeb cyfreithiol Adran 106.
DLI 18	Seilwaith priffyrdd a chyfleustodau newydd ar Safleoedd Strategol yn flynyddol.	Mae mynedfa canol tref newydd Mwyndy/Tonysguboriau wedi cael ei chreu, ac mae gwaith datblygu seilwaith yn parhau.
DLI 19	Gweithredu Strategaethau Adfywio yn ystod 2010–2021.	Yn ystod 2018–2019, cafodd rhagor o elfennau o Strategaethau Adfywio Aberdâr a Phontypridd eu gweithredu.

Dadansoddi Proses Fonitro Polisi Craidd

POLISI:	AMCAN:	POLISI'AU CYSYLLTIEDIG:																								
SG 1 - Datblygiadau yn y Gogledd	1, 2, 4, 5, 6 a 8	ASO 1 i ASO 28																								
TARGED MONITRO:	TARGED MONITRO:																									
Adeiladu cymunedau cryf a chynaliadwy yn yr Ardal Strategaeth Ogleddol yn ystod cyfnod y Cynllun.	MABWYSIADU: Dim																									
	2015: 40% o ddynodiadau																									
	2021: 100% o ddynodiadau																									
CYFLAWNIAD:																										
DANGOSYDDION ALLBWN CRAIDD A LLEOL:																										
DC 2, DC 4, DC 5,DC 6, DC 8, DC 9, DC 12,DLI 9, DLI 11 a DLI 19																										
DADANSODDIAD O'R CANLYNIADAU:																										
Elfen allweddol o strategaeth graidd CDLI Rhondda Cynon Taf yw adeiladu cymunedau cryf a chynaliadwy yn yr Ardal Strategaeth Ogleddol (ASO). Er mwyn adeiladu cymunedau cryf a chynaliadwy bydd raid atal y broses o ddiboblogi a dirywio a chyflawni datblygiadau buddiol a chynaliadwy yng ngogledd Rhondda Cynon Taf. Er mwyn deall y cynnydd sy'n cael ei wneud yn y targed yma, mae angen ystyried canfyddiadau'r ymarfer monitro sydd wedi eu nodi yn y dangosyddion uchod mewn perthynas â'r ffactorau cydberthynol canlynol: Tai Isod y mae'r ffigurau cwblhau adeiladu tai yn yr ASO ar gyfer 2018–2019, ac er cymhariaeth mae ffigurau ar gyfer y blynyddoedd blaenorol hefyd wedi'u nodi (DC 2); <table><tr><th></th><th>Marchnad gyffredinol</th><th>Fforddiadwy</th><th>Cyfanswm</th></tr><tr><td>2018-2019</td><td>180</td><td>47</td><td>227</td></tr><tr><td>2017-2018</td><td>96</td><td>32</td><td>128</td></tr><tr><td>2016-2017</td><td>153</td><td>43</td><td>196</td></tr><tr><td>2015-2016</td><td>127</td><td>48</td><td>175</td></tr><tr><td>2014-2015</td><td>157</td><td>20</td><td>177</td></tr></table>				Marchnad gyffredinol	Fforddiadwy	Cyfanswm	2018-2019	180	47	227	2017-2018	96	32	128	2016-2017	153	43	196	2015-2016	127	48	175	2014-2015	157	20	177
	Marchnad gyffredinol	Fforddiadwy	Cyfanswm																							
2018-2019	180	47	227																							
2017-2018	96	32	128																							
2016-2017	153	43	196																							
2015-2016	127	48	175																							
2014-2015	157	20	177																							

2013-2014	153	23	176
2012-2013	94	52	146
2011-2012	130	26	156
2010-2011	160	21	181

O ystyried y rhain a'r rheini a gafodd eu cwblhau yn gynharach, mae cyfanswm o **2,326** o anheddau newydd wedi cael eu hadeiladu yn yr ASO ers dechrau cyfnod y cynllun yn 2006.

Yn ystod 2018–2019, cymeradwydd y Cyngor **282 o dai** yn yr ASO. Ers mabwysiadu'r cynllun yn 2011, mae **2,854** o dai wedi cael caniatâd cynllunio yn yr ASO.

Chafodd dim un annedd ganiatâd ar safleoedd wedi'u dyrannu o fewn Ardal Strategaeth Ogleddol yn ystod 2018-2019 (DC 5).

Hyd at y dyddiad yma, mae'r safleoedd wedi'u dynodi canlynol wedi cael caniatâd cynllunio ac mae datblygiadau wedi bod arnyn nhw: (DC 4)

- ASO 9.4 - Safle'n cynnwys yr Hen Weithfeydd Brics, Hen Laethdy a thir tomen y tu ôl i Birchwood, Llwydcoed;
- ASO 9.9 - Fferm Ynyscynon, Cwm-bach (rhannol)
- ASO 9.10 - Tir ar ddiwedd Stryd Godreaman, Godreaman
- ASO 9.11 - Tiroedd Gwernifor, Aberpennar
- ASO 9.8 - Dyffryn Row, Cwm-bach, Aberdâr (Amlinellol);

Hyd y dyddiad yma, mae'r safleoedd wedi'u dynodi canlynol wedi cael caniatâd cynllunio:

- ASO 9.8 - Dyffryn Row, Cwm-bach, Aberdâr (Amlinellol);
- ASO 9.9 - Fferm Ynyscynon, Cwm-bach (rhannol) (Amlinellol)
- ASO 9.18 - Ysbyty Llwynypïa (Amlinellol).
- ASO 9.2 – Tir i'r dwyrain o Drenant, Pen-y-waun (Amlinellol).

Safleoedd Strategol

Mae manylion am gynnydd y Safleoedd Strategol wedi'u nodi yn eu tablau dadansoddi perthnasol mewn perthynas â pholisïau SG 3.1 i SG 3.8.

Datblygu Cynaliadwy

Yn ystod 2018-2019, roedd 23.66 o'r 32.44 o hectarau o dir lle cafodd datblygiadau ganiatâd yn dir wedi'i ddatblygu eisoes neu'n dir lle cafodd datblygiadau eu gwneud o fewn hen adeiladau (DC 6). Mae hyn yn cyfateb i 72.93%.

O'r holl ddatblygiadau sydd wedi cael caniatâd ar dir o fewn yr ASO yn ystod 2018–2019 (sef cyfanswm o 20.37 o hectarau), roedd 10.72 o hectarau neu 52.64% ar dir wedi'i ddatblygu o'r blaen. Roedd 1.93 o hectarau, neu 9.46% o ddatblygiadau a gafodd ganiatâd, o fewn safleoedd datblygedig presennol. Roedd 7.09 o hectarau neu 34.83% o ganiatadau ar gyfer caeau glas ac roedd 0.63 o hectarau neu 3.07% o ganiatadau ar gyfer mannau agored.

Chafodd dim un datblygiad ynni adnewyddadwy ei gyflwyno o fewn ffin Ardal Chwilio Strategol F yn ystod 2018-2019.

Yn ystod 2018-2019, chafodd dim cynlluniau ganiatâd a gafodd effaith ar Safleoedd o Bwysigrwydd o ran Gwarchod Natur (SINC) (DLI 11).

Gweithgarwch Economaidd

Yn y safle wedi'i ddynodi o 4.17ha yn Ystad Ddiwydiannol Hirwaun (ASO 14.2) mae gwaith yn mynd rhagddo ar weithredu'r cynlluniau ar gyfer ffatri adfer adnoddau gwastraff a chynhyrchu ynni yn Fifth Avenue a Ninth Avenue. Mae'r cynllun yn cynnwys ffatri gwres a phŵer cyfunedig a all gynhyrchu hyd at 20 MW. Mae dau adeilad wedi'u hadeiladu hyd yma, ac mae gwaith sylweddol ar y tir wedi'i wneud.

Yn ogystal â hyn, cyhoeddodd y Cyngor ym mis Chwefror 2018 fod £2.58miliwn o arian Ewrop wedi'i sicrhau tuag at becyn o £3.93miliwn i greu unedau busnes modern ar Safle Strategol Tresalem (Robertstown). Y disgwyl yw bydd y cynllun yn cael ei gyllido'n rhannol gan Gronfa Datblygu Rhanbarthol Ewrop drwy Lywodraeth Cymru.

Yn ogystal â hyn, mae'r gweithrediadau mwyngloddio brig wedi dod i ben ar elfen cyflogaeth Safle Strategol Hirwaun. Cynhaliwyd gwaith ôl-lenwi parhaus yn y mwynglawdd a rhagwelir y bydd manylion gwaith datblygu platlawdd ar gyfer datblygiadau masnachol yn y dyfodol ar gael ar y gweill.

Mae'r ASO wedi gweld caniatâd ar gyfer 12,638² o arwyneb llawr diwydiannol yn 2018-2019. Mae hyn yn cynnwys dau gais cynllunio; y cyntaf ar gyfer estyniad i uned ddiwydiannol bresennol, sef cyfanswm o 2,538m², ar Ystad Ddiwydiannol Hirwaun, a'r ail ar gyfer uned newydd ar y tir i'r gorllewin o safle tirlenwi Bryn Pica, sef 10,100m². Mae'r ddau yma ar gyfer cyflogaeth gymysg (B1/B2/B8). Cyfanswm y safleoedd yw 5.573 hectarau o ddatblygiad cyflogaeth yn yr ASO. Er nad yw'r caniatâd wedi'i gymeradwyo ar ddynodiadau, mae'n dystiolaeth o'r parodrwydd i ehangu gweithrediadau a buddsoddi yn Rhondda Cynon Taf. Maen nhw hefyd yn cyfrannu tuag at fanc tir cyflogaeth y Cyngor.

Chafodd dim datblygiad manwerthu sylweddol ei gymeradwyo yn yr Ardal Strategol Ogleddol yn ystod 2018-2019. Mae pob caniatâd manwerthu yn yr ASO yn ystod 2018-2019 at ddibenion newid defnydd neu ddatblygiad defnydd cymysg gan gynnwys elfen o fanwerthu. Mae pob caniatâd yn cyfateb i gyfanswm o 0.625 o hectarau â chaniatâd cynllunio wedi'i gymeradwyo yn yr ASO yn ystod 2018-2019.

Mae rhagor o wybodaeth am y materion hyn yn y dadansoddiad o ganlyniadau perthnasol ar gyfer SG 6 a SG 7 isod. Mae rhagor o wybodaeth am unrhyw gynigion ynglŷn â dynodiadau o'r fath ym Mynegai 1 – Statws Dynodiadau.

Trafnidiaeth Gynaliadwy / Hygyrchedd

Mae'r rhestr isod yn nodi'r cynlluniau cludiant sy wedi'u cwblhau hyd yma (DLI 9):

- ASO 21.3 - Ehangu cyfleusterau parcio a theithio presennol yn Nhresalem;
- ASO 23.3 - Llwybr seiclo a chysylltiadau Blaenau'r Cymoedd i Ystad Ddiwydiannol Hirwaun;
- ASO 21.2 - Y tir i'r de o Dŷ Trevithick wrth ochr yr A470 yn Abercynon.

Yn ychwanegol at yr hyn sydd wedi'i nodi uchod, bu cynnydd yng nghynlluniau wedi'u dynodi eraill. Yn yr Adran Strategol Ogleddol, mae'r Ffordd Gyswllt ar Draws y Cwm yn Ne Aberpennar wedi derbyn caniatâd cynllunio ar gyfer ffordd gyswllt dwyrain-orllewin a phont newydd drwy welliannau i gyffordd ar yr A4059. Dechreuodd y gwaith adeiladu yn 2017 a'r disgwyl yw bydd gwaith ar y brif bont ffordd yn dechrau yn haf 2018. Mae'r Ffordd Gyswllt ar Draws y Cwm yng Ngogledd Aberpennar wedi cael ei hadolygu'n rhan o ddatblygu ffordd gyswllt yn y de.

Mae'r gwasanaeth parcio a theithio Safle Strategol 5 (Hirwaun) wedi cael ei gynnig yn rhan o gynllun Porth Cynon yn CTLI Cymoedd De Ddwyrain Cymru. Mae lleoedd ychwanegol wedi'u creu yn y cyfleuster parcio a theithio presennol yn Abercynon, ac mae estyniad sylweddol newydd, sef 310 o leoedd parcio, wedi'i adeiladu ar dir i'r gogledd o Barc Hen Lofa'r Navigation.

Cafodd rhan o'r llwybr beicio rhwng Ystad Ddiwydiannol y Gelli a Chanolfan Chwaraeon Cwm Rhondda ei rhoi ar waith yn 2017-2018. Cafodd hyn ei ariannu gan y fenter Llwybrau Diogel mewn Cymunedau. Mae'r holl lwybrau beicio eraill o fewn yr ASO wedi'u clustnodi ar gyfer gwelliant neu estyniadau yn rhan o Fap Rhwydwaith Integredig y Cyngor, a gymeradwywyd gan Lywodraeth Cymru ym mis Chwefror 2018.

Mae hefyd yn werth nodi bod Llywodraeth Cymru wedi ymgymryd ag ymarfer ymgynghori gyda'r Cyngor yn ddiweddar ar alinio gwaith deuoli'r A465, a ddylai symud ymlaen dros y blynyddoedd i ddod.

Mae rhagor o fanylion o ran dynodiadau trafndiaeth ym Mynegai 1 – Statws Dynodiadau.

Yn ystod 2018–2019, mae'r CDLI a'r broses Rheoli Datblygiadau wedi bod yn llwyddiannus o ran hyrwyddo lleoliadau cynaliadwy ar gyfer datblygiadau. Mae 99.61% o'r holl dai newydd a gafodd ganiatâd yn ystod 2018–2019 yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy.

Mae 100% (11 o 11) o'r datblygiadau cyflogaeth newydd a gafodd ganiatâd yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy. Mae'r holl ddatblygiadau manwerthu newydd (20 o 20) a gafodd ganiatâd yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy (DLI 10).

Adfywio

Roedd elfennau eraill o Strategaeth Adfywio Canol Tref Aberdâr yn cael eu gweithredu yn ystod 2017–2018 (DLI 19).

Gan gymryd y Cynllun Datblygu Lleol (CDLI) fel man cychwyn, a gan ystyried gweithgarwch economaidd diweddar, y potensial ar gyfer twf rhanbarthol sylweddol, gallu'r sector preifat a phartneriaid eraill i gyflawni, ynghyd â graddfa'r cyfle ac arwyddocâd yn rhanbarthol; rydyn ni wedi nodi a datblygu nifer o Ardaloedd Cyfle Strategol (SOA) yn RhCT. Mae Ardaloedd Cyfle Strategol yn ardaloedd daearyddol lle mae adnoddau'n canolbwyntio ar ddarparu cyfleoedd i'r sector preifat fuddsoddi a chreu swyddi newydd. Nod pob SOA yw darparu pecyn cynhwysfawr er mwyn annog buddsoddiad a menter. Ar 21 Medi 2017, cymeradwyodd y Cyngor bum Ardal Cyfle Strategol (SOA), sy'n cynnwys 'Porth Cynon' yn Ardal Strategaeth Ogleddol. Mae hyn yn canolbwyntio'n bennaf ar ddatblygiad Safleoedd Strategol Tresalem/Aber-nant. Mae hyn ar gyfer datblygiadau preswylfeydd a masnachol ac, yn bennaf i Hirwaun, y berthynas rhwng y sector ynni adnewyddadwy ac Ystad Ddiwydiannol Hirwaun. Gan wneud hynny, mae'r Cyngor wedi ymrwmo i ddatblygu a chyflwyno prosiectau a fydd yn cyflawni dyheadau sylfaenol y strategaethau yma, yn enwedig wrth alluogi twf economaidd a swyddi sylweddol.

Sylwadau

Yn rhan o dargedau monitro Polisi SG1, rhaid i **40%** o ddynodiadau'r CDLI fod yn amodol ar ganiatâd cynllunio neu fod wedi'u gweithredu erbyn 2015. Rhaid i 100% fod yn amodol ar ganiatâd cynllunio neu fod wedi'i weithredu erbyn 2021. Hyd y dyddiad yma, mae 19 o ddynodiadau naill ai wedi cael eu gweithredu, maen nhw'n amodol ar ganiatâd cynllunio neu mae rhan o'r dynodiad wedi cael caniatâd. Mae hyn yn gyfwerth â **42%** o 45 o ddynodiadau preswylfeydd, cyflogaeth, manwerthu a thrafnidiaeth Safleoedd Strategol yr ASO.

Mae'r Cyngor yn effro i'r ffaith y bydd cyflawni datblygiadau yn yr ASO mewn amgylchiadau economaidd heriol yn weddol araf, yn enwedig yn achos dynodiadau mawr preswyl. Wedi dweud hynny, mae'n amlwg bod tai yn cael eu cwblhau yn rheolaidd yn yr ASO, gan gynnwys rhai marchnad a rhai fforddiadwy. Cafodd 2,326 o anheddau eu hadeiladu yma ers dechrau cyfnod y cynllun yn 2006 a 227 yn ystod 2018–2019. Cafodd cyfanswm o 2,854 o anheddau eu cymeradwyo ers mabwysiadu'r cynllun yn 2011, a chafodd 282 o'r rhain eu cymeradwyo yn ystod y flwyddyn ddiwethaf.

Mae'r safleoedd strategol i'r gogledd yn gwneud cynnydd yn araf deg. Mae gwaith datblygu campws y coleg ar safle Tresalem wedi'i gwblhau. Mae trafodaethau cyn gwneud cais ar gyfer cyflwyno a chynllunio y Safleoedd Strategol yn parhau. Mae cwblhau gwaith cyn-echdynnu glo o Lofa'r Tŵr er mwyn caniatáu i'r safle cyflogaeth gael ei gyflwyno, ynghyd â chynnydd Llywodraeth Cymru ar ddeuoli'r A465, Blaenau'r Cymoedd, yn dynodi dyfodol cadarnhaol iawn ar gyfer datblygiad safle Strategol Hirwaun.

O safbwynt y dynodiadau cyflogaeth, mae'r datblygiad yn parhau ar y tir i'r gogledd o Fifth Avenue (ASO 14.2), ac mae'n gweithredu ei ganiatâd ar gyfer adfer adnoddau gwastraff cynaliadwy ac offer cynhyrchu ynni. Yn ogystal â hyn, rhoddwyd caniatâd yn y flwyddyn fonitro 2016-2017 ar gyfer cynllun defnydd cymysg ar gyfer cyflogaeth ar Ystadau Glynrhedynog a Highfield (ASO 14.1). Mae'r Cyngor yn credu y bydd y buddsoddiad sylweddol o du'r sectorau cyhoeddus a phreifat yn yr ASO ers 2006, sydd wedi'i gynllunio i

barhau, yn esgor ar dyfiant yn y dyfodol. Mae'r Ardoll Seilwaith Cymunedol hefyd ar waith o fewn RhCT, a fydd yn helpu i ariannu'r isadeiledd angenrheidiol yn y Gogledd. Bydd y tâl sero ar gyfer datblygiad preswylfeydd yn yr ASO yn helpu ymhellach i annog buddsoddiad a chynorthwyo datblygiad yn yr ardal.

Serch hynny, yn sgil monitro polisi SG 1 yn gyffredinol, mae'r Cyngor yn effro i'r ffaith nad yw'r dynodiadau yn yr ASO yn cael eu rhoi ar waith ar y gyfradd sydd wedi'i nodi yn y targed. Mae trafodaeth ynghylch y rhesymau am hyn yn adrannau penodol y bennod. Noder bod nifer sylweddol o dai wedi cael eu hadeiladu yn yr ardal ac mae eraill wedi cael caniatâd yn ddiweddar. Mae hyn yn cael ei briodoli i weithgarwch yn y farchnad yn sgil galw yn y farchnad.

Gyda sylw penodol i dai o fewn Ardal Strategaeth Ogleddol, mae'r Cyngor wedi rhoi caniatâd i nifer o safleoedd sylweddol ar hap dros y blynyddoedd diwethaf. Yn ystod 2018-2019, cafodd cais materion wedi'u cadw'n ôl ei gyflwyno ar gyfer 87 o dai ar safle hen Goleg Aberdâr yn Nhrecynon. Cafodd y cais ei gymeradwyo yn 2019-2020 a bydd manylion pellach y flwyddyn nesaf. Mae'r rhain yn dyst i ymrwymiad y Cyngor i ddarparu tai mewn lleoliadau cynaliadwy ac mae'n tynnu sylw at lwyddiant strategaeth y CDLI yn yr ASO.

Mae'r Cyngor wedi rhoi ffyrdd arloesol ar waith o ran sbarduno'r diwydiant tai yn Rhondda Cynon Taf ymhellach. Un dull o'r fath yw ei Fforwm Datblygwyr unigryw, lle mae adeiladwyr tai preifat, landlordiaid rhent cymdeithasol ynghyd â'r Cyngor yn trafod eu profiadau wrth ddarparu tai, y rhwystrau i hyn ac atebion posibl.

Mae'r Cyngor hefyd wedi cychwyn cynllun hunan-adeiladu peilot, lle mae rhai o'r safleoedd llai sy'n eiddo i'r Cyngor wedi'u nodi ar gyfer eu haddasrwydd i gynnwys lleiniau tai hunan-adeiladu. Mae Llywodraeth Cymru wedi ehangu ar y prosiect yma ledled Cymru yn ddiweddar a dylai nifer bach o safleoedd yn RhCT ddod ar y farchnad cyn bo hir.

Yn dilyn amcangyfrifon gwerth cynhwysfawr o bob dynodiad tŷ heb ei ddatblygu yn 2017, cafodd y rhaglen Hwyluso Tai ei rhoi ar waith i ganiatáu i'r benthygiad neu grant helpu i'w cyflawni. Cysylltwyd â pherchnogion ac asiantau ar gyfer y rhestr fer o safleoedd yn ystod 2018, a chafodd cyfarfodydd eu cynnal ar lawer. Mae hyn wedi cynyddu diddordeb ac wedi symud nifer o safleoedd ymlaen, tra bod gwaith datblygu wedi dechrau'n ddiweddar ar un. Yn ogystal â hyn, cafodd yr achlysur cyntaf i Dirfeddianwyr a Datblygwyr ei gynnal yn gynnar yn 2019 a ddaeth â'r perchnogion ac asiantau o ddynodiadau heb eu datblygu at ei gilydd gyda datblygwyr a Landlordiaid Cymdeithasol, yn ogystal ag adrannau galluogi perthnasol y Cyngor a Llywodraeth Cymru. Mae'r achlysur sylweddol yma, sy'n denu bron i 100 o bobl, wedi cael ei gymeradwyo gan y diwydiant a thirfeddianwyr.

Mae'r Cyngor yn cydnabod, er gwaethaf twf cyson, nad yw'r targed monitro yn cael ei fodloni, a hynny er gwaethaf yr ASO yn rhagori ar gyflawniad yr ASDd am y tro cyntaf ers ei fabwysiadu.

POLISI:	AMCAN:	POLISI'AU CYSYLLTIEDIG:
SG 2 - Datblygiadau yn y De	1, 2, 4, 5, 6 a 8	ASDd (Ardal Strategaeth Ddeheuol) 1 i ASDd 27
TARGED:		TARGED MONITRO:
Sicrhau twf cynaliadwy yn yr Ardal Strategaeth Ddeheuol sy o fudd i Rongda Cynon Taf gyfan yn ystod cyfnod cyfan y Cynllun.		MABWYSIADU: Dim
		2015: 40% o ddynodiadau
		2021: 100% o ddynodiadau
CYFLAWNIAD:		
DANGOSYDDION ALLBWN CRAIDD A LLEOL:		
DC 2, DC 4, DC 5, DC 6, DC 8, DC 9, DC 12, DLI 9, DLI 11 a DLI 19		
DADANSODDIAD O'R CANLYNIADAU:		
Yr amcan yn yr Ardal Strategol Ddeheuol (ASDd) yw sicrhau twf cynaliadwy sy o fudd i Rongda Cynon Taf. Er mwyn cyflawni twf cynaliadwy mae rhaid rheoli twf preswylfeydd a thwf masnachol yn yr ASDd mewn ffordd sy'n cydbwyso potensial economaidd yr ardal â chyfyngiadau amgylcheddol. Er mwyn deall y cynnydd sy'n cael ei wneud o ran cyflawni'r targed yma yn llawn, mae angen ystyried canfyddiadau'r ymarfer monitro mewn perthynas â'r ffactorau cydberthynol canlynol: Tai		

Isod y mae'r ffigurau **cwblhau adeiladu tai** yn yr ASDd ar gyfer 2018-2019, ac er cymhariaeth mae ffigurau ar gyfer y blynyddoedd blaenorol hefyd wedi'u nodi;

	Marchnad Gyffredinol	Fforddiadwy	Cyfanswm
2018-2019	127	32	159
2017-2018	258	166	424
2016-2017	327	193	520
2015-2016	344	50	394
2014-2015	282	94	376
2013-2014	322	36	358
2012-2013	243	25	268
2011-2012	188	13	201
2010-2011	224	57	281

O ystyried y rhain a'r rheini a gafodd eu cwblhau yn gynharach, mae **cyfanswm o 3,973 o anheddau newydd** wedi cael eu hadeiladu yn yr ASDd ers dechrau cyfnod y cynllun yn 2006 (DC 2).

Yn ystod 2018-2019, **cymeradwyodd** y Cyngor **232 o dai** newydd yn yr ASDd. Ers mabwysiadu'r cynllun yn 2011, mae **6,338 o dai** wedi cael caniatâd cynllunio yn yr ASDd.

Chafodd dim anheddau ganiatâd cynllunio ar safleoedd wedi'u dynodi yn ystod cyfnod monitro 2018-2019 yn yr ASDd (DC 5).

Hyd at y dyddiad yma, mae'r safleoedd wedi'u dynodi canlynol wedi cael caniatâd cynllunio ac mae datblygiadau wedi bod arnyn nhw (DC 4):

- ASDd 9 - Hen Safle OCC, Llanilid (rhannol);
- ASDd 10.7 - Tir yng Ngwern Heulog, Coed-elái;
- ASDd 10.12 - Tir i'r dwyrain o Ysgol Gynradd Sirol Dolau, Heol Pen-y-bont, Bryncae;
- ASDd 10.13 - Tir i'r gorllewin o Lechau, Llanhari;
- ASDd 10.15 - Tir i'r de o Lys Brynteg, y Beddau;
- ASDd 10.17 - Fferm Glyntaf, Rhydfelen;
- ASDd 10.18 - Tir i'r de o The Ridings, Ton-teg ac i'r dwyrain o Heol yr Orsaf, Pentre'r Eglwys.

Hyd y dyddiad yma, mae'r safleoedd wedi'u dynodi canlynol wedi cael caniatâd cynllunio:

- ASDd 7 - Hen safle Glofa a Gwaith Glo Golosg Cwm, Tynant (amlinellol);

- ASDd 8 – Mwyndy/Tonysguboriau (rhannol) (amlinellol);
- ASDd 9 - Hen Safle OCC, Llanilid (rhannol);

Mae'r Cyngor wedi penderfynu cymeradwyo ceisiadau cynllunio i gynnal datblygiadau ar y safleoedd wedi'u dynodi canlynol ond mae angen i Gytundeb S106 gael ei lofnodi o hyd:

- ASDd 10.2 - Fferm Trane, Tonyrefail (Amlinellol).

Mynegai 1 - Mae Statws Dynodiadau yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am bob safle wedi'i ddynodi unigol.

Safleoedd Strategol

Mae manylion am gynnydd y Safleoedd Strategol wedi'u nodi yn eu tablau dadansoddi perthnasol mewn perthynas â pholisïau SG 3.1 i SG 3.8.

Datblygu Cynaliadwy

Yn ystod 2018–2019, roedd 23.66 o'r 32.44 o hectarau o dir lle cafodd datblygiadau ganiatâd ledled y Fwrdeistref Sirol yn dir wedi'i ddatblygu eisoes neu'n dir lle cafodd datblygiadau eu gwneud o fewn hen adeiladau (DC 6). Mae hyn yn cyfateb i 72.93%.

O'r holl ddatblygiadau a gafodd ganiatâd ar dir o fewn yr ASDd yn ystod 2018-2019 (cyfanswm o 12.06 o hectarau), roedd datblygiadau ar 7.12 o hectarau, neu 58.99% ar dir wedi'i ddatblygu eisoes. Cafwyd caniatâd ar 3.89 o hectarau neu 33.22% ar ben hynny ar safleoedd presennol (DC 6). Er cafwyd caniatâd ar 1.06 o hectarau neu 8.79% ar dir heb ei ddatblygu (DC 9).

Er bod Ardal Chwilio Strategol F (AChSF) NCT 8 gyfan yn yr ASO, chafodd dim tyrbinau gwynt eraill eu gosod o fewn yr ardal chwilio 5 KM AChSF.

Yn ystod 2018-2019, doedd dim cynlluniau a gafodd effaith ar Safle o Bwysigrwydd o ran Gwarchod Natur (SINC).

Gweithgarwch Economaidd

Yn ystod 2018-2019, rhoddodd y Cyngor ganiatâd ar gyfer 32,072.23m² o le diwydiannol o fewn yr ASDd. Mae hyn yn cynnwys cyfanswm o 14,961m² o swyddfeydd B1 (14,844m² yn Ystad Ddiwydiannol Trefforest a 117m² yn Ffynnon Taf) a chyfanswm o 1,289.4m² ar gyfer defnyddiau B1 (1,200m² o olchi ceir â llaw/gwasanaeth glanhau ceir ym Mhont-y-clun a 89.4m² yn Ystad Ddiwydiannol Trefforest). Cafwyd caniatâd ar gyfer cyfanswm o 1,407m² o B2, gan gynnwys uned gwasanaethau lorïau ym Mharc Eirin (340m²), estyniad i ffatri ar Lôn Coedcae (937m²) a 130m² pellach ym Mrynsadler. Roedd gan B8 ganiatâd am newid defnydd i uned ar Ystad Ddiwydiannol Lôn Coedcae. Yn olaf, cyfanswm caniatâd cyflogaeth cymysg

(B1/B2/B8) oedd 32,072.23m² o dir ar gyfer estyniad i Barc Busnes Llantrisant (Cam 1), newid defnydd ar Ystad Ddiwydiannol Trefforest ar gyfer cadw a dosbarthu a datblygu llain C3 ar ddynodiad cyflogaeth Coed-elái. Yn rhan o'r datblygiad yng Nghoed-elái fydd datblygu 3,065.78m² o arwyneb llawr diwydiannol. Y gobaith yw y bydd hyn yn gatalydd ar gyfer datblygu gweddill y safle. Cafodd pob caniatâd uchod ei gymeradwyo ar draws 5.21 o hectarau yn yr Ardal Strategaeth Ddeheuol. Mae caniatâd o'r fath yn dyst i'r buddsoddiad parhaus yn economi RhCT.

Bydd y 14,884m² o swyddfeydd B1 a gafodd ganiatâd ar Ystad Ddiwydiannol Trefforest yn Bencadlys yr Adran Gwaith a Phensiynau. Rhagwelir y bydd hyn yn dod â 1,550 o swyddi i'r safle. Bydd gan yr adeilad bum llawr a bydd yn rhoi hwb i'r economi yn y fwrdeistref.

Derbyniodd y datblygiad B1 ar gyfer swyddfeydd yn hen Ganolfan Siopa Dyffryn Taf/Taff Vale ym Mhontypridd ganiatâd cynllunio llawn yn 2017-2018. Mae'r caniatâd olaf yn ymwneud â datblygiad cymysg - B1 (swyddfa), A3 (bwyd a diod), D1 (ddim at ddefnydd preswyl) a D2 (hamdden ac ymgynnull). Bydd y caniatâd yn creu gwagle llawr o 14,693m² mewn 3 adeilad. Mae'r gwaith adeiladu yn mynd rhagddo, ac mae'r tri adeilad bron yn barod.

Cafodd hen safle Sogefi yn Llantrisant a gafodd ganiatâd cynllunio yn 2016-2017 ar gyfer depo bysiau ar gyfer cwmni Edward's Coaches a lle diwydiannol arall ei weithredu yn 2017-2018 a pharhaodd drwy gydol 2018-2019. Crëwyd parc busnes newydd ynghyd ag adnewyddu'r hen ffatri, ac mae dros hanner yr unedau sydd newydd eu ffurfweddu eu meddiannu. Mae symud y cwmni i safle mwy yn sicrhau bydd y busnes llwyddiannus, lleol yma, sy'n cyflogi nifer o bobl yn RhCT, yn parhau i dyfu a ffynnu.

Chafodd dim datblygu manwerthu sylweddol ganiatâd yn yr Ardal Strategaeth Ddeheuol yn ystod 2018-2019. Mae pob caniatâd manwerthu yn yr ASDd yn ystod 2018-2019 wedi bod ar gyfer newid defnydd neu ddatblygiad defnydd cymysg gan gynnwys elfen o fanwerthu, ac eithrio ledlawr 214.29m² yn uned 2A Parc Manwerthu Bro Morgannwg. Mae pob caniatâd yn cyfateb i gyfanswm o 0.222 o hectarau o dir a gafodd ganiatâd cynllunio yn yr ASDd yn 2018-2019.

Mae datblygiad ymhell ar y blaen a gall y seilwaith gynnal datblygiadau manwerthu sydd wedi cael caniatâd ar Safle Strategol Mwyndy. Daeth datblygiad y dynodiad manwerthu ym Mhontypridd, ASDd 15.1, i ben gryn amser yn ôl.

Mae rhagor o wybodaeth am y materion hyn yn y dadansoddiad o ganlyniadau perthnasol ar gyfer SG 6 a SG 7 isod. Hefyd, mae rhagor o wybodaeth am unrhyw gynlluniau arfaethedig ar gyfer y safleoedd hyn yn Atodiad 1 – Statws Dynodiadau.

Dylid nodi hefyd fod Gweinidog yr Economi, Gwyddoniaeth a Thrafnidiaeth wedi cymeradwyo cyllid yn 2016 i brynu'r hen safle Forgemasters yn Ffynnon Taf, yn rhan o broses fuddsoddi Bergen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd. Sicrhawyd y tir hwn gan Lywodraeth Cymru mewn cysylltiad â'r cyfnod caffael ar gyfer 'Gwasanaeth Rheilffyrdd Cymru a'r Gororau' a fydd yn cynnwys datblygu Metro De Cymru, gan ganolbwyntio'n benodol ar brif linellau'r Cymoedd. Cyflwynwyd cais wedyn ar gyfer depo stoc dreigl a gwaith cysylltiedig yn Ystad Ddiwydiannol Gwaith Garth, Ffynnon

Taf. Mae Llywodraeth Cymru wedi buddsoddi £100 miliwn yn y depo Trafnidiaeth Cymru newydd, a fydd yn gartref ac yn gwasanaethu 36 o'r cerbydau metro newydd sy'n gweithredu ar linellau Dyffryn Taf/Taff Vale. Rhagwelir y bydd y depo yn gartref i 400 o weithwyr y trenau, 35 o staff cynnal a chadw cerbydau ac yn ganolfan reoli integredig i Metro De Cymru sy'n cyflogi 52 o staff.

Trafnidiaeth Gynaliadwy / Hygyrchedd

Isod y mae'r cynlluniau trafndiaeth sydd wedi cael eu cwblhau hyd at y dyddiad yma (DLI 9):

- ASDd 20.6 - Cynllun Parcio a Theithio Gorsaf Ffynnon Taf;
- ASDd 21.1 – Cynllun Connect 2 Trefforest
- ASDd 21.2 - Ehangu Cynllun Connect 2 Pontypridd;
- ASDd 21.3 - Llwybr seiclo rhwng Maes-y-coed a'r Porth;
- ASDd 21.4 - Llwybr seiclo Glyn-taf i Nantgarw;
- ASDd 21.6 – Pontypridd i Donyrefail trwy Lantrisant, adrannau 1 a 2 bellach wedi'u cwblhau ac mae'r trydedd adran, fydd yn cwblhau'r llwybr, wrthi'n cael ei hadeiladu.
- ASDd 18.2 – Deuoli Ffordd Osgoi Tonysguboriau – mae cynllun adeiladu tymor hir wedi'i ddechrau er mwyn gwella cylchfan Mwyndy Cross ymhellach. Mae gwelliadau i gyffyrdd allweddol wrthi'n cael eu cynnal.

Yn yr Ardal Strategaeth Ddeheuol, mae Ffordd Osgoi A473 Llanharan wedi'i chynnwys o fewn CTLI Cymoedd De Ddwyrain Cymru ac mae adroddiadau cam 1 a cham 2 WelTAG wedi'u cwblhau. Cafodd ymarfer ymgynghori cyhoeddus cychwynnol ei gynnal ar y llwybrau arfaethedig. Mae gwelliannau i gyffyrdd allweddol yn parhau mewn perthynas â dyraniad Ffordd Osgoi A473 Tonysguboriau. Mae gan bob llwybr beicio arall gynigion i wella rhannau o'r llwybr sydd ar Fap Rhwydwaith Integredig y Cyngor, a gymeradwywyd gan Lywodraeth Cymru ym mis Chwefror 2018.

Mae rhagor o fanylion o ran dynodiadau trafndiaeth ym Mynegai 1 – Statws Dynodiadau.

Yn ystod 2018–2019, mae'r CDLI a'r broses Rheoli Datblygiadau wedi bod yn llwyddiannus o ran hyrwyddo lleoliadau cynaliadwy ar gyfer datblygiadau. Mae 99.61% o'r holl dai newydd a gafodd ganiatâd yn ystod 2018–2019 yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy.

Mae 100% (11 o 11) o'r datblygiadau cyflogaeth newydd a gafodd ganiatâd yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy. Mae'r holl ddatblygiadau manwerthu newydd (20 o 20) a gafodd ganiatâd yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy (DLI 10).

Adfywio

Cafodd elfennau eraill o Strategaeth Adfywio Canol Tref Pontypridd eu gweithredu yn ystod 2018–2019 (DLI 19).

Gan gymryd y Cynllun Datblygu Lleol (CDLI) fel man cychwyn, a gan ystyried gweithgarwch economaidd diweddar, y potensial ar gyfer twf rhanbarthol sylweddol, gallu'r sector preifat a phartneriaid eraill i gyflawni, ynghyd â graddfa'r cyfle ac arwyddocâd yn rhanbarthol; rydyn ni wedi nodi a datblygu nifer o Ardaloedd Cyfleoedd Strategol (SOA) yn RhCT. Mae Ardaloedd Cyfleoedd Strategol yn ardaloedd daearyddol lle mae adnoddau'n canolbwyntio ar ddarparu cyfleoedd i'r sector preifat fuddsoddi a chreu swyddi newydd. Nod pob SOA yw darparu pecyn cynhwysfawr er mwyn annog buddsoddiad a menter. Ar 21 Medi 2017, cymeradwyodd y Cyngor bum Ardal Cyfle Strategol (SOA), sy'n cynnwys 'Llanilid ar yr M4', 'Ardal Ehangach Pontypridd, Trefforest - Ar Gyrion y Ddinas, Wrth Galon y Rhanbarth', 'Tref Pontypridd - Wrth Wraidd y Rhanbarth' a 'Coridor yr A4119: Porth Cwm Rhondda Rhanbarthol' yn yr Ardal Strategaeth Ddeheuol. Gan wneud hynny, mae'r Cyngor wedi ymrwymo i ddatblygu a chyflwyno prosiectau a fydd yn cyflawni dyheadau sylfaenol y strategaethau yma, yn enwedig wrth alluogi twf economaidd a swyddi sylweddol.

Sylwadau

Fel yn achos Polisi SG 1, rhaid i 40% o ddynodiadau fod yn amodol ar ganiatâd cynllunio neu gael eu gweithredu erbyn 2015, a rhaid i 100% fod yn amodol ar ganiatâd cynllunio neu gael eu gweithredu erbyn 2021 er mwyn bodloni targedau Polisi SG 2. Hyd y dyddiad yma, mae 21 o ddynodiadau naill ai wedi cael eu gweithredu, maen nhw'n amodol ar ganiatâd cynllunio neu mae rhan o'r dynodiad wedi cael caniatâd. Dyma **55%** o gyfanswm o 38 o ddynodiadau preswylfeydd, cyflogaeth, manwerthu a thrafnidiaeth Safleoedd Strategol yn yr ASDd.

Hefyd, mae tystiolaeth o gyflenwad sylweddol parhaus o dai newydd yn yr ASDd, gan gynnwys rhai marchnad a rhai fforddiadwy, ac mae 3,973 o anheddau wedi'u hadeiladu ers dechrau cyfnod y cynllun a chafodd 159 eu hadeiladu yn ystod cyfnod monitro 2018–2019. Mae cyfanswm o 6,338 o dai wedi cael caniatâd yn yr ASDd ers mabwysiadu'r cynllun yn 2011, a chafodd 232 ganiatâd yn ystod y flwyddyn monitro. Eto, y gred yw y caiff y tai hyn eu cwblhau pan fo galw amdanyh nhw yn y farchnad.

Mae'r Cyngor wedi rhoi ffyrdd arloesol ar waith o ran sbarduno'r diwydiant tai yn Rhondda Cynon Taf ymhellach. Un dull o'r fath yw ei Fforwm Datblygwyr unigryw, lle mae adeiladwyr tai preifat, landlordiaid rhent cymdeithasol ynghyd â'r Cyngor yn trafod eu profiadau wrth ddarparu tai, y rhwystrau i hyn ac atebion posibl.

Yn dilyn amcangyfrifon gwerth cynhwysfawr o bob dynodiad tŷ heb ei ddatblygu yn 2017, cafodd y rhaglen Hwyluso Tai ei rhoi ar waith i ganiatáu i'r benthyciad neu grant helpu i'w cyflawni. Cysylltwyd â pherchnogion ac asiantau ar gyfer y rhestr fer o safleoedd yn ystod 2018, a chafodd cyfarfodydd eu cynnal ar lawer. Mae hyn wedi cynyddu diddordeb ac wedi symud nifer o safleoedd ymlaen, tra bod gwaith datblygu wedi dechrau'n ddiweddar ar un. Yn ogystal â hyn, cafodd yr achlysur cyntaf i Dirfeddianwyr a Datblygwyr ei gynnal yn gynnar yn 2019 a ddaeth â'r perchnogion ac asiantau o ddynodiadau heb eu datblygu at ei gilydd gyda datblygwyr a Landlordiaid

Cymdeithasol, yn ogystal ag adrannau galluogi perthnasol y Cyngor a Llywodraeth Cymru. Mae'r achlysur sylweddol yma, sy'n denu bron i 100 o bobl, wedi cael ei gymeradwyo gan y diwydiant a thirfeddianwyr.

Mae'r Cyngor yn cydnabod, er gwaethaf twf cyson, nad yw'r targed monitro yn cael ei fodloni.

POLISI:	AMCAN:	POLISI'AU CYSYLLTIEDIG:
SG 3.1 – Hen Lofa'r Maerdy	1, 2, 4, 5, 7 a 10	ASO 4
TARGED:	TARGED MONITRO:	
Adeiladu lleoliad gwaith categori B1 a/neu B2, canolfan ymwelwyr ac ardal hamdden anffurfiol ar 1ha o dir cyflogaeth.	MABWYSIADU: Dim	
	2015: Cyflwyno'r cais	
	2021: Cwblhau'r datblygiad	
CYFLAWNIAD:		
DANGOSYDDION ALLBWN CRAIDD A LLEOL:		
DLI 14, DLI 15, DLI 16, DLI 17 a DLI 18		
DADANSODDIAD O'R CANLYNIADAU:		
Er y bu gwaith adfer tir rhannol ar Safle Strategol Glofa'r Maerdy, mae angen cyllid cyhoeddus i adfer elfennau sylweddol y safle. Mae rhywfaint o gytundeb wedi bod ynghylch gwaith datblygu ar y fferm wynt, sef cael mynediad ledled y safle, ac mae rhywfaint o gyllid wedi cael ei gadarnhau ar gyfer gwaith. Serch hynny, ar y cyfan mae gwaith ar y prif gynllun adfer tir yn anffodus wedi peidio. Y gobaith yw bydd y fferm wynt yn creu cyllid ar gyfer gwaith dylunio mewn perthynas â'r safle; dyw adennill tir ddim yn flaenoriaeth o ran cyllid i Lywodraeth Cymru. Mae'r Cyngor yn parhau i ymchwilio i'r posibilrwydd o gael cyllid gan y sector preifat. Yn rhan o'r cynnig ffermydd gwynt blaenorol, mae gwaith peirianyddol mawr wedi'i gynnal er mwyn caniatáu mynediad i'r fferm wynt ac, wrth wneud hynny, mae wedi gwella'r mynediad i'r Safle Strategol a'r ardal a ddynodwyd ar gyfer canolfan i ymwelwyr. Dyw'r dynodiad cyflogaeth ddim wedi'i gyflwyno eto ac, er bod mynediad o fewn y safle wedi gwella rhywfaint, dydyn ni ddim yn ystyried bod y safle cyffredinol yn mynd rhagddo fel y disgwyliad a fydd e ddim yn cael ei gyflawni yn ystod cyfnod y cynllun.		

POLISI:	AMCAN:	POLISI'AU CYSYLLTIEDIG:
SG 3.2 – Hen Lofa Fernhill	1, 2, 4, 5, 7 a 10	ASO 5
TARGED:	TARGED MONITRO:	
Adeiladu rhwng 350 a 400 o anheddau, canolfan manwerthu leol ac ardal hamdden anffurfiol.	MABWYSIADU: Dim	
	2015: Cyflwyno'r cais	
	2021: Cwblhau'r datblygiad	
CYFLAWNIAD:		
DANGOSYDDION ALLBWN CRAIDD A LLEOL:		
DLI 14, DLI 15, DLI 16, DLI 17 a DLI 18		
DADANSODDIAD O'R CANLYNIADAU:		
Ers 2016-2017, mae perchnogion newydd wedi bod mewn trafodaethau cyn gwneud cais gyda'r Cyngor ynglŷn â chynllunio'r safle. Mae cais wedi'i gyflwyno yn cynnig nifer o ddefnyddiau graddfa fechan eraill ar rannau o'r safle. Serch hynny, chafodd dim cynllun datblygu cynhwysfawr ei gyflwyno ar gyfer y safle. Bydd y Cyngor yn parhau i fonitro statws y safle ac i weithio gyda'r perchnogion er mwyn cynorthwyo i wneud paratodau ar y safle ar gyfer ei ddatblygu. Serch hynny, mae'n cydnabod na fydd y targed yn cael ei fodloni.		

POLISI:	AMCAN:	POLISI'AU CYSYLLTIEDIG:
SG 3.3 – Hen Ffatri Phurnacite	1, 2, 4, 5, 7 a 10	ASO 6
TARGED:	TARGED MONITRO:	
	MABWYSIADU: Dim	

Adeiladu 500 o anheddau, 5.9ha o gyflogaeth, ysgol gynradd newydd ac ardal hamdden ffurfiol/anffurfiol.	2015: Cyflwyno'r cais cynllunio
	2021: Cwblhau'r datblygiad
CYFLAWNIAD:	
DANGOSYDDION ALLBWN CRAIDD A LLEOL:	
DLI 14, DLI 15, DLI 16, DLI 17 a DLI 18	
DADANSODDIAD O'R CANLYNIADAU:	
Bu trafodaethau cyn gwneud cais rhwng y Cyngor a pherchnogion y safle CPL (Coal Products Limited). Bu buddsoddiad sylweddol eisoes mewn gwella'r safle. Mae uwchgynllun a briff wedi cael eu llunio ar gyfer y safle. Mae'r Awdurdod Glo sy'n berchen ar ran arall y safle wrthi'n cynnal gwaith ymchwilio i'r safle, ond does dim disgwyl i'r safle gael ei gyflawni yn y dyfodol agos. Mae'r Cyngor yn parhau i chwilio am ateb i adfer y safle yn y lle cyntaf, tra ei fod yn aros yn safle datblygu strategol yng nghanol Cwm Cynon. Cydnabyddir na fydd hyn yn digwydd yn ystod cyfnod y cynllun presennol.	

POLISI:	AMCAN:	POLISI'AU CYSYLLTIEDIG:
SG 3.4 – Tir yn Nhresalem / Aber-nant	1, 2, 4, 5, 7 a 10	ASO 7
TARGED:	TARGED MONITRO:	
Adeiladu rhwng 500 a 600 o anheddau, 3.7 o hectarau o gyflogaeth/hamdden, ysgol gynradd newydd, canolfan feddygol ac ardal hamdden anffurfiol.	MABWYSIADU: Dim	
	2015: Caniatâd cynllunio / gweithredu'r datblygiad	
	2021: Cwblhau'r datblygiad	
CYFLAWNIAD:		
DANGOSYDDION ALLBWN CRAIDD A LLEOL:		

DLI 14, DLI 15, DLI 16, DLI 17 a DLI 18
DADANSODDIAD O'R CANLYNIADAU:

Cafodd caniatâd cynllunio ei gymeradwyo ar gyfer archfarchnad ar elfen Tresalem y safle ar 1 Ebrill 2015. Er hynny, nid yw hyn wedi digwydd yn sgil y newidiadau yn y farchnad.

Mae'r campws coleg newydd, a gafodd gymeradwyaeth ym mis Gorffennaf 2015, wedi'i gwblhau ar ran is (cyflogaeth / hamdden) Safle Strategol Tresalem. Bydd yn parhau i gynnig nifer sylweddol o swyddi a chyfleoedd hyfforddi. Bydd y coleg hefyd yn cyfrannu at anghenion datblygu'r boblogaeth leol.

Cyhoeddodd y Cyngor ym mis Chwefror 2018 fod £2.58miliwn o arian Ewrop wedi'i sicrhau tuag at becyn o £3.93miliwn er mwyn creu unedau busnes modern ar Safle Strategol Tresalem. Y disgwyl yw bydd y cynllun yn cael ei gyllido'n rhannol gan Gronfa Datblygu Rhanbarthol Ewrop drwy Lywodraeth Cymru. Mae'r datblygiad yma wedi derbyn caniatâd cynllunio yn ddiweddar (Medi 2019).

Mae cyfleusterau parcio a theithio arwyddocaol hefyd wedi'u datblygu ar y safle.

Mae nifer o dirfeddianwyr a datblygwyr wedi dangos diddordeb yng ngwaith datblygu elfen breswyl y Safle Strategol, er nad oes cais ffurfiol wedi mynd rhagddo.

Mae'r datblygiad a'r diddordeb a ddangosir yn y safle yn golygu bod y Cyngor yn hyderus y bydd gwaith datblygu'n parhau ar y safle hyd at ddiwedd cyfnod y cynllun, er y bydd elfennau ohono yn digwydd ar ôl y cyfnod yma.

POLISI:	AMCAN:	POLISI'AU CYSYLLTIEDIG:
SG 3.5 – Tir i'r de o Hirwaun	1, 2, 4, 5, 7 a 10	ASO 8
TARGED:	TARGED MONITRO:	
Adeiladu 400 o anheddau, 36ha o gyflogaeth, ysgol gynradd newydd, 2000m ² o lorïau ar gyfer manwerthu, canolfan feddygol/gymunedol ac ardal hamdden anffurfiol.	MABWYSIADU: Dim	
	2015: Caniatâd cynllunio / gweithredu'r datblygiad	
	2021: Cwblhau'r datblygiad	

CYFLAWNIAD:	
DANGOSYDDION ALLBWN CRAIDD A LLEOL:	
DLI 14, DLI 15, DLI 16, DLI 17 a DLI 18	
DADANSODDIAD O'R CANLYNIADAU:	
Mae cais amlinellol i gynnal datblygiad manwerthu 2,000m² o faint yn elfen canolfan leol y safle wedi cael ei gymeradwyo. Mae'n annhebygol y bydd y datblygiad yn digwydd, o leiaf yn y tymor byr, gan ystyried nad oes marchnad ar gyfer datblygiad o'r fath ar hyn o bryd. Bu trafodaethau manwl cyn cais eraill ynghylch preswylfeydd a lleoliadau cyflogaeth y safle. Mae gweithdrefnau wedi cael eu gweithredu'n ymarferol i alluogi tirlfeddianwyr niferus y safle i weithio ar y cyd a dechrau ar ei ddatblygu. Mae Llywodraeth Cymru wrthi'n paratoi ar gyfer deuoli ffordd A465 Blaenau'r Cymoedd. Yn ogystal â hyn, mae'r gweithrediadau mwngloddio brig wedi dod i ben ar elfen cyflogaeth Safle Strategol Hirwaun, ac mae gwaith adfer wrthi'n cael ei gynnal. Bydd hyn yn galluogi gwaith paratoi platlawdd ar gyfer datblygu yn y tymor byr, a hynny'n ddibynnol ar eu manylion. Does neb yn gwybod a fydd unrhyw ddatblygiadau cyflogaeth yn digwydd yn ystod cyfnod y cynllun sy'n weddill. Er bod y safle yn mynd rhagddo'n araf, mae'n debygol iawn y byddai unrhyw ddatblygiadau strwythurol yn digwydd y tu allan i gyfnod y cynllun.	

POLISI:	AMCAN:	POLISI'AU CYSYLLTIEDIG:
SG 3.6 – Glofa a Golosgfa Cwm	1, 2, 4, 5, 7 a 10	ASDd 7
TARGED:	TARGED MONITRO:	
Adeiladu rhwng 800 a 950 o anheddau, 1.9ha o gyflogaeth, ysgol gynradd newydd ac ardal hamdden anffurfiol.	MABWYSIADU: Dim	
	2015: Cyflwyno'r cais cynllunio	
	2021: Cwblhau'r datblygiad	
CYFLAWNIAD:		

DANGOSYDDION ALLBWN CRAIDD A LLEOL:
DLI 14, DLI 15, DLI 16, DLI 17 a DLI 18
DADANSODDIAD O'R CANLYNIADAU:
Mae cais amlinellol i gynnal y gwaith canlynol ar y safle wedi cael ei gymeradwyo: dymchwel y strwythurau presennol (ac eithrio tŵr rhestredig), gwaith gwella, adfer tir a chynnal datblygiadau amrywiol. Ymhlith y rhain bydd 851 o anheddau (dosbarth defnydd C3), ysgol gynradd a man awyr agored. Mae trafodaethau wrthi'n cael eu cynnal i ddod o hyd i opsiynau mewn perthynas â sut i ddatgloi potensial datblygu'r safle, gan ystyried y costau clirio ac adfer sylweddol sy'n gysylltiedig â'r safle. Er bod y targed monitro cychwynnol wedi'i fodloni, dydy'r Cyngor ddim yn hyderus bod modd dod o hyd i atebion i fwrw ymlaen â datblygu'r safle o fewn gweddill cyfnod y cynllun.

POLISI:	AMCAN:	POLISI'AU CYSYLLTIEDIG:
SG 3.7 – Ardal Mwyndy/Tonysguboriau	1, 2, 4, 5, 7 a 10	ASDd 8
TARGED:	TARGED MONITRO:	
Adeiladu 500 o anheddau, 15ha o gyflogaeth, 23,400m ² o loriau manwerthu newydd, 10,000m ² o loriau hamdden, ysgol gynradd, llyfrgell/cyfleuster cymunedol ac ardal hamdden anffurfiol.	MABWYSIADU: Caniatâd Cynllunio B1 a Datblygiad Preswylfeydd	
	2015: Cyflwyno'r cais cynllunio a gweithredu'r datblygiad	
	2021: Cwblhau'r datblygiad	
CYFLAWNIAD:		
DANGOSYDDION ALLBWN CRAIDD A LLEOL:		
DLI 14, DLI 15, DLI 16, DLI 17 a DLI 18		
DADANSODDIAD O'R CANLYNIADAU:		
Mae archfarchnad yng nghanol tref arfaethedig y Safle Strategol, ynghyd â seilwaith ar gyfer y canol tref newydd ehangach, wedi cael caniatâd llawn. Mae gwaith adeiladu'r seilwaith		

yma ymhell ar y blaen. Mae canol y dref wedi cael caniatâd amlinellol ac yn rhan ohono y mae lle ar gyfer manwerthu A1, gwasanaethau ariannol ac arbenigol A2, bwyd a diod A3, swyddfeydd B1, sinema, gwesty, maes parcio a seilwaith cysylltiedig. Mae cais adran 73 i amrywio'r cyflwr i ganiatáu amser ychwanegol i gyflwyno materion wedi'u cadw'n ôl ar gyfer canol y tref wedi'i gymeradwyo'n ddiweddar.

Y gobaith yw y bydd datblygu elfennau manwerthu'r Safle Strategol yn llwyfan ar gyfer bwrw ymlaen â chynlluniau mewn perthynas â chyflogaeth a phreswylfeydd ledled y safle.

Cafodd cais ei gyflwyno ar gyfer tuag 460 annedd ar safle Cefn-yr-hendy, Mwyndy yn 2017-2018. Fodd bynnag, mae'r safle yma wedi bod yn destun ymchwiliad diweddar o ran lôn pentref.

Er bod yna rai elfennau o'r targed monitro cychwynnol wedi cael eu bodloni, ac mae'r Cyngor yn hyderus y caiff gwaith ar y tai ddechrau o fewn gweddill cyfnod y cynllun, cydnabyddir bydd angen i'r datblygiad barhau y tu hwnt i ddiwedd dyddiad y cynllun.

POLISI:	AMCAN:	POLISI'AU CYSYLLTIEDIG:
SG 3.8 – Hen Safle OCC Llanilid	1, 2, 4, 5, 7 a 10	ASDd 9
TARGED:	TARGED MONITRO:	
Adeiladu rhwng 1950-2100 o anheddau, 2,500m² o lorïau manwerthu, canolfan feddygol, llyfrgell/cyfleuster cymunedol, ysgol gynradd newydd a mannau cyhoeddus awyr agored cysylltiedig.	MABWYSIADU: 248 o anheddau	
	2015: Cael caniatâd cynllunio a gweithredu'r datblygiad	
	2021: Cwblhau'r datblygiad	
CYFLAWNIAD:		
DANGOSYDDION ALLBWN CRAIDD A LLEOL:		
DLI 14, DLI 15, DLI 16, DLI 17 a DLI 18		
DADANSODDIAD O'R CANLYNIADAU:		
Yn ystod 2018-2019, cafodd 22 annedd eu hadeiladu ar St Ildid's Meadow, Llanilid, sy'n cyfrannu at gyfanswm o 243 o anheddau ar y Safle Strategol. Ym mis Mawrth 2019, cymeradwywyd y cais materion wedi'u cadw'n ôl ar gyfer cam cyntaf Parc Llanilid gan y Pwyllgor. Daethpwyd i benderfyniad terfynol ym mis Ebrill 2019, sef 216 o anheddau.		

Mae cais Parc Llanilid yn rhan o ganiatâd hirach, gydag uwchgynllun fesul cyfnod ar gyfer gweddill y safle, sy'n destun proses Ardoll Seilwaith Cymunedol. Caniatâd ar gyfer cynllun 'hybrid' cynhwysfawr (llawn ac amlinellol) yw hwn. Yn rhan ohono y mae hyd at 1,850 o anheddau a chanolfan cymdogaeth (sy'n cynnwys cyfleusterau cymunedol a hamdden, ysgol gynradd a lloriau ar gyfer masnach a manwerthu). Ymhlith elfennau eraill o'r cynllun arfaethedig y mae gwaith ar seilwaith priffyrdd, ardaloedd tirwedd strategol a man awyr agored cyhoeddus.

Er bod yna rai elfennau o'r targed monitro cychwynnol wedi cael eu bodloni, ac mae'r Cyngor yn hyderus y caiff gwaith ar y tai ddechrau o fewn gweddill cyfnod y cynllun, cydnabyddir bydd angen i'r datblygiad barhau y tu hwnt i ddiwedd dyddiad y cynllun.

POLISI:	AMCAN:	POLISI'AU CYSYLLTIEDIG:
SG 4 – Anghenion o ran Tai	1 a 9	SG 3, AE (Ardal Eang) 1, ASO 5, ASO 7 – 9 a ASDd 7 - 10
TARGED:		TARGED MONITRO:
Cyflenwi tir ar gyfer 14,385 o anheddau newydd yn ystod cyfnod y Cynllun.		MABWYSIADU: 1751 o Anheddau
		2015: 8631 o Anheddau
		2021: 14,385 o Anheddau
CYFLAWNIAD:		
DANGOSYDDION ALLBWN CRAIDD A LLEOL:		
DC 1, DC 2, DC 4, DC 6 a DLI 1		
DADANSODDIAD O'R CANLYNIADAU:		
Mae angen tir ar gyfer 14,385 o anheddau newydd yn ystod cyfnod y cynllun ar gyfer Polisi SG 4. Mae Cyd-astudiaeth Argaeledd Tir ar gyfer Tai (2019) yn dangos bod gan Rhondda Cynon Taf ddigon o dir ar gyfer tai am 1.3 o flynyddoedd ar 1 Ebrill 2019, sy'n llai na ffigur 2018, sef 1.4 o flynyddoedd (DC 1). Mae ffigurau cwblhau anheddau yn Rhondda Cynon Taf o 2010-2011 hyd at 2018-2019 isod:		
	Marchnad Gyffredinol	Fforddiadwy Cyfanswm
2018-2019	307	79 386

2017-2018	354	198	552
2016-2017	468	248	716
2015-2016	471	98	569
2014-2015	439	114	553
2013-2014	475	59	534
2012-2013	337	77	414
2011-2012	318	39	357
2010-2011	384	78	462

O ystyried y rhain a'r rheini a gafodd eu cwblhau yn gynharach, mae cyfanswm o **6,299** o anheddau newydd wedi cael eu hadeiladu yn yr ASO ers dechrau cyfnod y cynllun yn 2006 (DC 2).

Yn ystod 2018–2019, cymeradwyodd y Cyngor 514 o dai newydd yn Rhondda Cynon Taf, ac mae'r rhain yn cyfrannu at y cyfanswm cyffredinol o **9,192** o anheddau newydd ledled yr awdurdod ers mabwysiadu'r cynllun yn 2011. Mae hyn yn cyfateb i 1,149 o unedau yn flynyddol.

Mae'r siart isod yn dangos y cyfanswm o dir ar gyfer preswylfeydd ac unedau perthnasol a gafodd ganiatâd hyd at ddiwedd y flwyddyn fonitro. Mae'r data yma hefyd wedi'i nodi ar ffurf canrannau o'r holl dir wedi'i ddynodi ar gyfer preswylfeydd (DC 4). Yn y bôn, mae hyn yn dangos bod dros hanner ein holl unedau tai a thiroedd sylweddol wedi'u dyrannu drwy'r broses gynllunio yn Rhondda Cynon Taf, ac yn elwa ar ganiatâd cynllunio. Er nad oedd hyn wedi digwydd yn ystod blwyddyn fonitro 2018-2019.

	Maint (ha)/Unedau	% o Dir wedi'i Ddynodi/ % o Unedau wedi'u Dynodi
Hyd at 2011	30.76 / 589	7.96% / 6.4%
2011 - 2012	10.98 / 244	2.84% / 2.65%
2012 - 2013	5.37 / 151	1.39% / 1.64%

2013 - 2014	19.38 / 531	5.02% / 5.77%
2014 - 2015	50.58 / 950	13.1% / 10.32%
2015 - 2016	76.12 / 1,852	19.7% / 20.1%
2016 - 2017	0.6 / 14	0.16% / 0.152%
2017 - 2018	19.8 / 460	5.13% / 5%
2018 – 2019	0 / 0	0% / 0%
Cyfansymiau hyd yn hyn	213.4 / 4,791	55.3% / 52.03%

Mae'r safleoedd preswyl sy'n cael eu datblygu ar hyn o bryd, neu sydd â chaniatâd cynllunio amdany'n nhw, wedi'u rhestru yn y gwerthusiad o bolisiau SG1 a SG2. Mae manylion ychwanegol am statws pob dynodiad yn Atodiad 1 - Statws Dynodiadau.

Chafodd dim anheddau ganiatâd ar safleoedd wedi'u dynodi yn ystod blwyddyn fonitro 2018-2019, felly does dim modd cyfrifo cyfartaledd dwysedd tai. Cyfartaledd dwysedd tai ar gyfer 2017-2018 oedd 24.2 dph, sy'n is na dwysedd delfrydol polisiau ASO 10 ac ASDd 11 (DC 5).

Mae'r gyfradd adeiladu o 386 annedd yn ystod 2018-2019 yn llai na'r targed cwblhau blynyddol wedi'i nodi yn y CDLI ac mae'n cynrychioli gostyngiad canrannol o 30.72% ar ffigurw'r flwyddyn flaenorol (552 – 2017-2018) a 40.09% o 2016-2017 (716 o anheddau). Dyma'r ail dro i'r ffigur ar gyfer nifer yr anheddau a gafodd eu cwblhau ostwng ers y cyfanswm cwblhau isaf yn 2011-2012. Mae'r wybodaeth uchod hefyd yn dystiolaeth o gyflenwad parhaus o dai newydd yn Rhondda Cynon Taf. Mae hyn yn arafu o ran rhai marchnad a rhai fforddiadwy. Ers dechrau cyfnod y cynllun, mae cyfanswm o 6,299 o anheddau wedi cael eu hadeiladu.

Cafodd y dirwasgiad economaidd byd-eang effaith sylweddol ar weithgarwch yn y farchnad dai yn ystod blynyddoedd cynnar y CDLI. Roedd y sefyllfa yn Rhondda Cynon Taf yn debyg i sefyllfa nifer o awdurdodau yn ne ddwyrain Cymru. Cafodd tangyflawniad y farchnad dai yn lleol ei briodoli i amgylchiadau economaidd, ac nid o reidrwydd i argaeledd y tir. Mae Brexit hefyd yn broblem. Roedd adeiladwyr tai wedi rhybuddio y bydden nhw'n ofalus tua'r adeg yma. Mae'r ansicrwydd parhaol yn cael effaith ar y farchnad dai yn ogystal ag ar y GDP, er ei bod hi'n amheus i ba raddau mae modd beio Brexit. Er i lefel adeiladu tai wella hyd at 2016-2017, mae wedi gostwng yn sylweddol dros y ddwy flynedd ganlynol felly mae'n dod yn fwyfwy pwysig i ailystyried y gofyniad tir tai, yn ogystal â materion cyflenwad tir.

Pris tŷ yn RhCT, ar gyfartaledd, yn 2018-2019 oedd £129,306. Mae hyn yn rhesymol debyg i'r llynedd (£124,346), ac yn uwch (15.34%) o'i chymharu â chyfnod monitro 2013-2014. Yn ystod y cyfnod yma, pris tŷ, ar gyfartaledd, oedd £109,470.

Mae canlyniad Cyd-astudiaeth Argaeledd Tir ar gyfer Tai (2019) yn dangos problem mewn perthynas ag argaeledd tir tymor byr, gan ei bod yn dangos bod digon o dir ar gyfer tai am ddim ond 1.3 blynedd. Mae hyn yn llai na 2018 (1.4 blynedd) ac yr un peth â 2017 (1.3 blynedd). Mae hyn yn cymharu â'r gofyniad i awdurdodau gael cyflenwad 5 mlynedd. Mae'r cyflenwad o dir ar gyfer tai yn cael ei gyfrifo yn y dull gweddilliol, yn seiliedig ar y tir ar gyfer tai sydd ei angen yn ôl y CDLI a fabwysiadwyd, dynodiadau tir ar gyfer tai'r CDLI a safleoedd eraill sydd wedi cael caniatâd cynllunio. Mae adroddiadau blynyddol CAATT wedi priodoli'r ffigur isel yma yn rhannol i'r gyfran dir llwyd yn y cyflenwad (sydd angen mwy o amser ar gyfer ei baratoi yn dilyn cael caniatâd cynllunio). Mae hefyd wedi cael ei briodoli i effaith Safleoedd Strategol mawr (sydd â rhaglenni hwy o lawer na 5 o flynyddoedd).

Dydy'r targed o gyflawni nifer y tai wedi'u nodi yn y CDLI ddim wedi'i fodloni. Cafodd angen o 14,385 o anheddau erbyn 2021 ei nodi yn y cynllun a chyfradd o 959 o anheddau yn flynyddol yn ystod cyfnod y cynllun. Roedd hyn yn unol ag amcanestyniadau poblogaeth Llywodraeth Cymru pan gafodd y CDLI ei lunio.

Mae hefyd yn dod yn fwyfwy amlwg bod gofyniad y CDLI am dir ar gyfer tai yn afrealistig o uchel. Fel yn achos awdurdodau eraill yng Nghymru sydd â CDLI a fabwysiadwyd, mae'r gofyniad am dir ar gyfer tai yn uwch o lawer na gallu'r diwydiant i'w gyflawni, ac mae'r dull gweddilliol yn rhoi ffigur annigonol lai yn flynyddol er gwaethaf lefelau gwell o waith adeiladu tai. O ganlyniad i hyn, mae'r targed yn fwyfwy anodd ei fodloni bob blwyddyn. Bydd y sefyllfa yma yn parhau hyd nes bod cyfnod y cynllun wedi cael ei ddiweddarau. Ynghlwm wrth hyn caiff y ffigur ofynnol am dai ei hadolygu yn seiliedig ar yr angen yn ôl yr amcanestyniadau poblogaeth ac aelwydydd diweddaraf. Hefyd, caiff cyflenwad safleoedd ar gyfer tai eu hailasesu. Ar wahân i hyn, cydnabyddir bydd angen ystyried y mater yma ymhellach yn rhan o unrhyw weithdrefn diwygio'r CDLI.

Mae Rhondda Cynon Taf wedi cwblhau dadansoddiad a dehongliad cychwynnol o'r Amcanestyniadau Aelwydydd diweddaraf wedi'u cyhoeddi gan Lywodraeth Cymru ym mis Chwefror 2014. Yn seiliedig ar gyfrifiad bras gan ddefnyddio'r ffigurau yma sydd wedi'u diweddarau, bydd angen 9,500 o anheddau newydd i ddiwallu'r angen rhagamcanol am dai rhwng 2011-2031. Byddai angen adeiladu llai o anheddau o lawer, sef tua 600 yn flynyddol, o hyn ymlaen. Mae hyn hefyd wedi cynnwys gwneud rhagdybiaethau uchel. Mae hyn yn unol â ffigurau cwblhau tai y blynyddoedd blaenorol, er y cydnabyddir nad ydy'r ddwy flynedd ddiwethaf wedi bodloni'r targed yma chwaith.

Ystyrir bod caniatâd sylweddol gan y Cyngor dros y blynyddoedd diwethaf, sef cyfanswm o 9,192 o anheddau ers 2011, yn rhoi cyfle i barhau â datblygu tai. Serch hynny, mae'r cyfle am dwf i'w weld yn gyfyngiedig ar hyn o bryd. Er hyn, dylid nodi bod galw'r farchnad yn cyfyngu gallu adeiladwyr i raddau o ran adeiladu nifer uwch o dai.

O'r herwydd, mae'r Cyngor yn derbyn nad yw'r targedau monitro gwirioneddol presennol yn cael eu bodloni, ac mae'n annhebygol y bydd hyn yn newid heb ymyrraeth benodol. Mae'r Cyngor, mewn ymateb i'r tangyflawniad mewn perthynas â'r polisi yma, yn bwrw ymlaen â nifer o ddulliau ymyrraeth gyda'r bwriad o fynd i'r afael â'r materion

sy'n effeithio ar gyflawni gwaith ar y safleoedd. Bydd hyn yn cael ei ystyried yn sylweddol yn rhan o'r weithdrefn diwygio'r CDLI.

Bydd y Cyngor yn parhau i gysylltu ag adeiladwyr tai trwy'i Fforwm Datblygwyr unigryw, lle mae adeiladwyr tai preifat, cymdeithasau tai a'r Cyngor yn cwrdd sawl gwaith y flwyddyn i drafod eu profiadau o ran darparu tai, y rhwystrau a'r atebion posibl.

Yn ystod 2016-2017, comisiynodd y Cyngor y cwmni GVA Billfinger (Addison Young) i ymgymryd ag arfarniadau prisio cynhwysfawr ar gyfer rhai o'r safleoedd tai arfaethedig/posibl ynghyd â'r holl ddynodiadau tai sydd heb eu datblygu yn y CDLI. Roedd hyn i ddeall y safleoedd yn well, ac wedyn helpu i alluogi eu datblygiad.

Yn ystod 2018-2019, parhaodd y Cyngor i gynnig safleoedd addas ar gyfer 'siop leiniau' wedi'i chynnal gan Lywodraeth Cymru i ganiatáu'r rheiny â dyheadau hunanadeiladu yn y Fwrdeistref Sirol i gaffael llain i gynyddu nifer y tai.

Mae nifer o gyfarfodydd gyda thirfeddianwyr hefyd wedi cael eu cynnal yn ddiweddar er mwyn hwyluso gwaith adeiladu tai yn y Fwrdeistref Sirol. Yn ogystal â hyn, cynhaliodd y Cyngor achlysur 'Darparu Tai yn RhCT / Delivering Housing in RCT' ym mis Mai 2019 lle cafodd adeiladwyr tai lluosog, datblygwyr BBaCh ac adeiladwyr/masnachwyr llai sy'n gysylltiedig â Ffederasiwn y Meistr Adeiladwyr. Mae mynychwyr eraill yn cynnwys cymdeithasau tai, tirfeddianwyr a swyddogion o amrywiaeth o adrannau'r Cyngor. Bwriad yr achlysur yw ysgogi datblygu ar y dynodiadau tai sy'n weddill o fewn y CDLI. Mae'r achlysur yma wedi codi proffil nifer o'r safleoedd yma ac mae unigolion wedi ceisio cytundeb i fwrw ymlaen â rhai o'r safleoedd yma o ganlyniad i hyn.

Mae cynigion wedi cael eu cyflwyno ar nifer o safleoedd ar hap ar hyd a lled y Fwrdeistref Sirol dros y blynyddoedd diwethaf. Mae disgwyl y bydd cynigion pellach yn cael eu cyflwyno. Yn wir, mae nifer eisoes wedi'u cyflwyno ar safleoedd hen ysgolion uwchradd yn Aberdâr a safle'r hen goleg yn Nhrecynon.

Mae'r Cyngor yn cydnabod nad yw'r targed tai, ar y cyfan, yn cael ei fodloni. Mae nifer o resymau dros hyn, fel sydd wedi'i amlinellu uchod, ond mae nifer bach o'r dynodiadau tai yma wedi bod yn rhy annichonadwy i'w datblygu. Roedd hyn o ganlyniad i nifer o broblemau gan gynnwys topograffeg ac i ba raddau mae angen adfer y tir i ganiatáu i ddatblygu ddechrau. Mae'r hinsawdd economaidd bresennol hefyd yn ffactor, gan nad oes arian/cyllid ar gael ar gyfer gwaith adfer tir, yn enwedig pan fo dichonoldeb yn ffiniol yn yr ardal yn sgil y gwerthoedd tir/gwerthu is. O ganlyniad i hyn, cydnabyddir bod angen i'r Cyngor edrych yn ofalus ar y mater yma yn ystod unrhyw weithdrefn diwygio'r CDLI.

POLISI:	AMCAN:	POLISI'AU CYSYLLTIEDIG:
SG 5 – Tai Fforddiadwy	1, 6 a 10	AE 3, ASO 11 ac ASDd 12
TARGED:	TARGED MONITRO:	
Adeiladu 1770 o dai fforddiadwy yn Rhondda Cynon Taf yn ystod cyfnod y Cynllun.	MABWYSIADU: 237 o Anheddau	
	2015: 1062 o Anheddau	
	2021: 1770 o Anheddau	
CYFLAWNIAD:		
DANGOSYDDION ALLBWN CRAIDD A LLEOL:		
DC 2, DC 4, DLI 1, DLI 2, DLI 3 a DLI 4		
DADANSODDIAD O'R CANLYNIADAU:		
Mae Polisi SG 5 yn rhoi'r targed o adeiladu 1,770 o dai fforddiadwy yn ystod cyfnod y CDLI. Yn ystod 2018–2019 cafodd 79 o dai fforddiadwy newydd eu hadeiladu yn Rhondda Cynon Taf. Gan gynnwys y rhain, mae 1,214 o dai fforddiadwy wedi cael eu hadeiladu ers dechrau cyfnod y cynllun yn 2006. Cafodd 199 o dai ychwanegol eu cymeradwyo yn ystod 2018–2019. Mae datblygu tai fforddiadwy newydd yn Rhondda Cynon Taf yn gysylltiedig yn ei hanfod â datblygu tai marchnad gyffredinol. O ganlyniad i'r gostyngiad yn y nifer o dai a gafodd eu hadeiladu yn genedlaethol oherwydd y dirwasgiad economaidd, cafodd llai o dai eu hadeiladu yn y Fwrdeistref Sirol. Bu gostyngiad felly yn y nifer o dai fforddiadwy. Yn yr un modd, mae'r sefyllfa yma yn debyg i ddadansoddiad o'r broses fonitro o anghenion tai cyffredinol yn SG 4 uchod. Mae'r Cyngor yn credu y bydd cyfleoedd i ddatblygu rhagor o dai fforddiadwy wrth i'r economi wella. Mae nifer o'r cymdeithasau tai hefyd wedi cynyddu'u gwaith adeiladu tai dros y blynyddoedd diwethaf ac mae caniatâd yn parhau i gynyddu hefyd. Fodd bynnag, unwaith eto mae'r Cyngor yn cydnabod fod targedau ddim yn cael eu bodloni, a bydd angen mynd i'r afael â'r mater yn rhan o'r weithdrefn ddiwygio'r CDLI		

POLISI:	AMCAN:	POLISI'AU CYSYLLTIEDIG:
SG 6 – Gofynion Cyflogaeth	3	AE 11, ASO 14 – 16 ac ASDd 14
TARGED:	TARGED MONITRO:	
Datblygu cyflogaeth 'strategol' ar 51 o hectarau a chyfleoedd cyflogaeth 'leol' ar 47 o hectarau.	MABWYSIADU: Dim	
	2015: 25ha cyflogaeth 'strategol' / 23ha ar gyfer cyflogaeth 'leol'	
	2021: 51ha cyflogaeth 'strategol' / 47ha ar gyfer cyflogaeth 'leol'	
CYFLAWNIAD:		
DANGOSYDDION ALLBWN CRAIDD A LLEOL:		
DC 3, DC 4, DC 6 a DLI 5		
DADANSODDIAD O'R CANLYNIADAU:		
Mae Polisi SG 6 o'r CDLI yn dynodi 51 o hectarau o dir ar gyfer cyflogaeth strategol a 47 o hectarau ar gyfer cyflogaeth leol. Bwriwyd ymlaen â gwaith datblygu ar un safle cyflogaeth lleol (ASO 14.2) yn Ystad Ddiwydiannol Hirwaun yn ystod 2018-2019 a chafodd un safle arall (ASO 14.1) ganiatâd cynllunio amlinellol ar gyfer cynllun amldefnydd ar 16 Mai 2016 yn hen ffatri Chubb, Glynrhedynog. Mae'r safle wedi'i ddynodi o 4.17ha yn Ystad Ddiwydiannol Hirwaun (ASO 14.2) ar gyfer ffatri adfer adnoddau gwastraff a chynhyrchu ynni yn Fifth Avenue a Ninth Avenue. Mae'r cynllun yn cynnwys ffatri gwres a phŵer cyfunedig a all gynhyrchu hyd at 20 MW. Mae dau adeilad wedi'u hadeiladu hyd yma, ac mae gwaith sylweddol ar y tir wedi'i wneud. Mae'r cais i ailddatblygu hen safle ffatri Chubb at ddibenion cymysg yn y safle wedi'i ddynodi ASO 14.1 wedi cael caniatâd amlinellol. Mae hyn yn cynnwys hyd at 172 o anheddau preswyl (dosbarth C3) a hyd at 20,750 troedfedd sgwâr o lorïau ar gyfer masnach, manwerthu a chyflogaeth (Dosbarthiadau A1, A2, A3, B1 a D1). Caiff y cynlluniau yma eu gweithredu yn fras ar drydedd adran ganolog y safle. Er bod ardal fawr o'r safle cyflogaeth yn cael ei defnyddio at ddibenion eraill, mae cynlluniau cyflogaeth sylweddol yn yr arfaeth. Mae cyfle yn ogystal i ddenu buddsoddiad sylweddol i un o gymunedau mwyaf tlawd RhCT. Mae'r Cyngor yn credu y gallai'r rhannau o'r safle cyflogaeth sy'n weddill gael eu datblygu ar gyfer ei ddefnydd dynodedig yn sgil y datblygiad yma. Mae amod arall ar y cais, sef cyflawni'r elfen o gyflogaeth ar ddechrau'r cam datblygu. Yn ddiweddar, roedd dyraniad cyflogaeth ASDd 14.1 yng Nghoed-elái, Tonyrefail hefyd wedi derbyn cais materion wedi'u cadw'n ôl a gymeradwywyd i ymestyn y ffordd bresennol i frig y dyraniad a gwasanaethu'r llwyfandir unigol, ar y cyd â chodi uned B1/B2/B8.		

Yn ogystal â hyn, cyhoeddodd y Cyngor ym mis Chwefror 2018 fod £2.58miliwn o arian Ewrop wedi'i sicrhau tuag at becyn o £3.93miliwn i greu unedau busnes modern ar Safle Strategol Tresalem (Robertstown). Y disgwyl yw bydd y cynllun yn cael ei gyllido'n rhannol gan Gronfa Datblygu Rhanbarthol Ewrop drwy Lywodraeth Cymru.

Rhoddodd y Cyngor sawl caniatâd yn ystod 2018-2019 ar gyfer datblygiad diwydiannol. Mae'r 44,710.23m² o ofod diwydiannol gros a gafodd ganiatâd yn cynnwys nifer o newidiadau defnydd, estyniadau a datblygiadau newydd. Y cynlluniau mwyaf sylweddol yw: caniatâd ar gyfer swyddfeydd B1 yn Ystad Ddiwydiannol Trefforest a fydd yn gweithredu fel pencadlys ar gyfer Yr Adran Gwaith a Phensiynau; yr uned 10,100m² newydd i'w hadeiladu ar safle cyfleuster gwastraff Bryn Pica; ac estyniad i Barc Busnes Llantrisant, a sicrhodd ganiatâd yn 2018-2019 ar gyfer cam cyntaf yr estyniad. Cafodd caniatâd ei roi i ddynodiad ASDd 14.1 yn ardal Coed-elâi ar gyfer datblygu plot C3 ar gyfer uned gyflogaeth B1/B2/B8, sydd â chyfanswm o 3,065.78m². Rydyn ni'n rhagweld y bydd hyn yn gweithredu fel catalydd ar gyfer gweddill y safle. Fodd bynnag, rydyn ni'n cydnabod na fydd y rhan fwyaf o'r safle yn gweld datblygu o fewn cyfnod cyfredol y cynllun.

Yn dilyn y caniatâd amlinellol a gafodd ei roi ar gyfer safle hen Ganolfan Siopa Dyffryn Taf, Pontypridd yn 2016-2017; cyflwynodd y Cyngor gais cynllunio llawn yn 2017-2018 oherwydd cynnydd yn yr arwynebedd llawr o'r 12,675m gwreiddiol². O ganlyniad, maint yr elfen gofod swyddfa B1 a gafodd ganiatâd drwy'r cais llawn yw 8,488m² bellach. Mae elfennau eraill y cynllun yn cynnwys 1,064m² o D1; 1,038m² o D2; 568m² o A3; a 3,525m² ar gyfer islawr / man a rennir / cynllun / gwasanaethu ac ati; bydd y cynnig yn cael ei rannu ar draws tri adeilad. Roedd gwaith glanhau tir wedi cychwyn ar y safle yn 2017, gyda gwaith adeiladu'n cychwyn yn 2018-2019; mae'r tri adeilad yn agosau at gael eu cwblhau o ran y gwaith adeiladu.

Er nad yw'r rhan fwyaf o achosion o ganiatâd ddim ar safleoedd wedi'u dynodi, maent yn dystiolaeth o'r buddsoddiad parhaus o fewn economi leol Rhondda Cynon Taf, yn ogystal â chyfraniadau pellach tuag at fanc tir cyflogaeth y Cyngor. Ar ben hynny, mae gweithgarwch economaidd o'r fath wedi cyfrannu at greu 2,935 busnes o fewn RhCT yn ystod 2017 (StatsCymru). Mae hon yn ffigur uwch na'r ffigur ar gyfartaledd de ddwyrain Cymru yn ystod yr un flwyddyn, sef 876.5. Mae hefyd yn gynnydd cadarnhaol ar y blynyddoedd blaenorol: 1,240 busnes newydd yn RhCT yn ystod 2016, 925 (2015), 790 (2014), 785 (2013) a 505 (2012).

Yn ogystal â'r safleoedd wedi'u dynodi, mae'r Cyngor yn monitro 100 o safleoedd cyflogaeth gweithredol yn flynyddol ledled y Fwrdeistref Sirol, ac o fewn y rhain y mae tua 1,669 o unedau. Mae'r mwyafrif helaeth o'r rhain yn unedau dosbarth defnydd B1, B2 a B8 cyflogaeth draddodiadol. Mae'r unedau hefyd yn cynnwys dosbarthiadau defnydd eraill ar gyfer ystadau diwydiannol, gan gynnwys rhai sui generis a rhai Dosbarth D penodol. Yn ogystal â sicrhau bod modd datblygu ar safleoedd newydd, mae'r CDLI yn allweddol o ran diogelu a rheoli'r safleoedd yma. Yn ôl y broses fonitro, 6.95% yw'r gyfradd wacter ledled unedau cyflogaeth y safleoedd gweithredol yma. 7.95% oedd y gyfradd yn 2017-2018, 9% oedd y gyfradd yn 2016-2017 ac 13.8% oedd y gyfradd yn 2015-2016. Mewn rhai o'r safleoedd yma mae

ardaloedd sylweddol o dir sydd wedi'i glirio neu sydd heb ei ddatblygu, a gallai'r rhain gael eu datblygu a chael buddsoddiad yn y dyfodol.

Mae gan y Cyngor gyfanswm o 730.99 hectar o dir cyflogaeth yn ei fanc tir ac mae 145 hectar yn weddill ar gyfer datblygu arno. Ar ôl tynnu'r safleoedd heb eu datblygu o'r cyfanswm yma, yr ardaloedd y mae modd eu datblygu sy'n weddill yw 54.19hectar. Maint y 100 o safleoedd cyflogaeth gweithredol yw 632.99hectar. Mae'r rhain yn cynnwys 1,699 o unedau, o'r rhain cafodd 116 uned eu cofnodi fel unedau gwag yn ystod arolwg cyflogaeth 2019.

Yn sgil neilltuo safleoedd cyflogaeth yn y CDLI, roedd y Cyngor o'r farn bod y safleoedd mwyaf priodol ac addas wedi cael eu dynodi i ddiwallu'r angen a gafodd ei gyfrifo am dir cyflogaeth yn y Fwrdeistref Sirol. Gan ddweud hynny, mae'n glir fod y safleoedd cyfredol ddim wedi bod yn ddymunol i'r farchnad.

Eto, mae'r Cyngor yn derbyn nad yw'r targed penodol yn cael ei fodloni o ran cyflawni gwaith ar y tir sydd wedi'i ddynodi ar gyfer cyflogaeth. Er y bu rhywfaint o weithgarwch economaidd calonogol ar draws y Fwrdeistref Sirol, rydyn ni'n cydnabod bod nifer o'r safleoedd cyflogaeth presennol heb dderbyn diddordeb sylweddol mewn perthynas â'r cynllun hyd yn hyn. Er ein bod ni'n disgwyl y bydd cyflawni'r tir cyflogaeth newydd yn heriol, bydd yr achosion o ganiatâd a'r gwaith sydd wedi'i amserlenni ar gyfer Coed-elái yn sicrhau bod mewnffuddsoddi parhaus yn y Fwrdeistref, gan barhau i gyfrannu tuag at y gyflogaeth sydd ei hangen. Er hynny, mae nifer o'r safleoedd cyflogaeth eraill heb gael eu datblygu yn ôl y disgwyl ar ddechrau cyfnod y cynllun. Bydd angen i'r mater gael ei asesu yn ystod unrhyw weithdrefn diwygio CDLI.

POLISI:	AMCAN:	POLISI'AU CYSYLLTIEDIG:
SG 7 - Datblygiadau Manwerthu	2 a 6	ASO 17 ASO 15
TARGED:	TARGED MONITRO:	
Gwella cynaliadwyedd a hyfywedd 8 Anheddiad Allweddol a 3 Prif Dref yn Rhondda Cynon Taf yn ystod cyfnod y Cynllun. Datblygu rhwng 34,400m ² a 36,400m ² o lorïau manwerthu newydd ledled y Fwrdeistref Sirol yn ystod cyfnod y Cynllun.	MABWYSIADU: Dim	
	2015: 40% o ddynodiadau	
	2021: 100% o ddynodiadau	
CYFLAWNIAD:		
DANGOSYDDION ALLBWN CRAIDD A LLEOL:		

DC 4, DC 6, DC 7, DLI 6, DLI 7, a DLI 8

DADANSODDIAD O'R CANLYNIADAU:

Mae'r CDLI yn dynodi tir ar gyfer rhwng 34,400 metr sgwâr a 36,400 metr sgwâr o lorïau manwerthu newydd.

Does dim caniatâd wedi cael ei roi ar gyfer datblygiad manwerthu mawr yn y Fwrdeistref Sirol yn ystod 2018-2019. Mae'r holl safleoedd manwerthu a gafodd ganiatâd yn ystod y flwyddyn fonitro wedi bod ar gyfer newid defnydd neu ddatblygiad amldefnydd sy'n cynnwys elfen manwerthu, ac eithrio llawr mezzanine 214.29m² yn Uned 2A, Parc Manwerthu Bro Morgannwg. Mae'r holl ganiatâd yma'n cyfateb i gyfanswm o 0.847 hectar o ganiatâd cynllunio wedi'i gymeradwyo ar draws y Fwrdeistref yn 2018-2019.

Ers i'r CDLI gael ei fabwysiadu, mae 7,717m² o lorïau manwerthu newydd wedi cael caniatâd ym Mharc Manwerthu Pontypridd, Lennox - ASDd 15.1. Mae'r safle 2 hectar yma bellach wedi cael ei ddatblygu'n llawn ac mae'n weithredol.

Cafodd caniatâd ei roi yn 2016-2017 ar gyfer uned fanwerthu fawr (gydag eiddo preswyl uwch ei ben) yng ngwesty'r Boot. Dechreuwyd ar y gwaith yn 2017-2018 ac mae'r gwaith wedi parhau yn ystod 2018-2019. Mae'r uned yn cynnwys 425m² o ofod llawr manwerthu o fewn safleoedd siopa cynradd canol tref Aberdâr a bydd yn gwneud defnydd buddiol o eiddo gwag hirdymor. Ymhellach, dechreuwyd clirio tir yn 2017 ar safle hen Ganolfan Siopa Dyffryn Taf, Pontypridd lle bydd y datblygiad yn cwmpasu 568m² o adeiladau Dosbarth A3 (bwyd a diod). Dechreuodd gwaith adeiladu ar y safle yn ystod 2018 ac roedd wedi parhau trwy gydol blwyddyn fonitro 2018-2019.

Mae gwaith adeiladu wedi cychwyn ar y seilwaith ehangach ar gyfer yr uwchfarchnad ar Safle Strategol Mwyndy-Tonysguboriau a gafodd ganiatâd yn ystod cyfnod monitro 2014-2015. Cafodd y canol tref ehangach ganiatâd sy'n cynnwys 34,000m² o lorïau ar gyfer manwerthu, hamdden, swyddfeydd a gwesty. Yn sgil cael caniatâd, caiff canolfan leol ei hadeiladu ar Safle Strategol Llanilid a bydd elfen o fanwerthu. Yn ystod 2015-2016, cafodd cytundeb S106 ei lofnodi gan roi caniatâd cynllunio ar gyfer archfarchnad yn cynnwys gwelliannau hygrychedd ar y Safle Strategol yn Hirwaun.

Mae'r Cyngor yn cydnabod bod y dyraniadau manwerthu yn y cynllun heb wneud y cynnydd a gafodd ei ragweld. Er bod nifer o gynlluniau wedi cael caniatâd ar draws y Fwrdeistref Sirol, mae amgylchiadau economaidd wedi gweld y galw am ofod manwerthu mawr wedi lleihau yn ystod y blynyddoedd diwethaf. Yn unol â hynny, mae'n glir bod y dyraniadau cyfredol a rhai caniatâd cysylltiedig nad oes modd eu cyflawni bellach yn yr hinsawdd economaidd sydd ohoni. Felly, bydd angen ystyried y galw manwerthu ehangach yn ofalus yn ystod unrhyw weithdrefn diwygio'r CDLI.

Mae'r tabl isod yn dangos cyfraddau gwacter y Prif Drefi a'r Aneddiadau Allweddol yn ystod y blynyddoedd diwethaf (DLI 7):

Prif Dref / Anheddiad Allweddol	Cyfradd Wacter 2018-2019	Cyfradd Wacter 2017-2018	Cyfradd Wacter 2016-2017	Cyfradd Wacter 2015-2016	Cyfradd Wacter 2014-2015	Cyfradd Wacter 2013-2014	Cyfradd Wacter 2012-2013	Cyfradd Wacter 2011-2012
Aberdâr	13.51%	14.09%	10.4%	9%	9.0%	12.7%	8.18%	6.0%
Pontypridd	12.2%	7.31%	8.7%	8.7%	8.7%	9.2%	9.22%	7.28%
Llantrisant/Tonysguboriau	3.41%	5.3%	4.3%	2.6%	1.7%	2.7%	2.68%	3.57%
Glynrhedynog	6.52%	13.04%	17.4%	13%	10.9%	8.7%	6.52%	8.7%
Hirwaun	9.5%	21.73%	22.7%	22%	9.5%	0%	0%	4.76%
Llanharan	5.0%	0%	5.0%	0%	0%	10%	0%	0%
Ysgol Gyfun Aberpennar	21.5%	11.7%	11.7%	12.7%	18.3%	20.4%	23.66%	18.28%
Y Porth	15.8%	11.57%	14.0%	10.8%	14.2%	15.8%	11.48%	10.92%
Tonypandy	18.0%	16.44%	16.4%	20.53%	19.7%	18.4%	23.33%	18.24%
Tonyrefail	24.07%	18.51%	20.4%	12.9%	13.5%	9.6%	11.53%	7.55%
Treorci	6.6%	7.37%	5.8%	9%	6.8%	4.2%	6.83%	5.93%
Cyfraddau Gwacter Cyffredinol	12.37%	11.5%	12.4%	10.6%	10.8%	11.4%	10.8%	9.1%

12.37% oedd cyfradd wacter canol tref gyffredinol y Prif Drefi ac Aneddiadau Allweddol. Mae'r ffigurau yn dod o arolwg manwerthu blynyddol y Cyngor ym mis Hydref 2018. Mae hon bron 2.27% yn uwch na chyfradd wacter canol trefi'r DU ar gyfartaledd, sef 10.1% (Hydref 2018; Springboard). Roedd cyfradd wacter canol tref Rhondda Cynon Taf 1.23% yn is na chyfradd wacter canol trefi ar gyfartaledd Cymru (Cymru gyfan), sef 13.6% (Hydref 2018; Springboard).

Mae gan Brif Dref Llantrisant/Tonysguboriau gyfradd wacter is yn gyffredinol, sef 3.41%, sef y gyfradd wacter isaf ers 2015-2016, pan gyrhaeddodd y gyfradd wacter 2.6%. Mae'r gyfradd wacter ar gyfer 2018-19 llawer yn is na'r cyfartaledd ar gyfer y DU ac yng Nghymru. Mae Pontypridd hefyd yn is na chyfartaledd Cymru gyda chyfradd wacter o 12.2% yn unig, sy'n uwch na'r 7.31% yn 2017-2018. Fodd bynnag, mae Aberdâr wedi gweld cynnydd cyffredinol yn ei gyfradd wacter dros y blynyddoedd diwethaf, gyda'i gyfradd wacter ar hyn o bryd yn cyrraedd 13.51%, sydd ychydig bach yn is na ffigwr 2017-2018, sef 14.09%.

Mae cyfraddau gwacter yr Aneddiadau Allweddol yn weddol amrywiol. Er enghraifft, 5.0% yw'r gyfradd wacter yn Llanharan o'i chymharu â bron 22.7% yn Nhonyrefail. O'r un ar ddeg Prif Dref ac Anheddiad Allweddol, mae saith yn is na'r cyfartaledd yng Nghymru, ac mae gan Aberdâr y gyfradd gwacter uchaf o'r rhain sef 13.51%. Mae Aberpennar (21.5%), Y Porth (15.8%),

Tonypany (18.0%) a Thonyrefail (24.07%) yn uwch. Mae'r gyfradd swyddi gwag gyffredinol wedi codi 0.87% ers 2017-2018, gan adlewyrchu tueddiadau cyffredinol y DU a Chymru.

Er bod y gyfradd wacter wedi cynyddu eleni, mae'n parhau i fynd law yn llaw â thueddiadau cyffredinol y DU ar y cyfan. Serch hynny, mae Rhondda Cynon Taf 1.23% yn is na chyfartaledd Cymru, sy'n dangos bod canol trefi yn parhau i gyflawni'n gyson. Yn gyffredinol, mae'r byd manwerthu yn parhau i fod yn gadarnhaol. Mae llond llaw o ganiatadau llai eu maint wedi'u cymeradwyo yn 2018-2019. Bydd hyn yn cyfrannu at fywiogrwydd ac ymarferoldeb canol ein trefi. Mae modd dweud bod elfen o hyn o ganlyniad i'r buddsoddiad helaeth parhaus yn adfywiad canol ein trefi.

POLISI:	AMCAN:	POLISI'AU CYSYLLTIEDIG:
SG 8 - Trafnidiaeth	6 ac 8	ASO 20 i ASO 23 ac ASDd 18 i ASDd 21
TARGED:	TARGED MONITRO:	
Hyrwyddo dulliau mwy cynaliadwy o deithio ledled Rhondda Cynon Taf. Lleihau'r angen i deithio drwy ddatblygu gwasanaethau newydd mewn lleoliadau hygyrch yn ystod cyfnod y cynllun.	MABWYSIADU: Dim	
	2015: 40% o ddynodiadau	
	2021: 100% o ddynodiadau	
CYFLAWNIAD:		
DANGOSYDDION ALLBWN CRAIDD A LLEOL:		
DLI 9 a DLI 10		
DADANSODDIAD O'R CANLYNIADAU:		
Mae'r CDLI yn dynodi tir ar gyfer amrywiaeth o gynlluniau trafnidiaeth gan gynnwys priffyrdd pwysig, heolydd, trafnidiaeth gyhoeddus, cerdded a seiclo.		
Isod y mae'r rheini sydd wedi cael eu cwblhau hyd at y dyddiad yma:		
- ASO 21.3 - Ehangu cyfleusterau parcio a theithio presennol yn Nhresalem; - ASO 23.3 - Llwybr seiclo a chysylltiadau Blaenau'r Cymoedd i Ystad Ddiwydiannol Hirwaun; - ASO 21.2 - Y tir i'r de o Dŷ Trevithick wrth ochr yr A470 yn Abercynon. - ASDd 20.6 - Cynllun Parcio a Theithio Gorsaf Ffynnon Taf;		

- ASDd 21.1 – Cynllun Connect 2 Trefforest
- ASDd 21.2 - Cynllun Extension to Connect 2 Pontypridd;
- ASDd 21.3 - Llwybr seiclo rhwng Maes-y-coed a'r Porth;
- ASDd 21.4 - Llwybr seiclo Glyn-taf i Nantgarw;
- ASDd 21.6 – Pontypridd i Donyrefail trwy Lantrisant; mae adrannau 1 a 2 bellach wedi'u cwblhau ac mae gwaith adeiladu bellach wedi cychwyn ar y drydedd ran.
- ASDd 18.2 – Deuoli Ffordd Osgoi Tonysguboriau – mae cynllun adeiladu tymor hir wedi'i ddechrau er mwyn gwella cylchfan Mwyndy Cross ymhellach. Mae gwaith gwella cyffyrdd allweddol yn parhau.

Yn ychwanegol at yr hyn sydd wedi'i nodi uchod, bu cynnydd yng nghynlluniau wedi'u dynodi eraill. Yn yr Adran Strategol Ogleddol, mae'r Ffordd Gyswllt ar Draws y Cwm yn Ne Aberpennar wedi derbyn caniatâd cynllunio ar gyfer ffordd gyswllt dwyrain-orllewin drwy welliannau i gyffordd ar yr A4059. Dechreuodd y gwaith adeiladu yn 2017 a'r disgwyl yw bydd gwaith ar y brif bont ffordd yn dechrau yn haf 2018. Mae'r Ffordd Gyswllt ar Draws y Cwm yng Ngogledd Aberpennar wedi cael ei hadolygu'n rhan o ddatblygu ffordd gyswllt yn y de. Serch hynny, bydd y ffordd yn y de yn cael ei blaenoriaethu.

Mae'r gwasanaeth parcio a theithio Safle Strategol 5 (Hirwaun) wedi cael ei gynnig yn rhan o gynllun Porth Cynon yn CTLI Cymoedd De Ddwyrain Cymru. Mae cyfleuster parcio a theithio newydd a sylweddol sy'n cynnwys 310 o leoedd parcio wedi cael ei ddatblygu ar dir Parc Hen Lofa'r Navigation, Abercynon. Crëwyd manau parcio ychwanegol yn ddiweddar yn y cyfleuster parc a theithio cyfredol, yn dilyn ail asesiad o gynllun y maes parcio.

Cafodd rhan o'r llwybr beicio rhwng Ystad Ddiwydiannol y Gelli a Chanolfan Chwaraeon Cwm Rhondda ei rhoi ar waith yn 2017-2018. Cafodd hyn ei ariannu gan y fenter Llwybrau Diogel mewn Cymunedau. Mae'r holl llwybrau beicio eraill o fewn yr ASO wedi'u clustnodi ar gyfer gwelliant neu estyniadau yn rhan o Fap Rhwydwaith Integredig y Cyngor, a gymeradwywyd gan Lywodraeth Cymru ym mis Chwefror 2018.

Yn yr Adran Strategol Ddeheuol, mae Ffordd Osgoi Llanharan yr A473 wedi'i chynnwys yn y CTLI Cymoedd De Ddwyrain Cymru ac mae adroddiadau Cam 1 a 2 WeITAG wedi cael eu cwblhau ac mae gweithgaredd ymgynghoriad â'r cyhoedd cychwynnol wedi cael ei gyflawni mewn perthynas â'r llwybr a'r cyffyrdd arfaethedig. Mae gwelliannau i gyffyrdd allweddol yn parhau mewn perthynas â dyraniad Ffordd Osgoi A473 Tonysguboriau. Mae gan bob llwybr beicio arall gynigion i wella rhannau o'r llwybr sydd ar Fap Rhwydwaith Integredig y Cyngor, a gymeradwywyd gan Lywodraeth Cymru ym mis Chwefror 2018.

Mae'n bosibl y caiff dynodiadau trafndiaeth eraill yn y CDLI eu datblygu yn rhan o system Metro De Ddwyrain Cymru. Mae hyn yn cynnwys ymestyn cyfleuster Parcio a Theithio Tresalem ymhellach. Mae potensial i ymestyn y gwasanaeth yn fwy oherwydd bod disgwyl i ddefnyddwyr y cyfleusterau presennol gynyddu cymaint ag y bo modd yn ymarferol ymhen 2 flynedd o ganlyniad i gynlluniau arfaethedig y system Metro. Mae'r cyfleuster parcio a theithio yn Ffynnon Taf wedi cael ei gwblhau. Mae Ffynnon Taf yn cael ei hadnabod yn gangen allweddol o'r rhwydwaith trafndiaeth, ac mae'n debygol y bydd gwelliannau ychwanegol i'r safle yma yn rhan o waith y system Metro/y Fargen Ddinesig (ASDd 20.6).

Mae gwaith dymchwel Gweithfeydd y Garth ar yr Ystad Ddiwydiannol yn cael ei gynnal er mwyn i'r hwb trafndiaeth gyhoeddus a'r depo sydd newydd eu cymeradwyo gael eu hadeiladu.

Mae CTLI Cymoedd De Ddwyrain Cymru yn cynnwys cynlluniau arfaethedig i gynyddu'r gwasanaeth yng ngorsafoedd Pont-y-clun a Threfforest - mae'n debygol y bydd eu defnyddwyr yn cynyddu i'r nifer uchaf yn ymarferol o fewn y ddwy flynedd nesaf. Yn ogystal â hyn, mae defnydd o orsaf Llanharan yn gymharol uchel, ac mae gwaith ymarferoldeb yn mynd rhagddo ynghylch y posibilrwydd i ymestyn cyfleusterau parcio a theithio. Mae dwy rhan o'r Llwybr Beicio rhwng Pontypridd a Thonyrefail trwy Llantrisant (ASDd 21.6) wedi'u cwblhau. Mae'r rhan sy'n weddill, ger Cross Inn, yn cael ei chwblhau ar hyn o bryd.

Mae'r rhan fwyaf o'r cynlluniau trafndiaeth a llwybrau seiclo sydd wedi'u dynodi wedi cael eu cynnwys yn rhan o Gynllun Trafndiaeth Leol Cymoedd De Ddwyrain Cymru. Cafodd hwn ei lunio gan 5 Awdurdod Lleol yr ardal ac ynddo cafodd amserlenni targed/posibl eu nodi, yn ogystal â ffynonellau ar gyfer eu hariannu.

Mae hefyd yn werth nodi bod Llywodraeth Cymru wedi ymgymryd â gweithgaredd ymgynghori â'r Cyngor y llynedd ynghylch cydweddu deuoli'r A465. Gobeithio y bydd y gwaith adeiladu yn mynd rhagddo dros y blynyddoedd nesaf. Cyflwynwyd cynigion i gysylltu'r ffordd ddeuol â'r estyniad arfaethedig i Ffordd Osgoi Aberdâr A4059 (polisi CS8.a3), fel y'i cynhwysir yng Nghynllun Cludiant Lleol Cymoedd De Ddwyrain Cymru.

Mae modd gweld rhagor o wybodaeth am gynnydd yn y cynlluniau trafndiaeth wedi'i dynodi yn Atodiad 1 – Statws Dynodiadau.

Yn ystod 2018–2019, mae'r CDLI a'r broses Rheoli Datblygiadau wedi bod yn llwyddiannus o ran hyrwyddo lleoliadau cynaliadwy ar gyfer datblygiadau. Mae 99.61% o'r holl dai newydd a gafodd ganiatâd yn ystod 2018–2019 yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy.

Mae 100% (13 o 13) o'r datblygiadau cyflogaeth newydd a gafodd ganiatâd yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy. Mae'r holl ddatblygiadau manwerthu newydd (20 o 20) a gafodd ganiatâd yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy (DLI 10).

Dydy'r targedau monitro ddim yn cael eu bodloni ar hyn o bryd. Bydd angen rhoi ystyriaeth bellach i gyllid y cynlluniau sy'n weddill. Bydd angen i'r holl ddynodiadau trafndiaeth gael eu hystyried yn rhan o unrhyw weithdrefnau diwygio'r CDLI.

POLISI:

SG 9 - Trin Gwastraff

TARGED:

Datblygu rhwng 12.5 a 21.7 o hectarau i ddiwallu'r angen am reolaeth wastraff yn ystod cyfnod y Cynllun

CYFLAWNIAD:

DANGOSYDDION ALLBWN CRAIDD A LLEOL:

DLI 10

DADANSODDIAD O'R CANLYNIADAU:

Yn ystod 2018-2019, chafodd capasiti trin gwastraff ddim ei ganiatáu. Mae'r capasiti, felly, yn parhau m

Dyma gyfraddau gwaredu Rheoli Gwastraff Rhondda Cynon Taf yn ystod 2018–2019:

- 1.97% wedi'i dirlenwi;
- 0.98% wedi'i aildddefnyddio;
- 45.02% wedi'i ailgylchu;
- 46.14% wedi'i ddefnyddio yn y broses o adfer ynni;
- 15.01% wedi'i gompostio.

Mae'r Cyngor yn credu ei fod yn bodloni'r targed mewn perthynas â rheoli gwastraff. Eto, caiff rhagor o

POLISI:	AMCAN:	POLISI'AU CYSYLLTIEDIG:
SG 10 - Mwynau	10	AE 14 a ASDd 26
TARGED:	TARGED MONITRO:	
Cynnal banc tir 10 mlynedd o agregau wrth gefn sydd wedi cael caniatâd.	MABWYSIADU: Ddim yn berthnasol	
	2015: Ddim yn berthnasol	
	2021: Ddim yn berthnasol	
CYFLAWNIAD:		
DANGOSYDDION ALLBWN CRAIDD A LLEOL:		
DC 11		
DADANSODDIAD O'R CANLYNIADAU:		
Chafodd dim gwaith ganiatâd i gloddio am agregau crai yn ystod 2018–2019. Parhaodd gwaith cynhyrchu agregau yn Rhondda Cynon Taf yng Nghwarel Craig yr Hesg ym Mhontypridd ac yng nghwareli Forest Wood ger Pont-y-clun. Mae'r Cyngor yn ystyried cais i ymestyn Cwarel Craig yr Hesg, Pontypridd i'r gorllewin ar hyn o bryd. Byddai hyn yn galluogi gwaith cloddio graddol am 10 miliwn o dunelli o dywodfaen pennant ac mae'r cais hefyd yn cynnwys cynllun i adfer y cwarel yn gyffredinol.		

5 MONITRO'R GWERTHUSIAD O GYNALIADWYEDD

- 2.1 Mae GG y cynllun yn cynnwys 22 o dargedau a 25 o ddangosyddion o effaith sylweddol. Nod y rhain yw mesur effaith gymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol y CDLI. Yn ogystal â hyn, eir ati i fodloni'r gofyn am fonitro yn yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd yn rhan o fonitro'r GG.
- 2.2 Mae sicrhau bod y dangosyddion arfaethedig yn rhoi'r wybodaeth sydd ei hangen i ragweld canlyniadau i'r cynllun yn rhan allweddol o benderfynu ynghylch cynnydd y cynllun o ran ei gynaliadwyedd.

Canlyniadau o Fonitro'r GG

1. Tai	
<i>Targed y GG</i>	<i>Dangosydd y GG</i>
Lleihau'r bwlch rhwng y cyflenwad o dai anghenion arbennig a fforddiadwy a'r angen amdanyn nhw.	Y ganran o dai fforddiadwy newydd sy'n cael eu hadeiladu yn ystod y flwyddyn o'r holl dai sy'n cael eu hadeiladu yn ystod y flwyddyn.
Canlyniadau Monitro	
Yn ystod 2018–2019, cafodd cyfanswm o 386 o anheddau, gan gynnwys rhai marchnad a rhai fforddiadwy, eu hadeiladu. Roedd 79 o'r rhain yn fforddiadwy, sef 20.46% o'r holl dai a gafodd eu hadeiladu yn ystod y flwyddyn. Cafodd 199 o unedau fforddiadwy eraill eu cymeradwyo yn ystod y cyfnod yma o gyfanswm o 514 o anheddau a gafodd eu cymeradwyo, sef 39.72%. Mae'r nifer o unedau fforddiadwy a gafodd eu darparu yn ystod y flwyddyn 119 yn llai na'r 198 a gafodd eu hadeiladu yn 2017-2018 ac 169 yn llai na'r 248 a gafodd eu hadeiladu yn 2016-2017. O safbwynt GG, bu'r ffigurau cyffredinol mewn perthynas â thai fforddiadwy yn gadarnhaol yn ystod y blyneddau diwethaf ac roedd y GG yn gywir i ragweld cynnydd yn y ddarpariaeth o dai fforddiadwy. Yn ogystal â hyn, rhagwelodd y GG y byddai hyn yn cael effeithiau hirdymor cadarnhaol ar iechyd a'r economi drwy annog pobl ifainc a theuluoedd i barhau i fyw yn y Fwrdeistref Sirol. Mae hyn yn wir yn enwedig yn ardaloedd y gogledd, lle mae diboblogi yn broblem. Fel sydd wedi'i nodi yn y dadansoddiad o ganlyniadau SG 5 (Tai Fforddiadwy), mae perthynas agos rhwng ffigurau o ran adeiladu tai fforddiadwy a ffigurau o ran adeiladu tai yn gyffredinol. Er mwyn cael effaith hirdymor a chadarnhaol ar dai, cyflogaeth ac iechyd sy'n parhau; bydd raid i'r nifer o dai fforddiadwy sy'n cael eu hadeiladu gynyddu yn ystod cyfnod y cynllun. Bydd hyn yn dibynnu ar welliannau yn yr economi ac yng	

nghyfraddau adeiladu o dai marchnad ar raddfa genedlaethol a lleol. Mae adeiladwyr tai wedi rhybuddio eu bod yn debygol o fod yn wiliadwrs yn ystod cyfnod pontio 'Brexit', felly, mae'n debyg bydd hyn yn creu sefyllfa anodd yn y dyfodol. Bydd gwaith datblygu nifer uwch o unedau fforddiadwy hefyd yn dibynnu ar weithio'n agos â Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig a cheisio dulliau amgen ar gyfer cyflawni'r gwaith. Hefyd, efallai bydd angen rhagor o gyllid LIC ar gyfer tai cymdeithasol.

2. Diwylliant a Threftadaeth		
Targed y GG	Dangosydd y GG	
- Lleihau'r nifer o adeiladu ar y gofrestr 'mewn perygl' (yn flynyddol). - Cynnal/diogelu safleoedd lleol dynodedig o werth diwylliannol ac ardaloedd o werth archeolegol fawr.	- Adeiladau sydd mewn perygl (y nifer absoliwt). - Y nifer o Safleoedd wedi'u Dynodi sydd â Chynlluniau Rheoli.	
Canlyniadau Monitro	(Adeiladau mewn perygl)	(Cynlluniau rheoli)
Ebrill 2018-Mawrth 2019: 47 o Adeiladau mewn Perygl; 7 o Ardaloedd wedi'u dynodi gyda Chynlluniau Rheoli. Ebrill 2017-Mawrth 2018: 47 o Adeiladau mewn Perygl; 7 o Ardaloedd wedi'u dynodi gyda Chynlluniau Rheoli. Ebrill 2016-Mawrth 2017: 47 o Adeiladau mewn Perygl; 7 o Ardaloedd wedi'u dynodi gyda Chynlluniau Rheoli. Ebrill 2015-Mawrth 2016: 47 o Adeiladau mewn Perygl; 7 o Ardaloedd wedi'u dynodi gyda Chynlluniau Rheoli. Ebrill 2014-Mawrth 2015: 47 o Adeiladau mewn Perygl;		

- 7 o Ardaloedd wedi'u dynodi gyda Chynlluniau Rheoli.

Ebrill 2013-Mawrth 2014:

- 47 o Adeiladau mewn Perygl;
- 7 o Ardaloedd wedi'u dynodi gyda Chynlluniau Rheoli.

Ebrill 2012-Mawrth 2013:

- 47 o Adeiladau mewn Perygl;
- 7 o Ardaloedd wedi'u dynodi gyda Chynlluniau Rheoli.

Ebrill 2011-Mawrth 2012:

- 47 o Adeiladau mewn Perygl;
- 7 o Ardaloedd wedi'u dynodi gyda Chynlluniau Rheoli.

Er y gallai adeiladau fod wedi cael eu hadfer (neu y gallai adeiladau rhestredig eraill fod wedi dirywio) yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, dim ond yn sgil arolwg Adeiladu mewn Perygl arall y cân nhw eu dileu/diwygio yn ffurfiol. Gan nad yw CADW wedi cynnal arolwg arall o'r adeiladau rhestredig yn RhCT ers 2011, does dim canlyniadau newydd i'r dangosydd yma. Mae gan 7 safle wedi'u dynodi gynlluniau rheoli.

Yn ystod y cyfnod monitro yma, mae sawl buddsoddiad cadarnhaol wedi'i wneud mewn Adeiladau Rhestredig yn y Fwrdeistref Sirol. Mae hyn yn ychwanegu at y gwaith anhygoel sy eisoes wedi'i wneud yn ystod cyfnodau monitro blaenorol, megis ailddatblygu Neuadd Dref Aberdâr ac ailddatblygu Lido Ponty.

Mae nifer o welliannau eraill wedi'i gwneud yn ddiweddar i'r adeiladau ar y rhestr 'Adeiladau Mewn Perygl'. Mae'r rhain yn cynnwys Gwesty'r Black Lion yn Aberdâr, sydd wedi cael ei adnewyddu y tu fewn a thu fas. Mae'r broses o weithredu'r caniatâd ar gyfer datblygiad manwerthu gyda datblygiad preswyl uchod ar waith ar hyn o bryd. Yn ogystal â hyn, mae'r Labour Exchange (sydd hefyd yn Aberdâr) wedi cael buddsoddiad sylweddol ers cael ei adfer ac mae'r eiddo bellach yn cael ei feddiannu ar ffurf fflatiau preswyl. Ym Mhontypridd yn ystod y cyfnod monitro yma, mae'r gwaith adfer wedi parhau yn hen ysgol Coed y Lan sydd wedi cael ei hadfer a'i meddiannu yn rhannol. Yn ogystal, mae llawer o eiddo eraill o fewn Ardal Gadwraeth Pontypridd wedi cael eu hadfer ac erbyn hyn mae manwerthwyr newydd yn meddu arnyn nhw, ac mae fflatiau preswyl uwch eu pen.

3. Cymunedau

Targed y GG

- Gwella hygyrchedd trafnidiaeth gyhoeddus a

Dangosydd y GG

- Y gyfran o ddatblygiadau tai, cyflogaeth a manwerthu newydd y mae modd eu

chyfleusterau cymunedol i bawb. Cynyddu'r ganran o bobl sydd â chymwysterau a gwella sgiliau.	cyrraedd yn hawdd drwy sawl modd o deithio yn flynyddol. - Y nifer o gofrestrïadau ar gyrsiau addysgol i oedolion fesul 1000 o bobl. - Y ganran o blant 15/16 oed sy'n ennill y 'dangosydd pynciau craidd' (cyfuniad o radd 'C' yn y cymhwyster TGAU iaith Saesneg neu iaith Cymraeg, ac yn y cymhwyster TGAU Gwyddoniaeth).
Canlyniadau Monitro	(Mynediad i foddau o deithio) (addysg)
Gwella hygyrchedd trafnidiaeth gyhoeddus a chyfleusterau cymunedol i bawb. Ebrill 2018 – Mawrth 2019 - Mae 99.61% o'r holl dai newydd a gafodd ganiatâd yn ystod 2018–2019 yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy. - Mae 100% (11 o 11) o'r holl leoliadau cyflogaeth newydd a gafodd ganiatâd yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy. - Mae pob un o'r datblygiadau manwerthu newydd a gafodd ganiatâd (20 o 20) yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy. Ebrill 2017-Mawrth 2018 - Mae 99.82% o'r holl dai newydd a gafodd ganiatâd yn ystod 2017–2018 yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy. - Mae 100% (12 o 12) o'r holl leoliadau cyflogaeth newydd a gafodd ganiatâd yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy. - Mae pob un o'r 23 o ddatblygiadau manwerthu newydd a gafodd ganiatâd yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy. Ebrill 2016-Mawrth 2017 - Mae 99.82% o'r holl dai newydd a gafodd ganiatâd yn ystod 2016–2017 yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy. - Mae 100% (12 o 12) o'r holl leoliadau cyflogaeth newydd a gafodd ganiatâd yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy. - Mae pob un o'r 18 o ddatblygiadau manwerthu newydd a gafodd ganiatâd yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy. Ebrill 2015-Mawrth 2016 - Mae 99.95% o'r holl dai newydd a gafodd ganiatâd yn ystod 2015–2016 yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy.	

- Mae 92.3% (12 o 13) o'r holl ddatblygiadau cyflogaeth newydd a gafodd ganiatâd yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy. Cynllun arallgyfeirio ar fferm yw'r 13^{eg} uned.
- Mae pob un o'r 23 o ddatblygiadau manwerthu newydd a gafodd ganiatâd yn ystod 2015–2016 yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy.

Ebrill 2014-Mawrth 2015

- Mae 99.89% o'r holl dai newydd a gafodd ganiatâd yn ystod 2014–2015 yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy.
- Mae 86.6% (13 o 15) o'r holl ddatblygiadau cyflogaeth newydd a gafodd ganiatâd yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy.
- Mae 100% o ddatblygiadau manwerthu newydd a gafodd ganiatâd (22 o 22) yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd teithio neu fwy.

Ebrill 2013-Mawrth 2014

- Mae 99.6% o'r holl dai newydd a gafodd ganiatâd yn ystod 2013–2014 yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy.
- Mae 78.6% (11 o 14) o'r holl ddatblygiadau cyflogaeth newydd a gafodd ganiatâd yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy.
- Mae'r holl leoliadau manwerthu yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy.

Ebrill 2012-Mawrth 2013

- Mae 99.3% o'r holl dai newydd a gafodd ganiatâd yn ystod 2012–2013 yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy.
- Mae 89.5% (17 o 19) o'r holl ddatblygiadau cyflogaeth newydd a gafodd ganiatâd yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy.
- Mae 96% (28 o 29) o'r holl ddatblygiadau manwerthu newydd a gafodd ganiatâd yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy.

Ebrill 2011-Mawrth 2012

- Mae 97.7% o'r holl dai newydd a gafodd ganiatâd yn ystod 2011–2012 yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy.
- Mae 99.7% o'r holl ddatblygiadau cyflogaeth a gafodd ganiatâd yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy.
- Mae 100% o'r datblygiadau manwerthu a gafodd ganiatâd yn hygyrch ac o fewn 400 o un modd o deithio neu fwy.

Ar y cyfan, mae canlyniadau o'r dangosyddion ar gyfer hygyrchedd yn adlewyrchu cyflawniad uchel iawn. Mae gostyngiad bach iawn wedi bod yng nghanran y tai a gafodd ganiatâd o fewn 400 metr o un modd o deithio neu fwy, o 99.82% yn 2017-

2018 i 99.61% yn 2018-2019. Mae cyflogaeth a manwerthu wedi cynnal sgôr o 100% yn 2018-2019. Mae'n amlwg bod polisïau cryf y CDLI yn cael yr effaith gadarnhaol a ragwelwyd ar ddatblygiadau newydd. Bydd hyn hefyd yn effeithio'n gadarnhaol ar gymunedau yn yr hirdymor.

Nid yw'r dangosydd isod ynglŷn â chanran y disgyblion sy'n cyrraedd trothwy lefel 2 yn y dangosyddion pynciau craidd ar gael ar gyfer 2018-2019. O ganlyniad, mae'r ffigwr ar gyfer disgyblion sy'n cyrraedd trothwy lefel 2 - sy'n cyfateb i 5 TGAU gradd A*-C wedi'i ddefnyddio yn lle hynny ar gyfer 2018-2019 (a 2017-2018). Mae 2018-2019 hefyd yn cynnwys y sgôr pwyntiau 9 wedi'i chapio ar gyfartaledd, sydd wedi'i egluro'n fanylach isod.

Cynyddu'r ganran o bobl sydd â chymwysterau a gwella sgiliau.

Ebrill 2018 – Mawrth 2019:

- Roedd 2,860 o gofrestriadau ar gyfer cyrsiau i oedolion yn 2018-2019.
- Roedd 53.1% o ddisgyblion yn Rhondda Cynon Taf wedi cyflawni trothwy lefel 2 gan gynnwys gradd A*-C yn Saesneg neu Gymraeg (iaith gyntaf) a Mathemateg ar lefel TGAU (Cyfeirnod Dangosydd Cyflawniad EDU017). Y 9 sgôr pwyntiau gyfartalog wedi'i chapio oedd 348.0 (*pwyntiau 9 sgôr wedi'i chapio yw'r 9 canlyniad gorau ar gyfer pob dysgwr ar lefel TGAU neu gyfwerth, gan gynnwys TGAU Saesneg neu Gymraeg, Mathemateg, Rhifedd, y 2 ganlyniad gorau o ran Gwyddoniaeth a'r 4 canlyniad gorau mewn pynciau eraill*).

Ebrill 2017-Mawrth 2018:

- Cyflawnodd 63.2% o ddisgyblion Rhondda Cynon Taf drothwy lefel 2 - sy'n cyfateb i 5 TGAU gradd A*-C. Mae'r bwlch i gyfartaledd Cymru (67%) 3.8 pwynt canran yn is.

Ebrill 2016-Mawrth 2017

- Roedd 1,917 o gofrestriadau ar gyrsiau addysgol i oedolion yn ystod 2016-2017.
- Cyrhaeddodd 55.1%% o ddisgyblion drothwy Lefel 2 y Dangosydd Pynciau Craidd mewn cyfuniad neu mewn cymwysterau cyfatebol (TGAU C neu uwch). Mae'r bwlch o gymharu â chyfartaledd Cymru (57.6%) wedi parhau'n sefydlog (2.5%) o'i gymharu â'r llynedd.

Ebrill 2015-Mawrth 2016

- Doedd dim data ar gael mewn perthynas â chofrestriadau addysg i oedolion yn ystod 2015–2016 oherwydd amheuaeth ynghylch ei gywirdeb. Y gobaith yw y bydd gwybodaeth ddiweddar ar gael erbyn C2 2016–2017, ond mae'n bosibl na fydd modd cymharu hon â data blaenorol.
- Cyrhaeddodd 53.3%% o ddisgyblion drothwy Lefel 2 y Dangosydd Pynciau Craidd mewn cyfuniad neu mewn cymwysterau cyfatebol (TGAU C neu uwch).

Roedd y bwlch rhwng canlyniad RhCT a chanran Cymru ar gyfartaledd 2.4% yn llai na'r bwlch yn 2014–2015 (54.8% oedd y ganran ar gyfartaledd ledled Cymru).

Ebrill 2014-Mawrth 2015

- 25.1 o gofrestriadau ar gyrsiau addysg i oedolion fesul 1000 o'r boblogaeth (sef cyfanswm o 5,924 o gofrestriadau).
- 48.7% o ddisgyblion a gyrhaeddodd drothwy Lefel 2 y Dangosydd Pynciau Craidd mewn cyfuniad neu mewn cymwysterau cyfatebol (TGAU C neu uwch).

Ebrill 2013-Mawrth 2014

- 23.5 o gofrestriadau ar gyrsiau addysg i oedolion fesul 1000 o'r boblogaeth (sef 4,503 o gofrestriadau).
- 45.26% o ddisgyblion a gyrhaeddodd drothwy Lefel 2 y Dangosydd Pynciau Craidd mewn cyfuniad neu mewn cymwysterau cyfatebol (TGAU C neu uwch).

Ebrill 2012-Mawrth 2013

- **21.66 o gofrestriadau ar gyrsiau addysg i oedolion fesul 1000 o'r boblogaeth.**
- 43.3% o ddisgyblion 15/16 oed a gyrhaeddodd drothwy Lefel 2 y Dangosydd Pynciau Craidd mewn cyfuniad neu mewn cymwysterau cyfatebol (TGAU C neu uwch).

Ebrill 2011-Mawrth 2012

- 21.31 o gofrestriadau ar gyrsiau addysg i oedolion fesul 1000 o'r boblogaeth.
- 43% o ddisgyblion 15/16 oed a gyrhaeddodd drothwy Lefel 2 y Dangosydd Pynciau Craidd.

Ebrill 2010-Mawrth 2011

- 26.86 o gofrestriadau ar gyrsiau addysg i oedolion fesul 1000 o'r boblogaeth.
- 42.54 o ddisgyblion 15/16 oed a gyrhaeddodd y Dangosydd Pynciau Craidd (cyfuniad o radd C yn y cymhwyster TGAU Saesneg/Cymraeg ac yn y cymhwyster TGAU Gwyddoniaeth).

O ran cyflawniad TGAU, mae'r dangosydd wedi'i addasu gan nad yw'r ganran o ddisgyblion sy'n cyrraedd trothwy Lefel 2 yn y dangosyddion pwnc craidd ar gael mwyach. Felly, bydd 2017-2018 yn gweithredu fel gwaelodlin ar gyfer monitro canran o ddisgyblion sy'n cyrraedd trothwy lefel 2 - sy'n cyfateb i 5 TGAU gradd A*-C (StatsCymru).

4. Iechyd	
Targed y GG	Dangosydd y GG
Gwella hygyrchedd cyfleusterau hamdden a chwaraeon yng nghefn gwlad.	Y nifer o ymweliadau â chyfleusterau chwaraeon a hamdden dan do ac awyr agored fesul 1000 o'r boblogaeth.
Canlyniadau Monitro	
Ebrill 2018-Mawrth 2019: - Roedd yna 8,302 ymweliad i ganolfannau hamdden fesul 1,000 o'r boblogaeth lle'r oedd ymwelwyr yn cymryd rhan mewn gweithgarwch corfforol, ac eithrio defnydd gan ysgolion, a 9,438 lle roedd ymwelwyr wedi cymryd rhan mewn gweithgarwch corfforol gan gynnwys defnydd gan ysgolion. Ebrill 2017-Mawrth 2018: 12,217.6 o ymweliadau i ganolfannau hamdden fesul 1,000 o'r boblogaeth. Ebrill 2016-Mawrth 2017: 7,581 o ymweliadau i ganolfannau hamdden fesul 1,000 o'r boblogaeth. Ebrill 2015-Mawrth 2016: 7,425 o ymweliadau i ganolfannau hamdden fesul 1,000 o'r boblogaeth. Ebrill 2014-Mawrth 2015: 8,155 o ymweliadau i ganolfannau hamdden fesul 1,000 o'r boblogaeth. Ebrill 2013-Mawrth 2014: 9,917 o ymweliadau i ganolfannau hamdden fesul 1,000 o'r boblogaeth. Ebrill 2012-Mawrth 2013: 11,628 o ymweliadau i ganolfannau chwaraeon a hamdden yr Awdurdod Lleol fesul 1,000 gan ymwelwyr a fydd yn cymryd rhan mewn gweithgarwch corfforol. Ebrill 2011-Mawrth 2012: 9,876 o ymweliadau fesul 1,000 o'r boblogaeth i gyfleusterau chwaraeon a hamdden dan do ac awyr agored. Ebrill 2010-Mawrth 2011: 9,313 o ymweliadau fesul 1,000 o'r boblogaeth i gyfleusterau chwaraeon a hamdden dan do ac awyr agored. Mae'r data ar gyfer y dangosydd yma wedi newid o flynyddoedd blaenorol ac felly bydd yn amodi nifer yr ymweliadau i ganolfannau hamdden gan gynnwys defnydd	

gan ysgolion ac yn cynnwys defnydd gan ysgolion. O ganlyniad i hynny, bydd data 2018-2019 bellach yn gweithredu fel gwaelodlin. Fodd bynnag, ar wahân i hynny, mae'r niferoedd yn parhau i fod yn galonogol ac mae modd eu cymharu gyda beth sydd wedi cael ei weld yn y gorffennol, ers mabwysiadu'r Cynllun Datblygu Lleol. Mae'r ffigwr yn nodi bod lefelau uchel o gyfranogiad mewn ymarfer corff a defnydd uchel o ganolfannau hamdden i'w cael o hyd, sy'n gadarnhaol o ran iechyd. Yn ogystal â hyn, dyw'r AMB ddim yn cofnodi defnydd o gyfleusterau chwaraeon preifat na chyfranogiad mewn carfannau chwaraeon ac felly mae'n aneglur p'un a oes dirwyiad cyffredinol yn y cyfranogiad mewn gweithgareddau hamdden.

Yn ystod y cyfnod monitro, mae caniatâd cynllunio wedi'i roi am elfen o D2 hamdden, yn rhan o waith ailddatblygu hen Ganolfan Siopa Dyffryn Taf. Mae hyn, law yn llaw â'r nifer uchel o gampfeydd preifat, stiwdios dawn, a defnyddiau ffitrwydd a hamdden eraill a gafodd eu cofnodi yn ystod yr arolwg cyflogaeth blyneddol, yn dangos bod marchnad am gyfleusterau hamdden preifat yn y Fwrdeistref Sirol. Mae buddsoddiad sylweddol wedi bod, ag arian cyhoeddus ac arian y sector preifat, mewn caeau chwaraeon pob tywydd ar hyd a lled RhCT yn y blyneddol diwethaf. Mae hyn hefyd yn nodi bod cyfranogiad yn y gweithgareddau yma yn parhau yn y sector preifat. Ers iddo agor yn 2015, mae Lido Cenedlaethol Cymru wedi denu nifer uchel o ymwelwyr.

5. Economi

Targed y GG

- Ehangu'r sail economaidd drwy greu busnesau cryfach a mwy amrywiol.

Dangosydd y GG

- Gweithgarwch economaidd fesul sector.
- Cyfraddau gwacter pob Prif Dref ac Anheddiad Allweddol.
- Busnesau newydd sy'n cael eu dechrau yn Rhondda Cynon Taf yn flynyddol.

Canlyniadau Monitro

Cyflogaeth yn ôl Galwedigaeth

Galwedigaeth	Y Ganran (NLP, 2008)	Y Ganran (2011)
Gweithgynhyrchu	17.9	17.9
Adeiladu	5.2	5.2
Dosbarthu, gwestai a bwyta	21.1	19.1
Trafnidiaeth a chyfathrebu	4.9	4.9

Cyllid, TGCh, a swyddi eraill ym maes busnes	7.9	6.9
Gweinyddu, addysg ac iechyd cyhoeddus	37	35.3
Gwasanaethau eraill	5.1	4.1
swyddi sy'n gysylltiedig â thwristiaeth	6.6	6.6

Mae targed y GG yn gofyn am wybodaeth sy'n berthnasol i weithgarwch economaidd fesul sector. Dyw'r data uchod sy'n dangos cyflogaeth fesul galwedigaeth ddim ar gael bellach yn y fformat uchod. Yn AMB 2013, cafodd gwybodaeth o Gyfrifiad 2011 ei nodi. Mae'r tabl isod yn dangos y ganran o gyflogaeth fesul galwedigaeth ar gyfartaledd ar gyfer y cyfnod 2018–2019 yn y fformat newydd yma yn Rhondda Cynon Taf a ledled Cymru. Mae ffigurau Cyfrifiad 2011 a ffigurau o 2013-2014 wedi'u nodi yn ogystal â hynny er cymhariaeth. Mae'n bosibl y bydd angen ail-werthuso hyn, gan fod data'n cael ei ryddhau mewn modd anghyson.

Galwedigaeth pob person sy'n gweithio ac sydd rhwng 16 a 74 oed	RhCT 2018-19 (%)	RhCT 2017-18 (%)	RhCT 2016-17 (%)	RhCT 2013-14 (%)	RhCT 2010-11 (%)	Cymru 2018-2019 (%)	Cymru 2017-2018 (%)	Cymru 2016-2017 (%)	Cymru 2013-2014 (%)	Cymru 2010-2011 (%)
1. Rheolwyr, Cyfarwyddwyr ac Uwch Swyddogion	10.4	8.1	8.5	8.9	7.8	9.7	9.2	9.6	9.4	9.2
2. Galwedigaethau Proffesiynol	16.2	16.9	17.8	14.4	13.9	18.7	18.1	18.2	18.2	15.8
3. Galwedigaethau Technegol/sy'n gysylltiedig â Gwaith Proffesiynol	11.3	15.2	14.0	12.9	10.3	13.8	12.8	12.1	12.4	10.8
4. Galwedigaethau Gweinyddol ac Ysgrifenyddol	9.0	9.2	9.4	9.8	11.4	9.8	10.7	10.2	11.1	11.1

5. Galwedigaethau Crefftau Medrus	13.1	10.2	12.3	13.0	13.0	11.6	11.8	12.5	12.5	13.4
6. Galwedigaethau Gwasanaeth Personol	10.7	8.6	10.6	10.7	11.8	9.6	10.0	10.4	10.2	10.5
7. Galwedigaethau ym maes Gwerthu a Gwasanaethau i Gwsmeriaid	8.0	11.2	7.8	9.0	9.0	8.0	8.0	8.1	8.2	9.0
8. Gweithwyr Prosesau, Ffatrioedd a Pheiriannau	9.2	9.7	7.4	10.7	9.8	7.3	7.4	7.2	7.1	8.1
9. Galwedigaethau Elfennol	11.4	10.6	11.1	10.4	12.9	10.9	11.5	11.0	11.1	11.9

(Nomis)

Wrth ddadansoddi'r data galwedigaethau uchod, gwelir bod Rhondda Cynon Taf yn debyg i Gymru gyfan. Mae nifer yr unigolion sy'n cyflawni rôl gysylltiol, broffesiynol a thechnegol wedi gostwng yn eithaf sylweddol o fewn y Fwrdeistref yn ystod y flwyddyn fonitro gyfredol o 15.2% yn 2017-2018 i 11.3% yn 2018-2019 ac mae'n is na'r data o 2013-2014. Mae'r nifer sy'n cyflawni rôl Rheolwr, Cyfarwyddwr ac Uwch Swyddog wedi cynyddu'n sylweddol o 8.1% yn 2017-2018 i 10.4% yn 2018-2019, gan fynd yn uwch na'r ganran ar gyfer Cymru am y tro cyntaf ers 2010-2011. Mae nifer y gweithwyr proffesiynol wedi aros yn weddol gyson.

Yn ôl y data ar gyfer Rhondda Cynon Taf, mae 108,500 o bobl wedi'u cyflogi yn y galwedigaethau yma (dyma oedd y nifer ym mis Rhagfyr 2018). Mae hwn yn uwch na'r niferoedd yn 2017-2018 (105,700), 2016-2017 (104,200), 2014 (97,325) a 2011 (93,600) yn ôl eu trefn. Rhaid cadw mewn cof nad yw'r data'n cynnwys yr unigolion hynny wedi'u cyflogi mewn galwedigaethau sy heb eu nodi. O ystyried y lefelau diweithdra uwch yn gyffredinol yng Nghymru, y gobaith yw bydd rhagor o bobl yn cael eu cyflogi yn y galwedigaethau sy wedi'u nodi, yn ogystal â mewn sectorau eraill.

Rhoddodd y Cyngor sawl caniatâd yn ystod 2018-2019 ar gyfer datblygiad diwydiannol. Mae'r 44,710.23m² o ofod diwydiannol gros a gafodd ganiatâd yn cynnwys nifer o newidiadau defnydd, estyniadau a datblygiadau newydd. Mae'r mwyaf sylweddol o'r rhain yn cynnwys: caniatâd ar gyfer gofod swyddfa B1 yn Ystad Ddiwydiannol Trefforest a fydd yn gweithredu fel pencadlys ar gyfer yr Adran Gwaith a Phensiynau; yr uned 10,100m² a fydd yn cael ei chodi ar gyfleuster gwastraff Bryn Pica; estyniad ar Barc Busnes Llantrisant, a sicrhodd ganiatâd ar gyfer cam gyntaf yr ymestyniad yn 2018-2019. Cafodd caniatâd ei roi ar ddyraniad ASDd 14.1 yng Nghoed-elái ar gyfer datblygu plot C3 ar gyfer uned busnes B1/B2/B8, cyfanswm o 3,065.78m², rydym yn rhagweld y bydd hyn yn gweithredu fel catalydd ar gyfer datblygu gweddill

y safle. Fodd bynnag, rydyn ni'n cydnabod na fydd y rhan fwyaf o'r safle yn gweld datblygu o fewn cyfnod cyfredol y cynllun.

Yn ogystal â'r safleoedd wedi'u dynodi, mae'r Cyngor yn monitro 100 o safleoedd cyflogaeth gweithredol yn flynyddol ledled y Fwrdeistref Sirol, ac o fewn y rhain y mae tua 1,669 o unedau. Mae'r mwyafrif helaeth o'r rhain yn unedau dosbarth defnydd B1, B2 a B8 cyflogaeth traddodiadol. Mae'r unedau hefyd yn cynnwys dosbarthiadau defnydd eraill ar gyfer ystadau diwydiannol, gan gynnwys rhai sui generis a rhai Dosbarth D penodol. Yn ogystal â sicrhau bod modd datblygu ar safleoedd newydd, mae'r CDLI yn allweddol o ran diogelu a rheoli'r safleoedd yma. Yn ôl y broses fonitro, 6.95% yw'r gyfradd wacter ledled unedau cyflogaeth y safleoedd gweithredol yma. 7.95% oedd y gyfradd yn 2017-2018 ac 9.0% oedd y gyfradd yn 2016-2017 a 13.8% yn 2015-2016. Mewn rhai o'r safleoedd yma mae ardaloedd sylweddol o dir sydd wedi'i glirio neu sydd heb ei ddatblygu, a gallai'r rhain gael eu datblygu a chael buddsoddiad yn y dyfodol (52.19he, heb gynnwys dynodiadau). Felly, mae cyfraddau cyflogaeth Rhondda Cynon Taf yn eithaf iach ac yn unol â thueddiadau cyffredinol Cymru gyfan.

Cyfraddau Gwacter Canolfannau Manwerthu.

Isod y mae cyfraddau gwacter blynyddol safleoedd manwerthu'r 3 Prif Dref a'r 8 Anheddiad Allweddol o 2010–2011 hyd at 2018–2019:

Prif Dref / Anheddiad Allweddol	Cyfradd Wacter 2018-2019	Cyfradd Wacter 2017-2018	Cyfradd Wacter 2016-2017	Cyfradd Wacter 2015-2016	Cyfradd Wacter 2014-2015	Cyfradd Wacter 2013-2014	Cyfradd Wacter 2012-2013	Cyfradd Wacter 2011-2012	Cyfradd Wacter 2010-2011
Aberdâr	13.51%	14.09%	10.4%	9%	9.0%	12.7%	8.18%	6.0%	12.9%
Pontypridd	12.2%	7.31%	8.7%	8.7%	8.7%	9.2%	9.22%	7.28%	6.63%
Llantrisant/Tonysguboriau	3.41%	5.3%	4.3%	2.6%	1.7%	2.7%	2.68%	3.57%	0.9%
Glynrhedynog	6.52%	13.04%	17.4%	13%	10.9%	8.7%	6.52%	8.7%	13.0%
Hirwaun	9.5%	21.73%	22.7%	22%	9.5%	0%	0%	4.76%	4.76%
Llanharan	5.0%	0%	5.0%	0%	0%	10%	0%	0%	5.0%
Aberpennar	21.5%	11.7%	11.7%	12.7%	18.3%	20.4%	23.66%	18.28%	19.35%
Y Porth	15.8%	11.57%	14.0%	10.8%	14.2%	15.8%	11.48%	10.92%	15.13%
Tonypandy	18.0%	16.44%	16.4%	20.53%	19.7%	18.4%	23.33%	18.24%	18.24%
Tonyrefail	24.07%	18.51%	20.4%	12.9%	13.5%	9.6%	11.53%	7.55%	9.26%
Treorci	6.6%	7.37%	5.8%	9%	6.8%	4.2%	6.83%	5.93%	4.2%
Cyfraddau Gwacter Cyffredinol	12.37%	11.5%	12.4%	10.6%	10.8%	11.4%	10.8%	9.1%	10.7%

12.37% oedd cyfradd wacter canol tref gyffredinol y Prif Drefi ac Aneddiadau Allweddol. Mae'r ffigurau yn dod o arolwg manwerthu blynyddol y Cyngor ym mis Hydref 2018. Mae hon bron 2.27% yn uwch na chyfradd wacter canol trefi'r DU ar gyfartaledd, sef 10.1% (Hydref 2018; Springboard). Roedd cyfradd wacter canol tref Rhondda Cynon Taf 1.23% yn is na chyfradd wacter canol trefi ar gyfartaledd Cymru (Cymru gyfan), sef 13.6% (Hydref 2018; Springboard).

Mae gan Brif Dref Llantrisant/Tonysguboriau gyfradd wacter is yn gyffredinol yn 2018-2019, sef 3.41%, sy'n is na'r cyfartaledd yn y Deyrnas Unedig ac yng Nghymru. Mae Pontypridd hefyd yn is na chyfartaledd Cymru gyda chyfradd wacter o 12.2% yn unig. Mae gan Aberdâr y gyfradd wacter uchaf o'r holl Brif Drefi, sef 13.51%, fodd bynnag mae hyn hefyd yn is na chyfartaledd Cymru o 13.6%. Mae'r holl Brif Drefi'n parhau i dderbyn buddsoddiad, yn rhan o fewnfuddsoddiad a chyllid grant parhaus. Mae'r holl Brif Drefi'n gwneud yn dda yng nghyd-destun rhanbarthol a chenedlaethol. Yn benodol, mae Pontypridd yn gweld buddsoddiad sylweddol gyda gwaith ailddatblygu safle hen ganolfan siop Dyffryn Taf, sy'n debygol o gael effaith gadarnhaol ar yr economi leol.

Mae cyfraddau gwacter yr Aneddiadau Allweddol yn weddol amrywiol. Er enghraifft, 5.0% yw'r gyfradd wacter yn Llanharan o'i chymharu â bron 22.7% yn Nhonyrefail. O'r un ar ddeg Prif Dref ac Anheddiad Allweddol, mae saith yn is na'r cyfartaledd yng Nghymru, ac mae gan Aberdâr y gyfradd gwacter uchaf o'r rhain sef 13.51%. Mae Aberpennar (21.5%), Y Porth (15.8%), Tonypany (18.0%) a Thonyrefail (24.07%) yn uwch. Mae'r gyfradd swyddi gwag gyffredinol wedi codi 0.87% ers 2017-2018, gan adlewyrchu tueddiadau cyffredinol y DU a Chymru.

Er bod y gyfradd wacter wedi cynyddu eleni, mae'n parhau i fynd law yn llaw â thueddiadau cyffredinol y DU ar y cyfan. Serch hynny, mae Rhondda Cynon Taf 1.23% yn is na chyfartaledd Cymru, sy'n dangos bod canol trefi yn parhau i gyflawni'n gyson. Yn gyffredinol, mae'r byd manwerthu yn parhau i fod yn gadarnhaol. Mae llond llaw o ganiatadau llai eu maint wedi'u cymeradwyo yn 2018-2019. Bydd hyn yn cyfrannu at fywiogrwydd ac ymarferoldeb canol ein trefi. Mae modd dweud bod elfen o hyn o ganlyniad i'r buddsoddiad helaeth parhaus yn adfywiad canol ein trefi.

Cyfradd busnesau newydd Rhondda Cynon Taf.

Dyw'r adeg y mae cyfradd busnesau newydd yn cael ei rhyddhau ddim yn cyfateb i'r flwyddyn ariannol/cyfnod monitro'r AMB. Caiff data ei ryddhau tua 11 o fisoedd ar ôl y cyfnod y mae'n cyfeirio ato. Yn sgil hyn, mae'r data diweddaraf yn disgrifio blwyddyn galendr 2017, ac yn y cyfnod hwnnw 2,935 oedd y gyfradd busnesau newydd. Mae hon yn ffigur uwch na'r ffigur ar gyfartaledd ymhlith awdurdodau de ddwyrain Cymru yn ystod yr un flwyddyn, sef 876.5. Mae hefyd yn cynrychioli cynnydd cadarnhaol o'i gymharu â blynyddoedd blaenorol gyda 1,240 o fusnesau newydd yn 2016, 925 yn 2015, 790 yn 2014, 785 yn 2013 a 505 yn 2012.

6. Cyflogaeth	
Targed y GG	Dangosydd y GG
Cynyddu cyfleoedd i weithio o fewn y Fwrdeistref Sirol.	Y ganran y cynyddodd swyddi fesul sector/y gostyngodd y nifer o bobl sy'n economaidd anweithgar.

	Y ganran o bobl oedran gweithio sy'n gweithio.
Canlyniadau Monitro	
2018-2019 - Roedd 20.6% o'r holl bobl oedran gweithio yn Rhondda Cynon Taf yn economaidd anweithgar (ac eithrio myfyrwyr); 70.8% oedd cyfradd gyflogaeth yn Rhondda Cynon Taf (o bobl 16-64 oed) (Stats Cymru). 2017-2018 - Roedd 22.1% o'r holl bobl oedran gweithio yn Rhondda Cynon Taf yn economaidd anweithgar (ac eithrio myfyrwyr); 70.5% oedd cyfradd gyflogaeth yn Rhondda Cynon Taf (o bobl 16-64 oed) (Stats Cymru). 2016-2017 - Roedd 23.0% o'r holl bobl oedran gweithio yn Rhondda Cynon Taf yn economaidd anweithgar (ac eithrio myfyrwyr); 69.4% oedd cyfradd gyflogaeth yn Rhondda Cynon Taf (o bobl 16-64 oed) (Stats Cymru). 2015-2016 - Roedd 21.4% o'r holl bobl oedran gweithio yn Rhondda Cynon Taf yn economaidd anweithgar (ac eithrio myfyrwyr); 69.7% oedd cyfradd gyflogaeth yn Rhondda Cynon Taf (o bobl 16-64 oed) (Stats Cymru). 2014-2015: - Roedd 23.5% o'r holl bobl oedran gweithio yn Rhondda Cynon Taf yn economaidd anweithgar; 67.4% oedd cyfradd gyflogaeth yn Rhondda Cynon Taf (o bobl 16-64 oed) (Stats Cymru). 2013–2014: - Roedd 19.7% o'r holl bobl oedran gweithio yn Rhondda Cynon Taf yn economaidd anweithgar;	

- 68.20% oedd cyfradd gyflogaeth yn Rhondda Cynon Taf (o bobl 16-64 oed) (Stats Cymru).

2012–2013:

- Roedd 21.4% o'r holl bobl oedran gweithio yn Rhondda Cynon Taf yn economaidd anweithgar;
- 62.5% oedd cyfradd gyflogaeth yn Rhondda Cynon Taf. (o bobl 16-64 oed) (Stats Cymru).

2011–2012:

- Roedd 25.3% o'r holl bobl oedran gweithio yn Rhondda Cynon Taf yn economaidd anweithgar;
- 63.5% oedd cyfradd gyflogaeth yn Rhondda Cynon Taf (o bobl 16-64 oed) (Stats Cymru).

2010-2011:

- Roedd 25.6% o'r holl bobl oedran gweithio yn Rhondda Cynon Taf yn economaidd anweithgar;

Mae 'Stats Cymru' yn dangos y bu gostyngiad o 1.5% yn y nifer o bobl oedran gweithio (16-64 oed) sy'n economaidd anweithgar yn Rhondda Cynon Taf ers y llynedd. Dyw'r ffigur ddim yn cynnwys myfyrwyr. Mae'r gyfradd ddiweithdra wedi lleihau 0.3% o'i chymharu â'r gyfradd o'r un cyfnod y llynedd, ond hon yw un o'r cyfraddau uchaf yn ystod cyfnod y cynllun. Ar y cyfan, ers dechrau cyfnod y cynllun, mae'r ddwy gyfradd wedi gwella'n fawr, yn arbennig y gyfradd o ran y nifer sy'n gweithio. Ers 2010-2011, mae'r gyfradd wedi cynyddu 7.3%.

7. Cludiant	
<i>Targed y GG</i>	<i>Dangosydd y GG</i>
• Lleoli datblygiadau newydd mewn modd sy'n hwyluso ac yn hybu dewisiadau teithio cynaliadwy.	• y ganran [neu nifer absoliwt o] ddatblygiadau trafnidiaeth gynaliadwy. • Data Teithio i'r Gwaith o Gyfrifiad 2011. Mesur o'r cynnydd mewn gwasanaethau a defnyddwyr o wasanaethau bws lleol.

Canlyniadau Monitro	
Atebion Teithio Cynaliadwy Yn ystod cyfnod monitro 2018–2019, cafwyd 3 datblygiad arall at ddibenion cynnig atebion teithio cynaliadwy. Roedd pob un o'r tri yn Gynllun Teithio. Mae'r canlyniadau canlynol yn dod o Ddangosydd Lleol 10 (uchod) sy'n trafod pellter datblygiadau newydd o drafnidiaeth a gwasanaethau trafndiaeth gyhoeddus bresennol; Ebrill 2018 – Mawrth 2019 • Mae 99.61% o'r holl dai newydd a gafodd ganiatâd yn ystod 2018–2019 yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy. • Mae 100% (11 o 11) o'r holl leoliadau cyflogaeth newydd a gafodd ganiatâd yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy. • Mae pob un o'r datblygiadau manwerthu newydd a gafodd ganiatâd (20 o 20) yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy. Ebrill 2017-Mawrth 2018 • Mae 99.82% o'r holl dai newydd a gafodd ganiatâd yn ystod 2016–2017 yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy. • Mae 100% (12 o 12) o'r holl leoliadau cyflogaeth newydd a gafodd ganiatâd yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy. • Mae pob un o'r 23 o ddatblygiadau manwerthu newydd a gafodd ganiatâd yn hygyrch ac o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy. Mae modd dadlau bod y rhain yn ganlyniad i weithredu safleoedd wedi'u dynodi yn y CDLI yn llwyddiannus ac i reoli datblygiadau yn llwyddiannus yn y Fwrdeistref Sirol. Teithio i'r Gwaith. Mae'r data Teithio i'r Gwaith yn dod o Gyfrifiad 2011. Does dim gwybodaeth fwy diweddar ar gyfer 2018-2019 oherwydd hynny. Er gwybodaeth, dyma'r data a gafwyd gan gyfanswm o 172,047 o breswylwyr rhwng 16 a 74 oed; Car Preifat, Beic Modur/Tacsi/Fan - 46.0% Trafnidiaeth Gyhoeddus - 4.8% Cerdded - 5.0% Seiclo/Arall - 0.5% Gweithio gartref - 1.6%	

Dangosodd y data nad oedd 42.3% o'r bobl a gymerodd ran yn yr arolwg yn gweithio am resymau amrywiol.

Car Preifat/Beic Modur/Tacsi/Fan oedd y modd mwyaf cyffredin o deithio i'r gwaith. Bydd y CDLI yn parhau i ymdrechu i gymeradwyo datblygiadau mewn lleoliadau cynaliadwy, ac i ddarparu amrywiaeth o foddau o deithio ar gyfer pobl.

Gwasanaethau Bysiau Lleol a'u defnyddwyr.

Mae'r nifer o wasanaethau bws lleol wedi gostwng o 66 i 69 ers y llynedd. Mae'r tri gwasanaeth ychwanegol yn cynnwys Pentre i Dreorci (dw y daith y dydd ar ddydd Mawrth a dydd Iau), Carnetown i Aberdâr (dw y daith y dydd ar ddydd Gwener) a Bryntirion i Bontypridd (dw y daith y dydd ar ddydd Sadwrn). Mae newidiadau wedi bod i'r un deg tri gwasanaeth cyfredol, gan gynnwys estyniad i'r llwybrau, gan gynnwys arhosiadau ychwanegol ac oriau gwasanaeth hirrach/byrrach.

Mae preswylwyr lleol wedi gofyn sawl gwaith ynghylch cynnal gwasanaethau newydd mewn ystadau tai newydd. Yn anffodus, mae darparwyr gwasanaethau bysiau yn aml yn anfodlon cynnig gwasanaeth mewn ystadau newydd, yn enwedig pan nad oes ond un ffordd i mewn/allan. Yr effaith bosibl ar amserlenni yw'r rheswm sydd wedi cael ei awgrymu dros hyn.

Mae'r rhan fwyaf o wasanaethau bysiau yn wasanaethau masnachol. Oherwydd bod yr wybodaeth yn sensitif yn fasnachol, dyw darparwyr y gwasanaethau ddim yn rhoi data defnydd i ni.

8. Amgylchedd Adeiledig	
Targed y GG	Dangosydd y GG
Hyrwyddo safonau dylunio uwch ac annog y gymuned i gymryd rhan yn y broses cynllunio.	Y ganran (neu'r nifer o) ddatblygiadau ac adeiladau newydd sy'n bodloni gofynion BREEAM a/neu'r Cod ar gyfer Cartrefi Cynaliadwy.
Canlyniadau Monitro	
Cafodd proses statudol Codau ar gyfer Cartrefi Cynaliadwy ei ddileu yn ystod y flwyddyn monitro flaenorol, ac felly dyw hi ddim yn cael ei monitro bellach.	

9. Tirwedd

<i>Targed y GG</i>	<i>Dangosydd y GG</i>
Diogelu gwerth y dirwedd yn Rhondda Cynon Taf.	Y nifer o Ardaloedd Tirwedd Arbennig y mae gwaith datblygu yn effeithio arnyn nhw.
Canlyniadau Monitro	
Roedd pedwar datblygiad adeilad newydd a gafodd ganiatâd o fewn Ardaloedd Tirwedd Arbennig (ATA) wedi'u dynodi yn ystod 2018-2019. Roedd un ar gyfer annedd gweithiwr amaethyddol dros dro yn Aberpennar, dau ar gyfer annedd newydd yn Aberpennar a Meisgyn, Pont-y-clun a'r olaf ar gyfer adeilad amaethyddol ar fferm yn Nhonysguboriau. Aseswyd yr holl geisiadau o ran dyluniad ac effaith weledol ac ystyriwyd eu bod yn dderbyniol yng nghyd-destun y CLG.	

10. Bioamrywiaeth	
<i>Targed y GG</i>	<i>Dangosydd y GG</i>
Diogelu bioamrywiaeth a bioamrywiaeth yr ardal.	Y nifer o Safleoedd o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig (SDdGA) ac o Ardaloedd Cadwraeth Arbennig (ACA) yn y Fwrdeistref Sirol sydd ag 1 nodwedd cymhwyso neu fwy sydd mewn cyflwr annymunol. Yn ogystal â hyn, y nifer o safleoedd SINC sy'n cael eu colli oherwydd datblygiad a'r nifer o gynlluniau lliniaru sy'n cael eu cadarnhau yn flynyddol.
Canlyniadau Monitro	
Yn ystod 2018-2019, does dim cynlluniau sydd wedi effeithio ar SINC penodol. Cynghorodd Cyfoeth Naturiol Cymru yn y canlyniadau monitro diweddaraf fod 15 Safle o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig biolegol (neu gymysg o elfennau biolegol a daearegol) a 3 Ardal Gadwraeth Arbennig yn Rhondda Cynon Taf (yn gyfan gwbl neu'n rhannol). Mae'r canlyniadau ar gyfer y flwyddyn fonitro 2018-2019 yn nodi bod gan 7 o'r Safleoedd o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig a 2 Ardal Gadwraeth Arbennig un neu fwy o'u nodweddion cymwys mewn cyflwr anffafriol. Ar y llaw arall, mae gan 7 o'r Safleoedd o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig ac 1 Ardal	

Gadwraeth Arbenigo leiaf 1 nodwedd mewn cyflwr dymunol neu niwtral, ac mae 1 mewn cyflwr amhenodol. Serch hynny, mae CNC yn nodi bod cyfnodau monitro yn amrywio rhwng 3 a 6 mlynedd yn ddibynnol ar y cynefin, felly mae'n bosibl bod statws rhai Safle o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig wedi newid. Dylid nodi bod y glaswelltir niwtral ar Safle o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig Bryn Carnau wedi cael ei fonitro, fodd bynnag dydy'r canlyniadau ddim ar gael eto. Byddwn ni'n adrodd ar y rhain yn 2019-2020.

Bydd y Cyngor yn parhau i fonitro'r targed ar sail yr wybodaeth sydd ar gael mewn perthynas â'r SINC. Bydd yn manteisio ar y cyfle i drafod ffyrdd o gael data gwell am safleoedd SDdGA ac ACA â CNC.

11. Dŵr	
Targed y GG	Dangosydd y GG
- Hyrwyddo rheolaeth adnoddau dŵr gynaliadwy. - Lleihau risg pobl ac eiddo o lifogydd, cynnal y gorlifdir ac osgoi caniatáu datblygiadau mewn ardaloedd risg llifogydd.	- Y ganran [neu'r rhif yn gyfran o'r cyfanswm] o ddatblygiadau newydd o 5 annedd neu fwy sydd â systemau draenio cynaliadwy integredig. - Cyfran y datblygiadau newydd ar orlifdir Dosbarth C1 ac C2 o'r holl ddatblygiadau sydd wedi cael caniatâd yn groes i NCT 15.
Canlyniadau Monitro	
Yn ystod 2018–2019, cafodd 90 o anheddau ganiatâd a oedd yn cynnwys systemau draenio cynaliadwy yn rhan o'r cynlluniau arfaethedig. 272 oedd y cyfanswm o geisiadau i adeiladu 5 annedd neu fwy a gafodd ganiatâd yn 2018-2019. Fodd bynnag, dylid nodi bod yr holl ddatblygiadau newydd sydd â mwy nag un tŷ annedd neu le mae'r ardal adeiladu'n 100 metr sgwâr neu'n fwy, ar 7 Ionawr 2019, angen systemau draenio cynaliadwy ar gyfer dŵr wyneb. Y ddeddfwriaeth sy'n gofyn am hyn yw Atodlen 3 y Ddeddf Rheoli Llifogydd a Dŵr (2010). Yn ystod 2018-2019, cafodd caniatâd ei roi ar gyfer 54 o anheddau o fewn parth perygl llifogydd C1 neu C2. Fodd bynnag, ym mhob achos, Cyfoeth Naturiol Cymru a gytunodd ar yr asesiadau canlyniadau llifogydd.	

12. Newid Hinsawdd																																																																					
Targed y GG		Dangosydd y GG																																																																			
Lleihau allyriadau nwyon tŷ gwyr.		Y ganran o newid o allyriadau carbon deuocsid gan ddiwydiant/masnach, cartrefi, trafnidiaeth ffordd ac at ei gilydd fesul person.																																																																			
Canlyniadau Monitro																																																																					
Mae'r tabl isod yn dangos Ffigurau Carbon Deuocsid yr Awdurdod Lleol (Medi 2016) mewn cilotonau CO₂ fesul capita. Dyma'r data diweddaraf; cafodd ei gyhoeddi ym mis Mehefin 2019. <table><tr><th>Rhondda Cynon Taf</th><th>Diwydiant/Masnach</th><th>Domestig</th><th>Trafnidiaeth</th><th>Cyfanswm</th></tr><tr><td>2005</td><td>2.3</td><td>2.5</td><td>2.1</td><td>6.8</td></tr><tr><td>2006</td><td>2.3</td><td>2.5</td><td>2.1</td><td>6.8</td></tr><tr><td>2007</td><td>2.2</td><td>2.4</td><td>2.1</td><td>6.6</td></tr><tr><td>2008</td><td>2.0</td><td>2.4</td><td>2.0</td><td>6.4</td></tr><tr><td>2009</td><td>1.8</td><td>2.2</td><td>1.9</td><td>5.8</td></tr><tr><td>2010</td><td>1.9</td><td>2.3</td><td>1.9</td><td>6.1</td></tr><tr><td>2011</td><td>1.7</td><td>2.2</td><td>1.9</td><td>5.6</td></tr><tr><td>2012</td><td>1.7</td><td>2.1</td><td>1.9</td><td>5.7</td></tr><tr><td>2013</td><td>1.7</td><td>2.1</td><td>1.8</td><td>5.5</td></tr><tr><td>2014</td><td>1.6</td><td>1.7</td><td>1.9</td><td>5.3</td></tr><tr><td>2015</td><td>1.4</td><td>1.6</td><td>1.8</td><td>4.9</td></tr><tr><td>2016</td><td>1.3</td><td>1.4</td><td>1.9</td><td>4.6</td></tr></table>					Rhondda Cynon Taf	Diwydiant/Masnach	Domestig	Trafnidiaeth	Cyfanswm	2005	2.3	2.5	2.1	6.8	2006	2.3	2.5	2.1	6.8	2007	2.2	2.4	2.1	6.6	2008	2.0	2.4	2.0	6.4	2009	1.8	2.2	1.9	5.8	2010	1.9	2.3	1.9	6.1	2011	1.7	2.2	1.9	5.6	2012	1.7	2.1	1.9	5.7	2013	1.7	2.1	1.8	5.5	2014	1.6	1.7	1.9	5.3	2015	1.4	1.6	1.8	4.9	2016	1.3	1.4	1.9	4.6
Rhondda Cynon Taf	Diwydiant/Masnach	Domestig	Trafnidiaeth	Cyfanswm																																																																	
2005	2.3	2.5	2.1	6.8																																																																	
2006	2.3	2.5	2.1	6.8																																																																	
2007	2.2	2.4	2.1	6.6																																																																	
2008	2.0	2.4	2.0	6.4																																																																	
2009	1.8	2.2	1.9	5.8																																																																	
2010	1.9	2.3	1.9	6.1																																																																	
2011	1.7	2.2	1.9	5.6																																																																	
2012	1.7	2.1	1.9	5.7																																																																	
2013	1.7	2.1	1.8	5.5																																																																	
2014	1.6	1.7	1.9	5.3																																																																	
2015	1.4	1.6	1.8	4.9																																																																	
2016	1.3	1.4	1.9	4.6																																																																	
Yn ôl data DECC, mae allyriadau Co2 ym Mwrdeistref RhCT fesul person wedi lleihau'n raddol ers 2005. Yn gyffredinol, mae hyn wedi arwain at leihad cyson mewn allyriadau cyffredinol o 5.3 (2014) i 4.6 (2016). Mae'r data diweddaraf yn dangos y bu gostyngiad mewn cyfanswm allyriadau ym mhob sector; diwydiant/masnachol, domestig a thrafnidiaeth. Mae'r data uchod wedi newid ychydig ers 2013 gan ei fod yn cyfeirio at yr holl drafnidiaeth yn hytrach na thrafnidiaeth ffyrdd yn unig.																																																																					

13. Ynni	
Targed y GG	Dangosydd y GG

• Gwella effeithlonrwydd ynni a defnyddio cymaint o ynni adnewyddadwy â phosibl. • Hybu gwaith dylunio ynni effeithlon ar gyfer datblygiadau.	• Cyfanswm yr ynni y mae modd ei gynhyrchu yn sgil datblygiadau Ynni Adnewyddadwy (MW) yn Ardaloedd Chwilio Strategol yn flynyddol. • Y ganran [neu'r gyfran] o ddatblygiadau ac adeiladau newydd sy'n bodloni gofynion BREEAM a/neu Safonau'r Cod ar gyfer Cartrefi Cynaliadwy.	
Canlyniadau Monitro	MW wedi'i osod	BREEAM/CfSH
Dyluniad Ynni Effeithlon Mae dadansoddiad o'r canlyniadau mewn perthynas â datblygiadau ac adeiladau sy'n bodloni gofynion BREEAM a/neu Safonau'r Cod ar gyfer Cartrefi Cynaliadwy uchod o dan Ddangosydd 8 y GG. Ebrill 2018 – Mawrth 2019 Cafodd proses statudol Codau ar gyfer Cartrefi Cynaliadwy ei ddileu yn ystod blwyddyn fonitro 2015-2016, ac felly dyw hi ddim yn cael ei monitro bellach. Ynni Adnewyddadwy. Chafodd dim byd ei osod o fewn ffin Ardal Chwilio Strategol F yn ystod 2018-2019.		

14. Tir a Phridd	
Targed y GG	Dangosydd y GG
Cynyddu'r gyfran o ddatblygiadau sydd ar dir a gafodd ei ddatblygu o'r blaen.	Y ganran o dai fforddiadwy newydd sy'n cael eu hadeiladu yn ystod y flwyddyn o'r holl dai sy'n cael eu hadeiladu yn ystod y flwyddyn.
Canlyniadau Monitro	
2018-2019 Cafodd 386 o anheddau eu cwblhau yn ystod 2018-2019 yn Rhondda Cynon Taf ac roedd 289 ohonyn nhw ar dir a gafodd ei ddatblygu o'r blaen, neu 74.87%.	

2017-2018

- Cafodd 552 o anheddau eu cwblhau ac roedd 400 ohonyn nhw ar dir a gafodd ei ddatblygu o'r blaen, neu 72.46%.

2016-2017

- Cafodd 716 o anheddau eu cwblhau ac roedd 429 ohonyn nhw ar dir a gafodd ei ddatblygu o'r blaen, neu 59.9%.

2015-2016

- Cafodd 569 o anheddau eu cwblhau ac roedd 213 ohonyn nhw ar dir a gafodd ei ddatblygu o'r blaen, neu 37%.

2014-2015

- Cafodd 553 o anheddau eu cwblhau ac roedd 350 ohonyn nhw ar dir a gafodd ei ddatblygu o'r blaen, neu 63.3%.

2013-2014

- Cafodd 534 o anheddau eu cwblhau ac roedd 287 ohonyn nhw ar dir a gafodd ei ddatblygu o'r blaen, neu 53.7%.

2012-2013

- Cafodd 414 o anheddau eu cwblhau ac roedd 195 ohonyn nhw ar dir a gafodd ei ddatblygu o'r blaen, neu 47.1%.

2011-2012

- Cafodd 357 o anheddau eu cwblhau ac roedd 203 ohonyn nhw ar dir a gafodd ei ddatblygu o'r blaen, neu 56.8%.

2010-2011

- Cafodd 462 o anheddau eu cwblhau ac roedd 289 ohonyn nhw ar dir a gafodd ei ddatblygu o'r blaen, neu 62.5%.

Mae'r dangosydd yn awgrymu y bu cynnydd yn y datblygiadau a gafodd eu cwblhau ar dir llwyd, neu dir a oedd wedi'i ddatblygu o'r blaen, dros y blynyddoedd diwethaf - o 37% yn 2015-2016 i 59.9% yn 2016-2017, ac i 74.87% yn y cyfnod monitro yma. Mae hyn yn welliant amlwg ar gyflawniadau blynyddoedd blaenorol. Bydd y CDLI yn parhau i gefnogi ailddefnyddio tir i'w ddatblygu yn unol â gweledigaeth Llywodraeth Cymru.

15. Gwastraff	
Targed y GG	Dangosydd y GG
- Lleihau'r tunelli o wastraff sy'n cael ei dirlenwi. - Symud gwastraff i fyny'r Hierarchaeth Wastraff.	- Y ganran o wastraff trefol sy'n cael ei dirlenwi. - Y ganran o wastraff trefol sy'n cael ei aildddefnyddio/ei ailgylchu.
Canlyniadau Monitro	
Ebrill 2018 – Mawrth 2019 1.97% wedi'i dirlenwi; 0.98% wedi'i aildddefnyddio; 45.02% wedi'i ailgylchu; 46.14% wedi'i ddefnyddio yn y broses o adfer ynni; 15.01% wedi'i gompostio. Y ganran o wastraff trefol a gafodd ei gasglu gan awdurdodau lleol a'i baratoi ar gyfer ei aildddefnyddio a/neu'i ailgylchu, gan gynnwys gwastraff bio wedi'i ddioli sy'n cael ei gompostio neu'i drin yn fiolegol mewn modd arall yn 2018-2019 oedd 61.01%. Mae hyn yn debyg i'r gyfradd ar gyfer 2017-2018, sef 61.31% ar gyfer y flwyddyn fonitro. Ebrill 2017-Mawrth 2018 1.76% wedi'i dirlenwi; 0.79% wedi'i aildddefnyddio; 45.99% wedi'i ailgylchu; 45.98% wedi'i defnyddio yn y broses o adfer ynni; 14.53% wedi'i gompostio. Y ganran o wastraff y fwrdeistref a gafodd ei gasglu gan yr awdurdod a'i baratoi ar gyfer ei aildddefnyddio ac/neu'i ailgylchu, gan gynnwys gwastraff bio wedi'i ddioli sy'n cael ei gompostio neu'i drin yn fiolegol mewn modd arall yn 2017-2018 oedd 61.31% Ebrill 2016-Mawrth 2017 2.12% wedi'i dirlenwi;	

- 0.71% wedi'i aildddefnyddio;
- 49.72% wedi'i ailgylchu;
- 41.92% wedi'i ddefnyddio yn y broses o adfer ynni;
- 14.25% wedi'i gompostio.

Ebrill 2015-Mawrth 2016

- 22.59% wedi'i dirlenwi;
- 0.56% wedi'i aildddefnyddio;
- 46.29% wedi'i ailgylchu;
- 25.95% wedi'i defnyddio yn y broses o adfer ynni;
- 13.64% wedi'i gompostio.

Ebrill 2014-Mawrth 2015

- 35.01% wedi'i dirlenwi;
- 0.56% wedi'i aildddefnyddio;
- 42.23% wedi'i ailgylchu;
- 15.00% wedi'i ddefnyddio yn y broses o adfer ynni;
- 11.28% wedi'i gompostio.

Ebrill 2013-Mawrth 2014

- 41.56% wedi'i dirlenwi;
- 0.49% wedi'i aildddefnyddio;
- 38.20% wedi'i ailgylchu;
- 9.14% wedi'i ddefnyddio yn y broses o adfer ynni;
- 10.61% wedi'i gompostio.

Ebrill 2012-Mawrth 2013

- 38.4% wedi'i dirlenwi;
- 0.39% wedi'i aildddefnyddio;
- 35.18% wedi'i ailgylchu;
- 17.42% wedi'i ddefnyddio yn y broses o adfer ynni;
- 8.6% wedi'i gompostio.

Mae canlyniadau'r dangosydd hwn yn dangos gostyngiad clir a chadarnhaol yng nghanran y gwastraff a gafodd ei anfon i safleoedd tirlenwi rhwng 2015-2016 a 2017-2018. Roedd gostyngiad o 20.83% yn y ffigur. Caiff ei nodi bod swm y gwastraff a aeth i'r safle tirlenwi yn 2018-2019 wedi cynyddu ychydig o 1.76% yn 2017-2018 i 1.97% yn 2018-2019. Mae ffigurau ailgylchu wedi parhau i fod yn debyg iawn eleni, fel y mae'r swm o wastraff sydd wedi'i ddefnyddio yn y broses o adfer ynni a'i gompustio. Ar y cyfan, mae RhCT yn cyflawni'n dda iawn o ran rheoli gwastraff gyda dim ond 1.97% o gyfanswm gwastraff RhCT yn mynd i'r safle tirlenwi yn ystod y flwyddyn fonitro. Felly, ystyrir bod y Cyngor yn parhau i fodloni'r dangosydd yma

16. Mwynau	
Targed y GG	Dangosydd y GG
Cynnydd yn y ganran o ffynonellau agregau eilaidd ac wedi'u hailgylchu ar gyfer yr holl ddatblygiadau.	Y nifer o achosion o waith sy'n cael caniatâd i gloddio am agregau crai yn unol â'r Datganiad Technegol Rhanbarthol ar gyfer Agregau.
Canlyniadau Monitro	
Chafodd dim gwaith ganiatâd i gloddio am agregau crai yn ystod 2018–2019. Parhaodd gwaith cynhyrchu agregau yn Rhondda Cynon Taf yng Nghwarel Craig yr Hesg ym Mhontypridd ac yng nghwareli Forest Wood ger Pont-y-clun. Mae'r Cyngor yn ystyried cais i ymestyn Cwarel Craig yr Hesg, Pontypridd i'r gorllewin ar hyn o bryd. Byddai hyn yn galluogi gwaith cloddio graddol am 10 miliwn o dunelli o dywodfaen pennant ac mae'r cais hefyd yn cynnwys cynllun i adfer y cwarel yn gyffredinol.	

17. Ansawdd Aer							
Targed y GG				Dangosydd y GG			
Cynnal a gwella ansawdd aer.				Y ganran o ostyngiad yn y llygryddion sy'n cael eu monitro drwy Ardal Rheoli Ansawdd Aer (AQMA) (NOx, NO2, PM10).			
Canlyniadau Monitro							
2018 2019	–	Nifer o ardaloedd (AQMA)	Nifer o safleoedd	NO2 ar gyfartaledd	% newid	Cyfran NO2 gwaethaf yn yr Ardaloedd	Newid (%)

		<i>yn yr Ardaloedd</i>	<i>yn yr Ardaloedd</i>			
Cwm Rhondda	5	361	43.14	-12.8%	44.75	-14.6%
Cwm Cynon	3	500	37.20	-14.4%	39.97	-24.2%
Taf-Elái	8	399	34.41	8.3%	38.31	-6.2%
Cyfanswm	16	1260	43.47	0.0%	48.66	0.0%
2017–2018	<i>Nifer o ardaloedd (AQMAS)</i>	<i>Nifer o safleoedd yn yr Ardaloedd</i>	<i>NO2 ar gyfartaledd yn yr Ardaloedd</i>	<i>% newid</i>	<i>Cyfran NO2 gwaethaf yn yr Ardaloedd</i>	<i>Newid (%)</i>
Cwm Rhondda	5	361	54.27	8.9%	52.41	7.1%
Cwm Cynon	3	500	48.41	10.3%	52.74	10.7%
Taf-Elái	8	399	41.76	10.1%	40.84	10.2%
Cyfanswm	16	1260	48.15	9.7%	48.66	9.3%
2016-2017	<i>Nifer o ardaloedd (AQMAS)</i>	<i>Nifer o safleoedd yn yr Ardaloedd</i>	<i>NO2 ar gyfartaledd yn yr Ardaloedd</i>	<i>% newid</i>	<i>Cyfran NO2 gwaethaf yn yr Ardaloedd</i>	<i>Newid (%)</i>
Cwm Rhondda	4	341	54.27	5.9%	56.40	7.9%
Cwm Cynon	3	500	48.41	11.6%	59.07	12.1%
Taf-Elái	8	403	41.76	5.2%	45.46	1.2%
Cyfanswm	15	1244	48.15	7.5%	53.64	7.4%
2015-2016	<i>Nifer o ardaloedd (AQMAS)</i>	<i>Nifer o safleoedd yn yr Ardaloedd</i>	<i>NO2 ar gyfartaledd yn yr Ardaloedd</i>	<i>% newid</i>	<i>Cyfran NO2 gwaethaf yn yr Ardaloedd</i>	<i>Newid (%)</i>

Cwm Rhondda	4	341	51.23	-0.9%	52.29	8.3%
Cwm Cynon	3	500	43.39	-5.3%	52.69	0.4%
Taf-Elái	8	403	39.68	-2.75%	44.91	-4.3%
Cyfanswm	15	1244	44.76	0.9%	49.96	-4.2%
2014-2015	<i>Nifer o ardaloedd (AQMAS)</i>	<i>Nifer o safleoedd yn yr Ardaloedd</i>	<i>NO2 ar gyfartaledd yn yr Ardaloedd</i>	<i>% newid</i>	<i>Cyfran NO2 gwaethaf yn yr Ardaloedd</i>	<i>Newid (%)</i>
Cwm Rhondda	4	341	52.14	-12.5%	57.05	-8.5%
Cwm Cynon	3	500	41.21	-13.38%	52.47	-11.7%
Taf-Elái	7	396	40.80	-4.8%	46.94	-17.5%
Cyfanswm	14	1237	44.72	-10.7%	52.15	-12.4%
2013-2014	<i>Nifer o ardaloedd (AQMAS)</i>	<i>Nifer o safleoedd yn yr Ardaloedd</i>	<i>NO2 ar gyfartaledd yn yr Ardaloedd</i>	<i>% newid</i>	<i>Cyfran NO2 gwaethaf yn yr Ardaloedd</i>	<i>Newid (%)</i>
Cwm Rhondda	4	453	59.61	26.9%	62.38	27.3%
Cwm Cynon	3	381	47.79	27.9%	59.40	31.2%
Taf-Elái	6	825	42.85	17.9%	56.88	23.4%
Cyfanswm	13	1659	50.09	24.5%	59.55	27.3%
2012-2013	<i>Nifer o ardaloedd (AQMAS)</i>	<i>Nifer o safleoedd yn yr Ardaloedd</i>	<i>NO2 ar gyfartaledd yn yr Ardaloedd</i>	<i>% newid</i>	<i>Cyfran NO2 gwaethaf yn yr Ardaloedd</i>	<i>Newid (%)</i>
Cwm Rhondda	4	453	46.98	3.8%	49.00	-3.4%
Cwm Cynon	3	381	37.36	-9.0%	45.27	-5.0%
Taf-Elái	6	825	36.34	-10.0%	46.08	-17.6%

Cyfanswm	13	1659	40.23	-3.8%	46.78	-9.0%
2011–2012	<i>Nifer o ardaloedd (AQMA's)</i>	<i>Nifer o safleoedd yn yr Ardaloedd</i>	<i>NO2 ar gyfartaledd yn yr Ardaloedd</i>	<i>% newid</i>	<i>Cyfran NO2 gwaethaf yn yr Ardaloedd</i>	<i>Newid (%)</i>
Cwm Rhondda	4	467	45.28	-10.43%	50.72	-4.12%
Cwm Cynon	3	313	41.05	-6.06%	47.64	0.72%
Taf-Elái	6	808	40.36	-14.49%	55.94	7.99%
Cyfanswm	13	588	41.8	-11.81%	55.94	9.47%

Yn ystod 2018-2019, roedd swm yr NO2 yn y Fwrdeistref wedi parhau'r un fath ag yn 2017-2018, sef 9.3%, cynnydd o'r 7.4% yn 2016-17. Er gwaethaf hyn, mae'r ffigurau uchod yn taflu goleuni ar fuddion yr AQMA's a manteision monitro'u heffeithiolrwydd o hyd.

Adolygiad Cydymffurfiaeth Manwl o Gynigion Monitro yng Nghyfarwyddeb yr AAS

		Gofynion Cyfarwyddeb yr AAS	Cydymffurfio?	Cyfeirio at fesurau monitro arfaethedig?
	Mesurau monitro			
1	Mae mesurau arfaethedig ar gyfer monitro yn glir, ymarferol ac yn gysylltiedig â'r dangosyddion a'r amcanion sydd wedi'u cynnwys yn yr AAS.	Cyfarwyddeb 2001/42/EC Erthygl 5 (1) i.	Ydy	Ydy
2	Caiff monitro ei ddefnyddio, pan fo'n briodol, yn ystod cyfnod gweithredu'r cynllun neu'r rhaglen i gyweirio diffygion yng ngwybodaeth sylfaenol yr AAS.	Cyfarwyddeb 2001/42/EC Erthygl 10.	Ydy	Ydy
3	Mae monitro yn ei gwneud yn bosibl nodi effeithiau negyddol yn gynnar. (Gallai hyn gynnwys amcangyfrifon sy'n cael eu profi'n anghywir).		Ydy	Ydy
4	Caiff camau eu gweithredu mewn ymateb i effeithiau negyddol sylweddol.		Ydy	Ydy

6 CASGLIAD AC ARGYMHELLION

- 2.1 AMR 2019 yw'r wythfed adroddiad monitro i gael ei baratoi ers mabwysiadu CDLI Rhondda Cynon Taf ym mis Mawrth 2011. Mae canfyddiadau'r AMB yn gyfle pwysig i'r Cyngor asesu effeithiolrwydd y Cynllun.
- 2.2 Yn rhan o fframwaith monitro CDLI Rhondda Cynon Taf y mae ystyried 5 ffactor allweddol yn fanwl. Yn ogystal â hyn, mae CDLI Cymru 2005 yn ei gwneud yn ofynnol ystyried 7 ffactor ychwanegol wrth fonitro Cynlluniau Datblygu Lleol. Er y drafodaeth fras ynghylch y broses monitro uchod, mae'r adran ganlynol yn cynnwys casgliadau ohoni, gan fynd i'r afael â gofynion y fframweithiau monitro yma.

Fframwaith Monitro CDLI Rhondda Cynon Taf

- 2.3 Mae ymatebion i'r holl ffactorau asesu sydd wedi'u nodi yn y CDLI wedi'u hamlinellu isod:

1) A fu newidiadau sylweddol mewn polisi neu ddeddfwriaeth genedlaethol?

- 2.4 Bu nifer o newidiadau a newidiadau arfaethedig gweddol fawr i bolisi, canllawiau a deddfwriaeth genedlaethol, ac mae trafodaeth yn eu cylch yn adran 3 o'r adroddiad yma. Yn bennaf, mae hyn yn cynnwys Polisi Cynllunio Cymru newydd (Rhifyn 10), sy'n canolbwyntio ar drosi'r Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) yn bolisi cynllunio, gan ganolbwyntio'n benodol ar greu lleoedd. Mae'r newidiadau i'r polisi a'r fframwaith deddfwriaethol ers 2015 bellach yn cael eu hystyried yn ddigon sylweddol i warantu adolygiad o'r CDLI/CDLI newydd.

2) A fu newidiadau allanol sylweddol?

- 2.5 Dydyn ni ddim o'r farn bod unrhyw newidiadau sylweddol yn y cyd-destun sosio-economaidd allanol sydd wedi effeithio ar y broses o weithredu'r CDLI er ei fabwysiadu sy'n galw am adolygiad o'r CDLI. Fodd bynnag, rydym yn cydnabod bod gwelliannau calonogol, er eu bod yn fach, yn yr economi ac yn y diwydiant adeiladu tai, er y gallai hyn newid pan fydd y DU yn gadael yr Undeb Ewropeaidd.
- 2.6 Mae Mynegrif Amddifadedd Lluosog ar gyfer Cymru 2014 yn dangos na fu ond ychydig o newid yn rhanbarth de ddwyrain Cymru, ac mai ef yw'r rhanbarth mwyaf tlawd yng Nghymru o hyd. Mae hyn yn amlwg yn dueddiad y bydd raid i'r CDLI barhau i ymateb iddo yn ei gynigion a pholisïau. Bydd y mynegai nesaf yn cael ei gyhoeddi yn hydref 2019, a bydd angen ei ystyried yn rhan o unrhyw gynllun adolygu/cynllun adolygu.
- 2.7 Mae adran 3 yn rhoi amlinelliad pellach am yr amodau economaidd y mae'r CDLI yn cael ei weithredu. Mae'n ymddangos bod yr economi yn gwella, fel y

mae modd ei weld ym mhrisiau tŷ; y nifer o fusnesau newydd ar gyfartaledd a'r nifer y bobl sydd mewn gwaith. Gan ddweud hynny, mae'r cynnyrch domestig gros, sy'n parhau i gynyddu, yn dal i ddangos twf ar gyfradd araf. Mae'r gyfradd gyflogaeth hefyd wedi cynyddu eto eleni; yn dilyn tuedd 2016-2017/2017-2018, ac mae wedi cynyddu'n sylweddol o'i chymharu â blwyddyn fonitro 2015-2016. Mae'r gyfradd ddiweithdra dros y ddwy flynedd ddiwethaf yn uwch nag unrhyw adeg arall ers cyflwyno'r cynllun yma. Mae'r Cyngor yn credu y bydd y CDLI yn cynnig plattfform byr dymor cadarn i gwblhau tai a datblygiadau masnachol newydd wrth i'r economi barhau i wella. Cynyddu nifer y cyfleoedd i fuddsoddi pellach a chyflawni tai fodd bynnag, caiff ei gydnabod bod adolygiad o'r CDLI cyfredol a'i ddynodiadau yn angenrheidiol.

3) *Newidiadau sylweddol yn y cyd-destun lleol e.e. safle cyflogaeth pwysig yn cau gan danseilio'r economi leol, neu effaith gyfun nifer o safleoedd cyflogaeth yn cau;*

2.8 Mae'r Cyngor yn parhau i annog mewnbuddsoddi gyda nifer o ganiatâdau mewn perthynas â chyflogaeth wedi'u cymeradwyo yn ystod 2018-2019. Roedd hyn yn cynnwys 44,710.23m² o ofod diwydiannol gros, gan gynnwys nifer o newid defnydd, estyniadau a datblygiadau newydd. Mae'r mwyaf sylweddol o'r rhain yn cynnwys: caniatâd ar gyfer gofod swyddfa B1 yn Ystad Ddiwydiannol Trefforest a fydd yn gweithredu fel pencadlys ar gyfer yr Adran Gwaith a Phensiynau; yr uned 10,100m² a fydd yn cael ei chodi ar gyfleuster gwastraff Bryn Pica; estyniad ar Barc Busnes Llantrisant, a sicrhodd ganiatâd ar gyfer cam gyntaf yr ymestyniad yn 2018-2019. Cafodd caniatâd ei roi i ddynodiad ASDd 14.1 yn ardal Coed-elái ar gyfer datblygu plot C3 ar gyfer uned gyflogaeth B1/B2/B8, sydd â chyfanswm o 3,065.78m².

2.9 Yn dilyn y caniatâd amlinellol a gafodd ei roi ar gyfer safle hen Ganolfan Siopa Dyffryn Taf/Taff Vale, Pontypridd yn 2016-2017; cyflwynodd y Cyngor gais cynllunio llawn (nid materion wedi'u cadw'n ôl) yn 2017-2018 oherwydd cynnydd yn yr arwynebedd llawr o'r 12,678m² gwreiddiol. O ganlyniad, maint yr elfen gofod swyddfa B1 a gafodd ganiatâd drwy'r cais llawn yw 8,488m² bellach. Mae elfennau eraill y cynllun yn cynnwys 1,064m² o D1; 1,038m² o D2; 568m² o A3; a 3,525m² ar gyfer islawr / man a rennir / cynllun / gwasanaethu ac ati; bydd y cynnig yn cael ei rannu ar draws tri adeilad. Dechreuodd gwaith ar y safle gyda gwaith glanhau tir yn 2017-2018 a chodi tri adeilad yn 2018-2019, sydd agosáu at gael eu gorffen. Er na chafodd pob un ei gymeradwyo ar ddynodiadau, mae'r caniatâd yn dyst i'r twf yn yr economi a pharodrwydd cwmnïau i fuddsoddi yn Rhondda Cynon Taf.

4) *A fu newidiadau sylweddol o ran pwysau datblygu, neu o ran anghenion a strategaethau buddsoddwyr cyhoeddus a phreifat pwysig?*

2.10 Mae'r flwyddyn fonitro wedi gweld gwaith adeiladu'n parhau ar ddatblygiadau swyddfeydd mawr yn RhCT, fel sydd wedi'i nod mewn ymateb i gwestiwn 3 uchod. Ar ben hynny, mae ymchwil yn Adran 3 yn awgrymu bod strategaethau buddsoddi'r sector cyhoeddus a phreifat yn parhau i gynnwys cyllido gweithgareddau datblygu yn Rhondda Cynon Taf. Roedd buddsoddiad o du'r sector cyhoeddus yn ystod 2017-2018 yn cynnwys cymorth ar gyfer

amrywiaeth o raglenni grant a chyllid ar gyfer cynlluniau adfywio canol trefi ym Mhontypridd ac Aberdâr. Fodd bynnag, daeth arian VVP i ben ym mis Mawrth 2017 er bod gweithredu'r prosiect wedi parhau drwy gydol 2018-2019. O ganlyniad i fuddsoddiad yn y sector cyhoeddus yn 2018-2019 cafodd 386 o anheddau eu datblygu a chafodd gwaith i ddatblygu 514 o anheddau ychwanegol ei gymeradwyo.

5) Pryderon sylweddol ynghylch canfyddiadau'r AMB o ran effeithiolrwydd polisi, cyflawniad safle, cyfraddau cynnydd ac unrhyw broblemau wrth roi'r cynllun ar waith.

- 2.11 Mae canlyniadau'r broses fonitro ar gyfer 2018-2019 yn dangos bod y targedau mewn perthynas â dau allan o'r deg polisi cyfredol yn cael eu bodloni neu'u rhagori (wedi'u hanodi mewn gwyrdd). Dyw tri tharged ddim yn cael eu bodloni ar hyn o bryd ond mae modd gwella'r sefyllfa heb ymyrraeth uniongyrchol neu y bydd cynnydd digonol fel nad oes angen ymyrraeth uniongyrchol (wedi'u hanodi mewn ambr). Dyw pum targed polisi ddim yn cael eu cyflawni'n benodol ac mae'n annhebygol y bydd hyn yn newid heb ymyrraeth benodol.
- 2.12 Mae dadansoddiadau o'r sector tai yn y Fwrdeistref Sirol mewn Polisiâu Craidd 1 i 5 yn Adran 4 yn cynnig rhywfaint o ddadansoddiad mewn perthynas â chyflwr y sector tai yn y Fwrdeistref Sirol. Mae canlyniadau eleni'n dangos gostyngiad pellach yn nifer y tai sy'n cael eu hadeiladu, sy'n is na'r 716 o dai a gafodd eu cyflawni yn 2016-2017. Tra bod y farchnad dai genedlaethol yn gweld twf, yn lleol mae'r Cyngor yn gweld diffyg mewn safleoedd dymunol sydd ar gael ac sy'n ymddangos fel bod modd eu cyflawni, ac mae hyn yn deillio o'r gostyngiad yn nifer y cyflawniadau. Ers cyfraddau uchel 2016-2017 (cyflawni 716 annedd), mae gostyngiad o 46.09% wedi bod hyd yn hyn (Sef 386 annedd yn 2018-2019).
- 2.13 Ar un llaw, mae yna sawl dynodiad heb ei ddatblygu sydd, yn ein barn ni, yn parhau i fod yn addas ar gyfer eu datblygu, a byddwn ni'n parhau i hyrwyddo'u datblygiad. Ar y llaw arall, mae'r Cyngor o'r farn na fydd y CDLI bellach yn darparu fframwaith defnydd tir sy'n ddigon effeithlon mewn perthynas â galluogi cyflawni'r nifer o dai angenrheidiol yn benodol. O ganlyniad i hynny, bydd angen i ni gyflawni adolygiad o'r CDLI.
- 2.14 Mae Adran 5 o'r AMB yn amlinellu canlyniadau'r GG. Mae'r canlyniadau'n nodi bod y cynllun yn symud i gyfeiriad rhesymol cadarnhaol ar gyfer mwyafrif yr elfennau cynaliadwyedd ar y cyfan; sef dangosyddion ar gyfer yr Economi, Cyflogaeth, Trafnidiaeth, Tirlun, Dŵr, Newid yn yr Hinsawdd, Tir/Pridd, Ansawdd Aer a Gwastraff. Mae canlyniadau rhai dangosyddion ar gyfer Tai, Iechyd, Ynni a Bioamrywiaeth yn bodloni targedau, ond dyw eraill ddim. Mae Diwylliant a Threftadaeth a Chymunedau hefyd yn cyflawni llwyddiant amrywiol trwy'r dangosyddion amrywiol. Mae'r dangosydd GG ar gyfer tai yn ymdrin â darparu tai fforddiadwy yn unig. Yn 2018-2019, roedd 79 o'r 386 o gartrefi a gafodd eu cyflawni'n dai fforddiadwy, sef 20.46%. Cafodd 199 o unedau fforddiadwy eraill eu cymeradwyo yn ystod y cyfnod yma o gyfanswm o 514 o anheddau a gafodd eu cymeradwyo, sef 39.72%.

1) A yw'r strategaeth sylfaenol yn gadarn o hyd (os nad yw, mae'n bosibl y bydd angen adolygiad cynllun cyfan)?

2.15 Mae'r dystiolaeth a gafodd ei chasglu yn rhan o'r broses fonitro flynyddol ar gyfer 2018-2019 yn nodi bod y CDLI wedi cyflawni mewn rhai agweddau penodol. Mae'r strategaeth hybrid sy'n rhannu'r Fwrdeistref Sirol yn Ardaloedd Strategaeth y Gogledd a'r De ac wedi ceisio lleihau'r broses o ddiboblogi a gostwng yn y gogledd, gan alluogi'r de i dyfu o fewn ei derfynau. Yn ogystal â hyn, mae'r CDLI wedi bod yn llwyddiannus o ran cyflawni datblygiadau yn y Prif Drefi ac Aneddiadau Allweddol, ac o'u cwmpas. Roedd yn dibynnu'n drwm ar y Safleoedd Strategol i gyflawni niferoedd tai sylweddol, sydd heb gael eu bodloni yn y pendraw. Byddai'r elfen hon o'r Strategaeth yn galw am ystyriaeth fanwl, yn rhan o'r broses adolygu'r CDLI. Mae'r Strategaeth wedi bod yn llwyddiannus wrth ddarparu tai a chyfleoedd masnachol ar hyd a lled y Fwrdeistref Sirol hyd yn hyn, ond nid yw pob un o'r rhain o reidrwydd ar y dynodiadau cyfredol. Mae'r 6,299 annedd (2,326 ASO a 3,973 ASDd) sydd wedi cael eu hadeiladu ers cychwyn cyfnod y cynllun a'r 9,192 annedd (2,854 ASO a 6,338 ASDd) sydd wedi cael eu caniatu ers mabwysiadu'r CDLI yn desun canmoliaeth i'r strategaeth CDLI. Ar un llaw, dydy hyn ddim yn agos at yr angen tai a nodwyd yn y CDLI, ar y llaw arall, byddai'r amcangyfrifon o'r boblogaeth diweddaraf yn dangos anghenion tai llawer yn is, yn unol â'r hyn sydd wedi'u cwblhau.

2) Pa effaith y mae'r polisiâu yn ei chael yn fyd-eang, yn genedlaethol, yn rhanbarthol ac yn lleol?

2.15 Mae canlyniadau'r GG, sydd wedi'u hamlinellu eisoes, yn dangos bod y rhan fwyaf o agweddau ar gynaliadwyedd y CDLI yn symud i gyfeiriad cadarnhaol. Mae'r rhain yn cynnwys Cyflogaeth, Iechyd, Trafnidiaeth, Yr Amgylchedd Adeiledig, Tirwedd, Dŵr, Newid Hinsawdd, Ynni, Tir a Phridd a Gwastraff.

2.16 Fel sydd wedi'i drafod uchod, mae polisiâu'r CDLI yn parhau i gael effaith lesol ar argaeledd, amrywioldeb ac ansawdd tai ledled y Fwrdeistref Sirol. Mae lleoliad cynaliadwy'r datblygiadau yma, fel y nodir yn nangosydd DLI 10 mewn perthynas â hygyrchedd i drafnidiaeth heblaw am geir, yn dangos bod 99.82% o bob caniatâd preswyl a phob caniatâd manwerthu a chyflogaeth o fewn 400 o fetrau o un modd o deithio neu fwy. Disgwylir bydd y duedd yma'n parhau i gael effaith gadarnhaol ar adnoddau a chynaliadwyedd lleol, cenedlaethol a byd-eang.

3) A oes angen newid y polisiâu er mwyn adlewyrchu newidiadau i bolisi cenedlaethol?

2.17 Fel y nodir yn Adran 3, mae'r Adroddiad Monitro Blynnyddol yn nodi y cafodd nifer o newidiadau mewn perthynas â pholisiâu a chanllaw cenedlaethol eu cyflwyno yn ystod y flwyddyn fonitro. Yn ogystal â hyn, gwelwyd nifer o newidiadau deddfwriaethol yn 2015-2016 a 2016-2017 sy'n debygol o newid y ffordd rydyn ni'n gweithio ac yn cydweithio ar sail ranbarthol. Yn unol â'r hyn a gafodd ei drafod yn Adran 3 ac mewn ymateb i Adran 1 o'r fframwaith monitro

uchod, bydd y newidiadau polisi yn cael eu hystyried yn rhan o adolygiad o'r CDLI ac unrhyw broses ddiwygio dilynol angenrheidiol yn ôl yr angen.

4) A yw'r polisiau a'r targedau perthnasol mewn Cynlluniau Datblygu Lleol wedi cael eu cyflawni neu yng nghanol cael eu cyflawni, gan gynnwys cyhoeddi Canllawiau Cynllunio Atodol (CCA) perthnasol?

2.18 Mae canfyddiadau'r CDLI a'r GG wedi'u hamlinellu yn Adrannau 4 a 5 o'r AMB.

2.19 Mae canlyniadau gweithgaredd monitro'r CDLI wedi nodi bod ychydig o gynnydd wedi cael ei wneud mewn perthynas â chyflawni nifer o'r targedau CDLI, fel sydd wedi'i drafod ym mharagraff 6.12 uchod. Mae ychydig o bryderon wedi cael eu mynegi ynghylch cyflawni rhai elfennau o'r Cynllun yn arafach na'r disgwyl, yn enwedig mewn perthynas â chyflawni dynodiadau tai'r CDLI ac o ran cwblhau tai fforddiadwy. Ar ben hynny, mae nifer llai o bobl wedi ymgymryd â'n tir cyflogaeth dynodedig. Lle mae Adroddiadau Monitro Blyneddol blaenorol wedi nodi bod efallai posibilrwydd i fodloni'r targedau yn ystod camau hwyrach y cyfnod cynllun, caiff ei gydnabod nad oes digon o amser i gyflawni hyn bellach. Yn benodol, mae yna bryder pellach bod modd i'r Safleoedd Strategol gamu ymlaen yn y dyfodol agos ar gyfer eu defnydd dynodedig, neu hefyd ar y raddfa a gafodd ei dynodi.

2.20 Fel sydd wedi'i nodi uchod, mae'r canfyddiadau yn y GG yn dangos bod y cynllun yn symud i gyfeiriad cadarnhaol yn y rhan fwyaf o agweddau ar gynaliadwyedd. Ymhlith y rhain y mae Cyflogaeth, Iechyd, Trafnidiaeth, Yr Amgylchedd Adeiledig, Tirwedd, Dŵr, Newid Hinsawdd, Ynni, Tir a Phridd a Gwastraff. Mae canlyniadau rhai dangosyddion ar gyfer Diwylliant a Threftadaeth a Chymunedau yn bodloni targedau, ond dyw eraill ddim. Dyw nifer y tai sy wedi'u cyflenwi ddim yn bodloni gofynion penodol y Dangosydd yn llawn. Serch hynny, fel y nodir drwy gydol yr adroddiad, mae nifer sylweddol o dai yn cael eu cyflenwi.

2.21 Mabwysiadodd y Cyngor Ganllawiau Cynllunio Atodol Tai Amlfeddiannaeth ym mis Mai 2018 yn dilyn cyfnod o ymgynghori a ddechreuodd ar 25 Ionawr ac a ddaeth i ben ar 23 Mawrth 2018. Ystyriwyd bod Canllawiau Cynllunio Atodol – Tai Amlfeddiannaeth yn angenrheidiol gan fod y mathau yma o eiddo wedi'u clystyru'n drwm o gwmpas campws Prifysgol De Cymru yn Nhrefforest, gyda phryderon a oedd yn gysylltiedig â'r gymuned. Rydyn ni wedi bod yn llwyddiannus o ran gwrthod 8 cynllun Tai Amlfeddiannaeth anaddas ers cyflwyno'r Canllawiau Cynllunio Atodol, ac o ganlyniad i hynny rydyn ni wedi ennill yr apêl.

5) Os nad oes cynnydd wedi bod, beth yw'r rhesymau dros hyn a pha effaith gynyddol a allai ei chael?

2.22 Yn anochel, cafodd y dirwasgiad economaidd effaith ar gamau cynnar y cynllun yn dilyn y broses fabwysiadu, yn enwedig ar y farchnad dai a'r farchnad fasnachol. Serch hynny, yn nhermau polisiau Tai Craidd, mae'r Cyngor yn ystyried y ffigur wreiddiol o angen, a gafodd ei seilio ar amcanestyniadau aelwydydd yn 2008, yn rhy uchel. Mae hefyd yn dod yn fwyfwy amlwg bod

gofyniad y CDLI am dir ar gyfer tai yn afrealistig o uchel. Fel yn achos awdurdodau eraill yng Nghymru sydd â CDLI a fabwysiadwyd, mae'r gofyniad am dir ar gyfer tai yn uwch o lawer na gallu'r diwydiant i'w gyflawni. Mae'r dull gweddilliol yn rhoi ffigur annigonol lai yn flynyddol er gwaethaf lefelau uwch o waith adeiladu tai. O ganlyniad i hyn, mae'r targed yn fwyfwy anodd ei fodloni bob blwyddyn.

6) *Pa agweddau, os oes rhai, o'r CDLI sydd angen cael eu haddasu neu eu newid oherwydd nad ydyn nhw'n gweithio'n gywir, neu oherwydd nad ydyn nhw'n cyflawni amcanion y strategaeth a/neu amcanion datblygu cynaliadwy?*

2.23 Gan ystyried canlyniadau cyflawniad dynodiadau'r CDLI, ar y cyd â phriodoldeb cynnwys y polisi yng ngoleuni cynnydd polisi cenedlaethol, mae'n anodd penderfynu a yw'r CDLI ar y cyfan bellach yn briodol. Mae dadansoddiad pellach o'r Fwrdeistref Sirol, o ran ei nodweddion cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol angen cael eu hystyried, yng ngoleuni'r newidiadau ers llunio'r cynllun yn 2005. Mae angen ailystyried cynigion, polisïau a'r dynodiadau i fodloni gofynion y strategaeth, ar y cyd ag Amcanion, Gweledigaethau a Nodau'r CDLI.

7) *Os oes angen newid polisïau neu gynigion, pa gamau gweithredu posibl sydd eu hangen i gyflawni hyn?*

2.24 Gan ystyried dyddiad dod i ben y cynllun, sef 2021, mae'r amryw o newidiadau cyd-destunol sydd wedi'u nodi uchod a'r methiant i gyflawni'r gyfradd o geisiadau (a'r anghenion yr oedd angen eu bodloni) erbyn y cam yma o'r cynllun. Y camau gweithredu a argymhellir yw cynnal adolygiad llawn o'r CDLI.

ARGYMHELLION

2.25 Ym marn y Cyngor, mae'r CDLI yn gwneud cynnydd cyson, er nad yw'n symud ar gyflymder digonol i allu bodloni'r anghenion sydd wedi'u nodi cyfredol. Mae angen casglu tystiolaeth er mwyn penderfynu a yw'r anghenion hyn yn parhau i fod yn gywir, fel arall bydd angen strategaeth a safleoedd amgen er mwyn eu bodloni, neu'r ddau. Fel sydd wedi'i nodi uchod, mae yna ofyniad i gyflawni adolygiad llawn o'r CDLI. Cyn llunio'r Adroddiad Monitro Blynnyddol yma, cytunodd Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf i gyflawni adolygiad llawn o'r CDLI (Mehefin 2019). Mae hyn wedi arwain at lunio Adroddiad Adolygu, gan ddod i'r casgliad bod angen Adolygiad Llawn o'r CDLI. Cafodd hyn ei gytuno gan y Cabinet ar 17 Hydref 2019. Yn dilyn ymgynghoriad allanol, bydd hyn yn cael ei gyflwyno i'r Cyngor Llawn ar ddiwedd y flwyddyn.

CYDYMFFURFIO

2.26 Yn yr adolygiad cafodd ei nodi bod y gwaith sydd wedi cael ei gwblhau hyd yn hyn o ran AMB Rhondda Cynon Taf yn bodloni gofynion cyfarwydddeb yr AAS a chanllawiau presennol. Mae hefyd yn rhoi sail i asesu effeithiolrwydd y CDLI o ran ysgogi datblygiadau cynaliadwy yn y Fwrdeistref Sirol.

2.27 Mae manylion am yr asesiad cydymffurfiaeth ar ddiwedd Adran 5.

Atodiad 1 – Statws Dynodiadau yn y CDLI

Statws Safleoedd wedi'u Dynodi yn y Cynllun Datblygu Lleol				
Ardal Strategol Ogleddol				
Polisi	Swyddfa/ Canolfan	Math o Safle wedi'i Ddynodi	Y Cyfnod Disgwyliedig y Caiff ei Gwblhau	2016-2017 Diweddariad Statws
Safleoedd Strategol				
ASO 4	7 Hen Safle Glofa'r Maerdy, Rhondda Fach	Safle Strategol	2018-2021	Mae'r gwaith datblygu mynedfa newydd wedi cael caniatâd cynllunio yn rhan o gynllun arfaethedig am fferm wynt a buddsoddiad sylweddol mewn elfennau hamdden sydd wedi'u diogelu drwy adran 106.
ASO 5	8 Hen Safle Glofa Fernhill, Blaenrhondd a	Safle Strategol	2014-2017	Mae trafodaethau cyn cyflwyno cais yn cael eu cynnal ar gyfer mân ddatblygiad ar wahanol rannau o'r safle.
ASO 6	Safle hen ffatri Phurnacite, Abercwmboi	Safle Strategol	2014-2017	Trafodaethau cyn cyflwyno cais cyfredol ers 2016-2017. Mae uwchgynllun a brîff cychwynnol bellach wedi cael eu llunio ar gyfer y safle.
ASO 7	9 Tir yn Nhresalem / Aber-nant, Aberdâr	Safle Strategol	2010-2013	Tresalem: Rhoddwyd caniatâd cynllunio amlinellol am archfarchnad ar 31/03/15. Rhoddwyd caniatâd am gampws coleg ac mae gwaith datblygu wedi gorffen ar elfen cyflogaeth/hamdden y safle. Mae trafodaethau gyda pherchennog y tir yn parhau i fynd rhagddo.

				Cyhoeddodd y Cyngor ym mis Chwefror 2018 fod £2.58miliwn o arian Ewrop wedi'i sicrhau tuag at becyn o £3.93miliwn er mwyn creu unedau busnes modern ar Safle Strategol Tresalem. Y disgwyl yw bydd y cynllun yn cael ei gyllido'n rhannol gan Gronfa Datblygu Rhanbarthol Ewrop drwy Lywodraeth Cymru.
ASO 8	Tir i'r de o Hirwaun	Safle Strategol	2018-2021	Rhoddwyd caniatâd cynllunio a chytundeb adran 106 am archfarchnad a gwelliannau hygyrchedd. Mae disgwyl y bydd y safle yn cael ei gyflwyno ar gyfer tai cyn y cynllun ar gyfer deuoli'r A465. Yn ogystal â hynny, mae gwaith ar y mwynglawdd brig wedi dod i ben ac mae llwyfan yn cael ei chreu i hwyluso gwaith datblygu cyflogaeth yn y dyfodol. Mae gwaith yn parhau i fynd rhagddo.
Tai				
ASO 9.1	Tir i'r de o Rhigos Road, Hirwaun.	Tai	2014-2017	Dim cynlluniau arfaethedig eraill ers y CDLI.
ASO 9.2	Tir i'r dwyrain o Drenant, Pen-y-waun.	Tai	2018-2021	Cafodd cais amlinellol ei dderbyn ar ddiwedd mis Mawrth 2018 ar gyfer 93 annedd. Cafodd cais cynllunio ei gymeradwyo yn ystod y flwyddyn fonitro gyfredol (Mehefin 2018).
ASO 9.3	Tir i'r de ddwyrain o Ganolfan Gymunedol Llwydcoed.	Tai	2010-2013	Mae'r Cyngor yn cynnal trafodaethau ynghylch mynediad i'r safle ar hyn o bryd.

ASO 9.4	Safle'n cynnwys yr hen weithfeydd brics, hen laethdy a thir tomen y tu ôl i Birchwood, Llwydcoed.	Tai	2010-2013	Mae'r safle wedi'i gwblhau.
ASO 9.5	Fferm Tegfan, Potters Field, Trecynon.	Tai	2014-2017	Dim cynlluniau arfaethedig eraill ers y CDLI. Mae diddordeb wedi'i fynegi yn y safle. Bydd y Cyngor yn gweithio ar y cyd â'r sawl â diddordeb i geisio symud hyn yn ei flaen.
ASO 9.6	Tir yn Nant y Wenallt, Abernant Road, Abernant.	Tai	2010-2013	Dim cynlluniau arfaethedig eraill ers y CDLI.
ASO 9.7	Tir rhwng Cefnpennar Road a Phillip Row, Cwm-bach.	Tai	2014-2017	Dim cynlluniau arfaethedig eraill ers y CDLI. Mae trafodaethau cyn cais cychwynnol wedi'u cynnal.
ASO 9.8	Dyffryn Row, Cwm-bach.	Tai	2014-2017	Cafodd cais cynllunio ei gymeradwyo ar gyfer cam gyntaf y datblygiad (5 annedd), ac mae dwy uned wedi cael eu hadeiladu.
ASO 9.9	Gweddill Fferm Ynyscynon, Cwm-bach.	Tai	2018-2021	Mae cais am ganiatâd cynllunio amlinellol i adeiladu 77 o anheddau ar 3.29ha wedi cael ei gymeradwyo. Mae rhaid cwblhau cytundeb adran 106 cyn bwrw ymlaen. Mae'r apêl oedd heb ei benderfynu ar y safle bellach wedi'i benderfynu. Erbyn hyn, dylai gwaith ar y safle fynd rhagddo yn amodol ar gais materion wedi'u cadw'n ôl.
ASO 9.10	Tir ar ddiwedd Godreaman	Tai	2010-2013	Cafodd caniatâd ei roi ar gyfer 42 cartref eco ar y safle, ac

	Street, Godreaman.			mae disgwyl i waith adeiladu gychwyn cyn bo hir.
ASO 9.11	Tiroedd Gwernifor, Aberpennar.	Tai	2010-2013	Mae'r cynllun arfaethedig wedi cael ei weithredu.
ASO 9.12	tir y tu ôl i Maerdy Road, y Maerdy.	Tai	2018-2021	Dim cynlluniau arfaethedig eraill ers y CDLI.
ASO 9.13	Tir yn Gwernllwyn Terrace, Tylorstown.	Tai	2018-2021	Dim cynlluniau arfaethedig eraill ers y CDLI.
ASO 9.14	Safle ger Fenwick Street, Pont-y- gwaith.	Tai	2018-2021	Dim cynigion ers y CDLI.
ASO 9.15	Hen Safle Ysbyty ac lard Ysgol, Treherbert.	Tai	2018-2021	Cafodd cais ei wrthod ar 12.09.2017 oherwydd cafodd y cais ei ystyried yn annerbyniol o ran cynllunio.
ASO 9.16	Safle ar ddiwedd Mace Lane, Treorci.	Tai	2018-2021	Mae briff datblygu drafft wedi cael ei lunio. Dim cynlluniau arfaethedig eraill ers y CDLI.
ASO 9.17	Safle oddi ar Cemetery Road, Treorci	Tai	2018-2021	Mae'r safle wedi denu rhywfaint o ddiddordeb ond does dim cynigion y tu hwnt i'r CDLI.
ASO 9.18	Safle'r Ysbyty, Llwynypïa	Tai	2014-2017	Mae cais Adran 73 newydd i adnewyddu'r cydsyniad wedi cael ei gymeradwyo, ar y cyd â chytundeb Adran 106 wedi'i ddiweddaru.
ASO 9.19	Tir yn Stryd y Parc, Cwm Clydach.	Tai	2018-2021	Dim cynlluniau arfaethedig eraill ers y CDLI.
ASO 9.20	Tir ar Heol Dinas / Heol Graig Ddu, Dinas	Tai	2018-2021	Dim cynlluniau arfaethedig eraill ers y CDLI.
ASO 9.21	Tir yn Catherine Crescent, y Cymer	Tai	2018-2021	Dim cynlluniau arfaethedig eraill ers y CDLI. Cafodd y safle ei drosglwyddo i'w berchenogion newydd yn

				ystod y blynyddoedd diwethaf.
Cyflogaeth/Manwerthu				
ASO 14.1	Ystâd Ddiwydiannol Glynrhedynog a Highfield, y Maerdy.	Cyflogaeth	2018-2021	Cafodd cynllun defnydd cymysg, gan gynnwys cyflogaeth, ganiatâd amlinellol ym mis Mai 2016.
ASO 14.2	I'r gogledd o Fifth Avenue, Ystâd Ddiwydiannol Hirwaun, Hirwaun.	Cyflogaeth	2018-2021	Cafodd 'parc adfer adnoddau gwastraff a chynhyrchu ynni cynaliadwy' ganiatâd ar 21/12/10. Dechreuodd gwaith datblygu yn ystod cyfnod monitro 2015–2016, ac mae'n parhau i fynd rhagddo. Cafodd cais ar gyfer yr ail gam wedi'i ddiwygio yn rhan o gynllun Enviroparks ei dderbyn yn Chwefror 2018.
ASO 14.3	Tir yn hen Ffatri Cyw lân Mayhew, Trecynon.	Cyflogaeth	2018-2021	Dim cynlluniau arfaethedig eraill ers y CDLI, er y bu ymholiadau cyn cais ynghylch datblygiad defnydd cymysg.
ASO 14.4	Ystâd Ddiwydiannol Cae Mawr, Treorci.	Cyflogaeth	2018-2021	Rhoddwyd caniatâd cynllunio hybrid ar gyfer archfarchnad a chafodd caniatâd amlinellol ar gyfer datblygiadau B1/B2/B8 ei ddiddymu ar 09/10/14. Mae trafodaethau cyn cyflwyno cais yn parhau i gael eu cynnal.
ASO 17.1	Tir yn Oxford Street, Aberpennar.	Manwerthu	2018-2021	Derbyniodd y safle ganiatâd ar gyfer blwyddyn fonitro 2018-2019 ar gyfer mannau parcio ychwanegol ar ardal Sgwâr Guto yn Aberpennar.
ASO 17.1	Safle Strategol 5: Tir i'r de o Hirwaun	Manwerthu	2018-2021	Rhoddwyd caniatâd cynllunio a chytundeb adran 106 am archfarchnad a gwelliannau hygyrchedd.

Pob Safle wedi'i Ddynodi Arall				
ASO 20.1	Ffordd Gyswllt ar Draws y Cwm yn Aberpennar	Trafnidiaeth		Mae'r cynllun wedi'i gynnwys yn CTL Cymoedd De Ddwyrain Cymru. Cafodd caniatâd cynllunio ei sicrhau ar gyfer priffordd sy'n cysylltu'r dwyrain a'r gorllewin yn rhan o gyffordd wedi'i huwchraddio ar yr A4059. Dechreuodd y gwaith adeiladu yn 2017 gyda'r brif bont ffordd yn cychwyn yn Haf 2018.
ASO 20.2	Ffordd liniaru Rhondda Fach Uchaf	Trafnidiaeth		Dim cynlluniau arfaethedig eraill ers y CDLI. Mae'r cynllun wedi'i gynnwys yn CTL Cymoedd De Ddwyrain Cymru.
ASO 20.3	Ffordd Gyswllt ar draws y Cwm yn Aberpennar (Gogledd)	Trafnidiaeth		Dim cynlluniau arfaethedig eraill ers y CDLI. Mae'r cynllun wedi'i gynnwys yn CTL Cymoedd De Ddwyrain Cymru. Adolygwyd yn rhan o waith datblygu cyswllt y de. Fodd bynnag, yn dilyn cwblhau'r broses WeTAG, cafodd cwblhau'r cyswllt yn y de ei flaenoriaethau
ASO 21.1	Safle Strategol 5: Tir i'r de o Hirwaun; (P&R)	Trafnidiaeth		Mae gwasanaeth Parcio a Theithio wedi cael ei gynnwys yng nghynllun Porth Cynon, sy'n rhan o CTL Cymoedd De Ddwyrain Cymru.
ASO 21.2	Y tir i'r de o Dŷ Trevithick wrth ochr yr A470 yn Abercynon; (Parcio a Theithio)	Trafnidiaeth		Dim cynlluniau arfaethedig eraill ers y CDLI.

ASO 21.3	Ehangu'r cyfleusterau parcio a theithio presennol yn Nhresalem. (Parcio a Theithio)	Trafnidiaeth		Mae'r cynnig datblygu, fel sydd wedi'i gynnwys yn y CDLI wedi'i gwblhau - posibilrwydd i ehangu'n bellach wrth i nawdd ddisgwyl i gynyddu gyda chynigion Metro ar gyfer gwella'r gwasanaeth. Mae'n debygol y bydd y cyfleusterau cyfredol yn cyrraedd capasiti o fewn y blynnyddoedd nesaf.
ASO 22	Rhwydwaith Rheilffyrdd a Gwelliannau i Orsaf Hirwaun.	Trafnidiaeth		Dim cynlluniau arfaethedig eraill ers y CDLI. Mae'r cynllun wedi'i gynnwys yn Astudiaeth Llwybr Cymru Network Rail ac wedi bod yn destun y broses GRIP (Llywdoraethu mewn Cynlluniau Buddsoddi yn y Rheilffyrdd). Mae estyniad y rheilffordd i deithwyr rhwng Aberdâr a Hirwaun, ac adeiladu gorsaf newydd yn ffurfio rhan o ddatblygiad arfaethedig y cynllun metro 'Bargen Ddinesig' Prifddinas-Ranbarth Caerdydd.
ASO 23.1	Rhwydwaith Llwybrau Cymunedau Cwm Rhondda	Llwybrau Beicio		Mae llwybr beicio ar hyd Cwm Rhondda Fawr wedi'i gynnwys yn rhan o Gynllun Trafnidiaeth Leol Cymoedd De Ddwyrain Cymru a Map Rhwydwaith Integredig Teithio Lesol y Cyngor, a gafodd ei gymeradwyo gan Lywodraeth Cymru yn Chwefror 2018. Mae gan waith datblygu llwybr beicio ar hyd Cwm Rhondda Fawr gysylltiadau agos â'r cynlluniau i ailagor hen dwnnel rheilffordd sydd ddim yn cael ei ddefnyddio bellach ac sy'n cysylltu Blaen-

				cwm (RhCT) â Blaengwynfi (Castell-nedd Port Talbot). Ar y cyd â Chymdeithas Twnnel y Rhondda, mae cam cyntaf y broses WeTAG wedi cychwyn. Bydd y broses yn helpu â gwaith paratoi ar gyfer achos busnes mewn perthynas ag ailagor y twnnel yn y pendraw. Ar y cyd â hyn, mae astudiaeth dichonolrwydd yn cael ei chyflawni mewn perthynas â gwaith alinio'r llwybr beicio newydd rhwng y fynedfa i'r twnnel a'r Porth. Cafodd rhan o'r llwybr wedi'i gynllunio ar hyd Cwm Rhondda Fawr, rhwng Ystad Ddiwydiannol Gelli a Chanolfan Chwaraeon Cwm Rhondda yn Ystrad ei hadeiladu yn 2017-2018. Cafodd ei chyllido gan fenter Llwybrau Diogel yn y Gymuned.
ASO 23.2	Llwybr Seiclo Cwm Cynon	Llwybrau Seiclo		Cafodd Cam 3 y cynllun ei gynnwys yn CTL Cymoedd De Ddwyrain Cymru - gan 'lenwi'r bylchau' ar hyd y llwybr. Mae Map Rhwydwaith Integredig Teithio Llesol y Cyngor, a gafodd ei gymeradwyo gan Lywodraeth Cymru yn Chwefror 2018, yn cynnwys cynigion i wella rhannau o'r llwybr cyfredol i fodloni safonau teithio llesol presennol - wedi'u nodi yn dilyn archwiliad. Mae hefyd yn cynnwys cynigion ar gyfer rhannau newydd o'r llwybr, gan gynnwys cysylltiad â'r cynigion i ailagor twnnel

				rheilffordd yn Abernant sydd ddim yn cael ei ddefnyddio bellach. Mae gwaith dylunio wedi cychwyn yn rhan o'r cynllun yma.
ASO 23.3	Llwybr Seiclo Blaenau'r Cymoedd a chysylltiadau i Ystâd Ddiwydianno I Hirwaun;	Llwybrau Seiclo		Mae gwaith cyflwyno'r llwybr wedi dod i ben. Fodd bynnag, mae yna bosibilrwydd i wella ymhellach sy'n gysylltiedig â chynllun deuli'r A465 rhwng Hirwaun a Dowlais. Mae Rhwydwaith Integredig Teithio Llesol y Cyngor wedi cael ei gymeradwyo gan Lywodraeth Cymru yn Chwefror 2018, ac yn cynnwys cynigion i wella rhannau o'r llwybr cyfredol i fodloni safonau teithio llesol cyfredol.
ASO 23.4	Pont-y-gwaith i'r Maerdy	Llwybrau Seiclo		Mae'r cynllun wedi'i gynnwys yn CTL Cymoedd De Ddwyrain Cymru. Mae cynnig i ehangu Llwybr i'r Gymuned Cwm Rhondda Fach o ardal Pont-y-gwaith i'r Maerdy wedi'i gynnwys ym Map Rhwydwaith Integredig Teithio Llesol y Cyngor, a gafodd ei gymeradwyo gan Lywodraeth Cymru yn Chwefror 2018. Mae astudiaeth dichonolrwydd yn cael ei chyflawni mewn perthynas ag adeiladu llwybr beicio ar hyd Mae'r cynnig yn destun gweithgaredd ymgynghori â'r cyhoedd. Mae'r adborth yn cael ei ddadansoddi cyn gwneud rhagor o gynnydd ar y cynllun.

ASO 23.5	Cwmaman i Aberaman	Llwybrau Seiclo		Mae'r cynllun wedi'i gynnwys yn CTL Cymoedd De Ddwyrain Cymru. Mae'r cynnig er mwyn adeiladu llwybr newydd rhwng Cwmaman ac Aberaman wedi'i gynnwys yn Rhwydwaith Integredig Teithio Llesol y Cyngor, a gafodd ei gymeradwyo gan Lywodraeth Cymru yn Chwefror 2018.
ASO 23.6	Lady windsor i Lanwynno	Llwybrau Seiclo		Dim cynlluniau arfaethedig eraill ers y CDLI. Mae cynnig i wella rhannau o'r llwybr er mwyn bodloni safonau teithio llesol cyfredol wedi'i gynnwys ym Map Rhwydwaith Integredig Teithio Llesol y Cyngor, a gafodd ei gymeradwyo gan Lywodraeth Cymru ym mis Chwefror 2018.
ASO 27	Cynlluniau Adfer Tir	Adfer Tir		Mae'r cynlluniau canlynol wedi cael eu cymeradwyo: Cynllun adfer tir glofa Aberaman (ASO 27.1)
ASO 28	Coleg Morgannwg, Trecynon	Gwasanaeth Addysg		Mae'r datblygiad ar gyfer y Coleg newydd yn Nhresalem, wedi arwain at gau'r campws yn Nhrecynon, sy'n golygu nad oes angen y dyraniad bellach. Mae'r safle wedi cael cymeradwyo ar gyfer 87 annedd, a fydd yn cael ei gynnwys yn rhan o flwyddyn fonitro 2019-2020.
Ardal Strategaeth Ddeheuol				
Polisi	Swyddfa/ Canolfan	Math o Safle wedi'i Ddynodi	Y Cyfnod Disgwyliedig y Caiff ei Gwblhau	yr Adroddiad
Safleoedd Strategol				

ASDd 7	Hen Lofa a Golosgfa Cwm, Tyn-y-nant, Pontypridd.	Safle Strategol	2014-2017	Cafodd y gwaith canlynol ganiatâd cynllunio amlinellol ar 30/12/14: dymchwel strwythurau gan gadw tyrau rhestredig, gwella'r safle, adfer tir, a chynnal datblygiadau cymysg. Mae'r datblygiadau cymysg yn cynnwys: gwaith i adeiladu 851 o breswylfeydd ac ysgol gynradd; gwaith i aildrefnu mynedfeydd; gwaith i adeiladu maes parcio ar gyfer ceir, beiciau a Gwasanaethau rheolaidd; gwaith tirlunio strwythurol; gwaith i ddarparu mannau cyhoeddus ac i adeiladu seilwaith cysylltiedig; a gwaith ar dir cyhoeddus.
ASDd 8	10 Ardal Mwyndy/Tonysguboriau	Safle Strategol	2014-2021	Tonysguboriau: Cafodd y gwaith canlynol ganiatâd cynllunio amlinellol ar 24/12/14 i adeiladu canol tref: siop fwyd o faint 10,801 metr sgwâr (gros); gorsaf danwydd; 35,522 metr sgwâr o lorïau ar gyfer manwerthu; caffi o faint 600 metr sgwâr; gwasanaethau ariannol/proffesiynol ar 1,000 metr sgwâr o dir, cyfleusterau bwyd a diod ar 2,390 metr sgwâr o dir (gros); swyddfeydd (Dosbarth B1) ar 1,400 metr sgwâr o dir (gros); 750 metr sgwâr o ofod Dosbarth D1; sinema; gwesty; 64 o anheddau; maes parcio; mynedfa; gwaith ailbroffilio'r tir, tirlunio a lliniaru llifogydd. Roedd cais adran 73 i amrywio'r amod i alluogi amser ychwanegol er mwyn cyflwyno'r cais materion wedi'u cadw'n ôl ar gyfer canol y dref wedi'i gyflwyno ar

				ddiwedd 2017. Mae penderfyniad ynglyn â'r cais yn cael ei ystyried ar hyn o bryd. Cafodd cam 1 o'r gwaith uchod ganiatâd cynllunio llawn ar 27/11/13, sef archfarchnad, iard gwasanaethau, maes parcio, gorsaf danwydd, ffordd i mewn ar gyfer cwsmeriaid a ffordd i mewn o'r A473. Mae'r gwaith yn mynd rhagddo. Cafodd cais amlinellol ar gyfer 460 annedd, ysgol gynradd, canolfan leol a man agored ei gymeradwyo yn ystod 2017-2018. Mwyndy: Dim cynlluniau arfaethedig eraill ers y CDLI ar y rhan a fydd yn cynnwys datblygiad cyflogaeth.
ASDd 9	Hen Safle OCC, Llanilid (rhannol)	Safle Strategol	2010- 2013	Mae cais cynllunio hybrid wedi cael caniatâd cynllunio amlinellol sy'n cynnwys cytundeb adran 106 ar 16/07/15. Mae'n cynnwys y canlynol: hyd at 1,850 o anheddau; canolfan yn y gymdogaeth a fydd yn cynnwys cyfleusterau cymunedol/hamdden; canolfan feddygol; ysgol gynradd; lloriau ar gyfer manwerthu, gwasanaethau, bwyd a diod; swyddfeydd/lloriau ar gyfer masnach Dosbarth B1; gwaith draenio; seilwaith gwasanaethau, trafnidiaeth a phrifyrdd; gwaith tirlunio ar ardaloedd strategol a mannau awyr agored ar gyfer y cyhoedd. Mae ffordd i mewn

				ac i'r A473 wedi cael caniatâd llawn, yn ogystal â gwaith draenio a datblygu; hyn fydd cam cyntaf y gwaith datblygu. Ym Mawrth 2019, cafodd y cais materion wedi'u cadw'n ôl ar gyfer y cam cyntaf cynllun Parc Llanilid ei gymeradwyo gan y Pwyllgor. Cafodd y penderfyniad terfynol ei rannu ym mis Ebrill 2019, sef cais ar gyfer 216 annedd, a byddwn ni'n adrodd rhagor amdano yn 2019-2020.
Tai				
ASDd 10.1	Cefn Lane, Glyn-coch.	Tai	2014-2017	Dim cynlluniau arfaethedig eraill ers y CDLI.
ASDd 10.2	Fferm Trane, Tonyrefail.	Tai	2010-2013	Mae'r penderfyniad wedi cael ei wneud i roi caniatâd amlinellol.
ASDd 10.3	Fferm Collenna, Tonyrefail	Tai	2014-2017	Mae gan y safle ganiatâd cynllunio ar gyfer gwaith cynllunio hanesyddol o hyd.
ASDd 10.4	Bryngolau, Tonyrefail.	Tai	2014-2017	Dim cynlluniau arfaethedig eraill ers y CDLI.
ASDd 10.5	Hen Safle Clwb Hillside, Capel Hill, Tonyrefail.	Tai	2014-2017	Cafodd caniatâd cynllunio amlinellol ei adnewyddu ym mis Mai 2014. Cafodd y trafodaethau cyn cyflwyno cais eu cynnal yn gynnar yn 2018 ac mae disgwyl i'r cais ddilyn hynny.
ASDd 10.6	Tir i'r dwyrain o Mill Street, Tonyrefail.	Tai	2014-2017	Cafodd cais ei gyflwyno ym mis Mawrth 2018 ar gyfer yr elfen fanwerthu o'r safle (A1/A3). Mae gwaith arfaethedig yn cynnwys y ffordd, y mae disgwyl iddo gynnwys yr elfen tai o'r safle. Cafodd y cais yma ei gymeradwyo yn ystod blwyddyn fonitro 2019-2020 a

				byddwn ni'n adrodd rhagor arno.
ASDd 10.7	Tir yng Ngwern Heulog, Coed-elái.	Tai	2010-2013	Cafodd yr holl safle (132 o anheddau) ganiatâd amlinellol ar 22/03/13, a chafodd 54 o'r rhain ganiatâd llawn ar yr un dyddiad. Cafodd cais materion wedi'u cadw'n ôl ar gyfer 74 annedd ei gymeradwyo ar 27.01.2016. Hyd yn hyn, mae 91 annedd wedi'u cwblhau a'r 33 sy'n weddill wrthi'n cael eu cwblhau.
ASDd 10.8	Tir y tu ôl i Tylcha Wen Terrace, Tonyrefail.	Tai	2018-2021	Dim cynlluniau arfaethedig eraill ers y CDLI.
ASDd 10.9	Tir sy'n rhan o Fferm Tylcha Ganol i'r de o Mill Street, Tonyrefail.	Tai	2018-2021	Dim cynlluniau arfaethedig eraill ers y CDLI.
ASDd 10.10	Tir i'r dwyrain o Hafod Wen ac i'r gogledd o Concorde Drive, Tonyrefail.	Tai	2014-2017	Dim cynlluniau arfaethedig eraill ers y CDLI. Cafodd trafodaethau gyda pherchennog y tir eu cynnal yn ddiweddar.
ASDd 10.11	Tir i'r de o Brynna Road, Brynna.	Tai	2010-2013	Bu trafodaethau cyn cais ond ar hyn o bryd does dim digon o garthffosydd.
ASDd 10.12	Tir i'r dwyrain o Ysgol Gynradd Sirol Dolau, Bridgend Road, Bryncae.	Tai	2010-2013	Cafodd y datblygiad ei gwblhau yn 2014-2015.
ASDd 10.13	Tir i'r gorllewin o	Tai	2014-2017	Cafodd y datblygiad ei gwblhau yn 2014-2015.

	Lechau, Llanhari.			
ASDd 10.14	Pen-y-gawsi, Llantrisant.	Tai	2010-2013	Dim cynlluniau arfaethedig eraill ers y CDLI.
ASDd 10.15	Tir i'r de o Lys Brynteg, y Beddau.	Tai	2010-2013	Mae'r datblygiad wedi'i gwblhau.
ASDd 10.16	Safle'r Link, Pen-yr- Eglwys, Pentre'r Eglwys	Tai	2010-2013	Dim cynlluniau arfaethedig eraill ers y CDLI. Does dim diddordeb wedi bod yn y safle yn ddiweddar.
ASDd 10.17	Fferm Glyntaf, Rhydfelen.	Tai	2014-2017	Mae rhan o'r safle wedi cael ei weithredu (15 o anheddau). O ran yr hyn sy'n weddill (65 o anheddau): Dim cynlluniau arfaethedig eraill ers y CDLI.
ASDd 10.18	Tir i'r de o The Ridings, Tonteg ac i'r dwyrain o Station Road, Pentre'r Eglwys.	Tai	2010-2013	Cafodd 168 annedd eu cwblhau yn ystod rhan ll o'r cynllun.
Cyflogaeth/Manwerthu				
ASDd 14.1	Coed-elái, Tonyrefail.	Cyflogaeth	2018-2021	Mae cais materion wedi'u cadw'n ôl wedi cael ei gymeradwyo ar gyfer cynllun gwaith y priffyrdd, a fydd yn gwasanaethu llwyfandiroedd y safle/unigol ar y cyd â chodi uned B1/B2/B8.
ASDd 14.2	Tir i'r de o Ystâd Ddiwydianno l Gellihirion, Pontypridd.	Cyflogaeth	2018-2021	Dim cynlluniau arfaethedig eraill ers y CDLI.
ASDd 15.1	Tir gerllaw Parc Manwerthu Pontypridd. Ar gyfer nwyddau cymharol	Manwerthu	2018-2021	Mae'r cynllun arfaethedig wedi'i gwblhau.

	neu nwyddau cyfleus.			
ASDd 15.2	Safle Strategol 8: Hen safle OCC, Llanilid, Llanharan.	Manwerthu	2018-2021	Mae cais cynllunio hybrid wedi cael caniatâd cynllunio amlinellol sy'n cynnwys cytundeb adran 106 ar 16/07/15. Mae'n cynnwys y canlynol: hyd at 1,850 o anheddau; canolfan yn y gymdogaeth a fydd yn cynnwys cyfleusterau cymunedol/hamdden; canolfan feddygol; ysgol gynradd; lloriau ar gyfer manwerthu, gwasanaethau, bwyd a diod; swyddfeydd/lloriau ar gyfer masnach Dosbarth B1; gwaith draenio; seilwaith gwasanaethau, trafnidiaeth a phriffyrdd; gwaith tirlunio ar ardaloedd strategol a mannau awyr agored ar gyfer y cyhoedd. Mae ffordd i mewn ac i'r A473 wedi cael caniatâd llawn, yn ogystal â gwaith draenio a datblygu; hyn fydd cam cyntaf y gwaith datblygu.
ASDd 15.3	Tir i'r dwyrain o Mill Street, Tonyrefail.	Manwerthu	2018-2021	Cafodd cais ei gyflwyno ym mis Mawrth 2018 ar gyfer yr elfen fanwerthu o'r safle (A1/A3). Mae gwaith arfaethedig yn cynnwys y ffordd, y mae disgwyl iddo gynnwys yr elfen tai o'r safle. Cafodd y cais ei gymeradwyo yn ystod blwyddyn fonitro 2019-2020 a bydd yn cael ei rannu yn rhan o Adroddiad Monitro Blyneddol y flwyddyn nesaf.
Pob Safle wedi'i Ddynodi Arall				
ASDd 18.1	Ffordd Osgoi Llanharan A473	Trafnidiaeth		Mae'r cynllun wedi'i gynnwys yn CTL Cymoedd De Ddwyrain Cymru.

				Mae Adroddiadau Cam 1 a Cham 2 WeITAG wedi cael eu cwblhau ac rydyn ni wedi cynnal gweithgaredd ymgynghori cychwynnol â'r cyhoedd ynghylch y llwybr a'r cyffordd arfaethedig.
ASDd 18.2	Gwaith Deuoli Ffordd Osgoi Tonysgubori au'r A473	Trafnidiaeth		Mae gwaith gwella cyffyrdd allweddol yn parhau.
ASDd 19	Gwelliannau i Rwydwaith ac Orsafoedd Rheilffyrdd	Trafnidiaeth		Mae nifer o gynlluniau yn rhan o ail Gynllun Trafnidiaeth Leol Cymru. Mae gorsaf newydd, a fydd yn gwasanaethu'r twf yn nifer y gweithwyr a ragwelir ar gyfer Ystad Ddiwydiannol Trefforest, wedi cael ei chynnig. Bydd yr orsaf newydd wedi'i lleoli i'r de o'r orsaf gyfredol a fyddai'n cau. Mae'r gweithredwr trenau newydd (Trafnidiaeth Cymru) yn bwrw ymlaen â'r cynnig yma. Yn rhan o'r fasnachfrait rheilffordd newydd, bydd cwmni Trafnidiaeth Cymru hefyd yn cychwyn ei raglen waith fawr ar gyfer gwella gorsafoedd ar draws ei rwydwaith, gan gynnwys yn RhCT. Mae gwelliannau'n cynnwys diweddarau cyfleusterau a darpariaeth mynediad heb risiau.
ASDd 20	Gwasanaeth Parcio a Theithio/Parcio a Rhannu	Trafnidiaeth		Mae gwaith ehangu'r cyfleuster parcio a theithio yn Ffynnon Taf wedi'i gwblhau. Rydym yn rhagweld ehangu pellach yn rhan o'r Cynigion Bargaen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd/Metro ac

				adeiladu'r depo stoc dreigl cysylltiedig newydd. Mae CTLI Cymoedd De Ddwyrain Cymru yn cynnwys cynlluniau arfaethedig i gynyddu'r gwasanaeth yng ngorsafoedd Pont-y-clun a Threfforest - mae'n debygol y bydd eu defnyddwyr yn cynyddu o fewn y blynyddoedd nesaf. Mae archwiliadau safle wedi cael eu cynnal yn ardal Pont-y-clun i benderfynu ar leoliad a chost ar gyfer cynnal offer gwasanaeth rheilffordd tanddaearol. Yn ogystal â hyn, mae defnydd o orsaf Llanharan yn gymharol uchel, ac mae gwaith dichonoldeb yn mynd rhagddo ynghylch y posibilrwydd o ymestyn y cyfleusterau parcio a theithio. Bydd cynigion cyfredol ar gyfer cyfnewidfa drafnidiaeth yn Y Porth, yn rhan o'r strategaeth adfywio canol y dref, yn gweld cynnydd yn y gwasanaeth parcio a theithio yn y pen draw.
ASDd 21.1	Treforest Connect 2	Llwybrau Seiclo		Wedi'i gwblhau. Mae'n bosibl y caiff llwybrau posibl eraill eu nodi o ganlyniad i'r gofynion yn rhan o Ddeddf Teithio Llesol (Cymru) 2013.
ASDd 21.2	Gwaith Ymestyn Cynllun Connect 2 Pontypridd	Llwybrau Seiclo		Wedi'i gwblhau. Mae cynnig i wella rhannau o'r llwybr er mwyn bodloni safonau teithio llesol cyfredol wedi'i gynnwys ym Map Rhwydwaith Integredig

				Teithio Llesol y Cyngor, a gafodd ei gymeradwyo gan Lywodraeth Cymru ym mis Chwefror 2018.
ASDd 21.3	Maes-y-coed i'r Porth	Llwybrau Seiclo		Wedi'i gwblhau. Mae cynnig i wella rhannau o'r llwybr er mwyn bodloni safonau teithio llesol cyfredol wedi'i gynnwys ym Map Rhwydwaith Integredig Teithio Llesol y Cyngor, a gafodd ei gymeradwyo gan Lywodraeth Cymru ym mis Chwefror 2018.
ASDd 21.4	Glyntaf i Nantgarw	Llwybrau Seiclo		Wedi'i gwblhau. Mae cynnig i wella rhannau o'r llwybr er mwyn bodloni safonau teithio llesol cyfredol wedi'i gynnwys ym Map Rhwydwaith Integredig Teithio Llesol y Cyngor, a gafodd ei gymeradwyo gan Lywodraeth Cymru ym mis Chwefror 2018. Mae astudiaeth yn cael ei chyflawni er mwyn archwilio gwaith adeiladu llwybr teithio llesol a chysylltiadau tu hwnt i Nantgarw ac i mewn i Ystad Ddiwydiannol Trefforest.
ASDd 21.5	Trallwng i Gilfynydd	Llwybrau Seiclo		Mae'r cynllun wedi'i gynnwys yn CTL Cymoedd De Ddwyrain Cymru. Mae cynnig i wella rhannau o'r llwybr er mwyn bodloni safonau teithio llesol cyfredol wedi'i gynnwys ym Map Rhwydwaith Integredig Teithio Llesol y Cyngor, a gafodd ei gymeradwyo gan Lywodraeth Cymru ym mis Chwefror 2018.

				Mae nifer o lwybrau amgen sy'n lleihau'r defnydd o'r briffordd yn ardal Trallwng wedi cael eu llunio ac yn cael eu hystyried.
ASDd 21.6	Pontypridd i Donyrefail drwy Lantrisant	Llwybrau Seiclo		Mae gwaith adeiladu wedi cychwyn ar y rhan sy'n weddill, ger Cross Inn, a fydd yn darparu llwybr teithio llesol parhaus rhwng Pontypridd a Lantrisant.
ASDd 21.7	Gyfeillion i Lanwynno.	Llwybrau Seiclo		Dim cynlluniau arfaethedig eraill ers y CDLI. Mae gan bob llwybr beicio arall gynigion i wella rhannau o'r llwybr sydd ar Fap Rhwydwaith Integredig Teithio Llesol y Cyngor, a gymeradwywyd gan Lywodraeth Cymru ym mis Chwefror 2018.
ASDd 24	Cynlluniau Adfer Tir	Adfer Tir		Mae'r cynlluniau canlynol wedi cael eu cwblhau: Cynllun ôl-ofal adfer tir Coed-elái, Tonyrefail Cynllun adfer tir Tomen Lo Isaf yr Albion, Cilfynydd Cynllun adfer tir Cefn-yr-hendy, Meisgyn
ASDd 26	Tir ym Mharc Carafanau'r Beddau	Tai		Mae gwaith wedi dechrau ar y cynllun arfaethedig.

